

RUBEN PAGE ...stichting...

106E JAARGANG — NO.: 46 ZATERDAG 25 FEBRUARI 1989

AMIGOE

Preke

Ordemaatregel Landsradio: komt dat ook in de publiciteit?

MADRID ACHTER UITGAVE

PvdA - voorzitter: niet afzien van uitgeven Rushdie boek

Moskowicz ziet mogelijkheid stappen rond Duivelverzen

MAASTRICHT — De Maastrichtse advocaat mr M. Moskowicz Sr vindt dat er voldoende juridische aanknopings- punten zijn om de rechter te vragen de Nederlandse vertaling van The Satanic verses van Salman Rushdie of bepaalde passages uit het omstreden boek te verbieden. Bij Justitie zei men dat de bestudering van het boek wel enige tijd zal vergen. Gekeken wordt of de wet eventuele beperkingen oplegt aan de verschijning van het boek. Dit kwam ook ter sprake op het partij- congres van de PvdA. Voorzitster Marianne Sint zou het onjuist vinden als uitgeverijen afzien van de publicatie van de Satansverzen. In Spanje wordt dit boek uitgegeven met ondersteuning van de overheid.

Op verzoek van de stichting World Islamic Mission Nederland heeft mr Moskowicz Sr het boek van Rushdie bestudeerd. De stichting behartigt de belangen van de Moslims uit Suriname, Pakistan en India. Men vroeg de jurist om te bekijken of het boek volgens het Nederlandse recht is geoorloofd.

AFWACHTEN

Hij raadde zijn client aan pas een kort geding te beginnen als de uitkomst van het onderzoek bekend is dat door premier Lubbers en minister van Justitie Korthals Altes in het vooruitzicht is gesteld. Resulteert dit niet in een verbod van het boek dan kunnen er volgens de advocaat juridische stappen worden ondernomen. Uitgeverij Veen uit Utrecht hoopt de Nederlandse vertaling in het najaar op de markt te kunnen brengen.

De woordvoerster bij Justitie in Den Haag zei niet te weten hoe lang dit onderzoek zal gaan duren. De Engelstalige versie wordt "serieus en gedegen" gelezen. "Dat is zeker niet in een week bekeken". Aldus de woordvoerster. Het onderzoek staat onder leiding van mr j. Kuyper, chef van de afdeling Staats- en strafrecht op het departement van Justitie.

DOEL ONDERZOEK

Het doel is volgens de woordvoerster "na te gaan of de wet, met inachtneming van de vrijheid van drukpers, beperkingen oplegt aan de verschijning" van de Duivelsverzen. Het is uiteindelijk aan de rechter om daarover te beslissen.

ONJUIST

PvdA- voorzitster zou het onjuist vinden als uitgeverijen afzien van publikatie van het omstreden boek. "Die kant moeten we niet op", aldus mevrouw Sint op het PvdA- congres. Vrijheid van menings- uiting en drukpers vereisen naar haar mening dat gevoelens van gekwetstheid bij delen van de Islamitische bevolking publicatie en verspreiding van het boek niet in de weg staan.

"Dit is ons aller verantwoordelijkheid. Hier past geen halfslachtigheid". Aldus Sint. Dit neemt niet weg dat de PvdA actief stelling blijft nemen tegen racisme en vreemdelingen- haat. "Vrijheid en verdraagzaamheid behoren in ons land vanzelfsprekend te zijn", zei Sint.

Mr Kuyper die het onderzoek instelt naar het omstreden boek namens Justitie heeft woensdag een ontmoeting met een delegatie van Islamitische organisaties. Uitgangspunt zijn die passages uit Satanic verses die door de Islamitische groeperingen als kwetsend worden ervaren. Deze passages worden van tevoren aan de Islamieten doorgegeven.

Het Spaanse ministerie van Cultuur zal de publicatie van Rushdie's boek ondersteunen. Zo maakte een woordvoerder van dit ministerie in Madrid bekend. De Spaanse regering heeft zich ook bereid verklaard uitgeverijen die het boek op de markt willen brengen bescherming te verlenen. Publicatie van de roman is een middel om het gevaar van beperking van de vrijheid van menings- uitingen tegen te gaan. Zo verklaarde de Spaanse regering.

Rotterdamse politie houdt vol:

Wel Surinaamse drugdossiers naar Den Haag

ROTTERDAM — De leiding van het Rotterdamse politiekorps heeft zich opgesteld achter het hoofd van de Vreemdelingen- dienst (VD) van de Maasstad in het dispuut met minister Korthals Altes van Justitie. Onderwerp van discussie is materiaal dat aantoont dat er dichtbij de leiding van het Surinaamse leger banden bestaan met de handel in verdovende middelen.

In een korte verklaring heeft de Rotterdamse korps- leiding gezegd dat er wel degelijk dossiers naar het ministerie van Justitie in Den Haag zijn gestuurd waaruit deze betrokkenheid zou blijken. Dit was in een gesprek met Radio Rijnmond eerder beweerd door A. van der Ven als hoofd van de VD.

STAPJE VERDER

Deze was een stapje verder gegaan en had gezegd dat Minister Korthals Altes al jaren op de hoogte van deze kwestie is. Nog diezelfde dag liet de bewindsman weten geen enkele concrete aanwijzing daarvoor van de Rotterdamse politie te hebben ontvangen. Volgens de Rotterdamse politie zijn er in het kader van asiel- aanvragen twee dossiers naar de afdeling Asielzaken van de directie Politie van het ministerie gezonden, die getuigen- verklaringen bevatten over de betrokkenheid van de Surinaamse leger- leiding bij de handel in verdovende middelen.

Vrijdag- middag is er overleg geweest tussen vertegenwoordigers van Justitie en de Rotterdamse politie. Na afloop daarvan werd geen mededeling gedaan van het besprokene. De woordvoerster van Justitie wilde geen enkele mededeling geen over dit overleg. Daarbij was ook het hoofd van de VD aanwezig. Hem is gevraagd een precisering van de dossiers te geven.

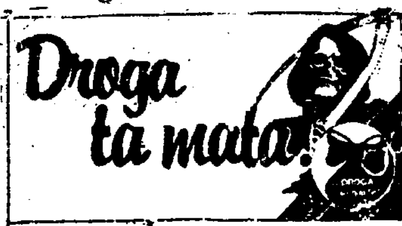
KAMERVRAGEN EERST

Minister Korthals Altes wilde niet reageren op de verklaring van de Rotterdamse politie- leiding. Aldus de woordvoerster. Er zijn Kamervragen gesteld en die moeten nu eerst worden beantwoord, meende zij.

Vijftien doden in 89 als gevolg van meningitis

RIJSWIJK — Tot en met vrijdag zijn er in Nederland over 1989 in totaal 131 gevallen van meningitis gemeld. Er zijn vijftien mensen er aan overleden.

In de laatste week kwamen er 21 meldingen bij. Tot heden toe zijn vijftien mensen aan nekkramp overleden dit jaar. In heel 1988 waren dat er elf. In 88 gevallen betrof het "gewone" meningitis, ook wel nekkramp genoemd. Daaraan stierven vijf mensen. Van meningokokken sepsis- waarbij de ziekte wordt veroorzaakt door een bacterie die het bloed vergiftigt -werd 43 keer melding gemaakt. Daarbij deden zich negen sterf- gevallen voor. Men gaat bij de overheid bekijken of er financien beschikbaar zijn voor een onderzoek naar de oorzaak van de toename van meningitis.

ABVO viert spantenbier nieuw kantoor

WILLEMSTAD — Het was gistermiddag feest in de Kaya Thomas Henriquez (Brievengat) waar het nieuwe kantoor van de overheidsvakbond ABVO wordt gebouwd. Het hoogste punt was bereikt en er moest dus bier vloeien.

De ABVO is één van de grootste vakbonden op het eiland en vertegenwoordigd de meerderheid van het overheids- personeel. Het huidige onderkomen van de vakbond is in de loop der jaren te klein geworden en daarom wordt een nieuw kantoor gebouwd.

Foto: voorzitter Frits Brito van de ABVO tussen aannemer Theo van Bergen van ABC Constructies, architect Anco van der Wouden en de gedeputeerden Ricardo Isebia en Faroe Metry.

BRITSE MOSLIMS GEWAARSCHUWD

Iraanse parlementsvoorzitter Rafsanjani:

Bij moord op Rushdie Iran niet verantwoordelijk

TEHERAN — De Iraanse parlementsvoorzitter, Ali Akbar Hashemi Rafsanjani, heeft de Westerse landen gevraagd duidelijk te maken of zij de inhoud van de omstreden roman 'The Satanic Verses' van Salman Rushdie steunen of niet.

Op het wekelijkse vrijdaggebed in Teheran zei Rafsanjani verder dat Iran niet verantwoordelijk is als Rushdie wordt vermoord.

Volgens de parlements- voorzitter, die beschouwd wordt als de voornaamste exponent van de gematigde stroming in de Iraanse leiding, moeten de Westerse landen zeggen of zij partners zijn in de uitgave van het "godslasterlijke" boek. "Als parlements- voorzitter stel ik U officieel deze vraag: steunt U het boek 'The Satanic Verses' of niet?" zo zei Rafsanjani.

Rafsanjani zei dat alle Islamieten in de wereld antwoord willen op deze vraag, omdat zij willen weten hoe zij zich moeten gedragen tegenover mensen die mogelijk medeplichtig zijn aan het belasteren van de profeet Mohammed.

Volgens Rafsanjani kan Iran niet verantwoordelijk worden gesteld voor de dood van Rushdie als een Moslim de opdracht van Khomeini vervult. Volgens waarnemers probeert Rafsanjani met zijn uitlatingen kennelijk te voorkomen dat de betrekkingen van Iran met andere landen al te zeer belast raken door de commotie rond de kwestie-Rushdie.

Rafsanjani zei zelfs de mogelijkheid niet uit te sluiten dat het Westen agenten inschakelt voor het uitvoeren van "gewetenloze en duivelse acties" om dan de schuld daarvoor in de schoenen van Iran te schuiven.

De parlements- voorzitter verwierp de Westerse kritiek op het doodvonnis van Khomeini. Dit vonnis is volgens hem niet gericht tegen de vrijheid van meningsuiting en mag niet worden beschouwd als inmenging in de binnenlandse aangelegenheden.

De Britse minister van Binnenlandse Zaken, Douglas Hurd, waarschuwde de 750.000 Moslims in Groot-Brittannië dat zij geconfronteerd kunnen worden met racistische reacties als zij hun steun uitspreken aan de doodsdreigementen aan het adres van Rushdie.

"De overgrote meerderheid van de Britse Moslims zijn hardwerkende mannen en vrouwen die de wet respecteren. Niets zou meer schade toebrengen aan de raciale harmonie in het land dan het idee dat de Britse Moslims onverschillig staan tegenover de wet", aldus Hurd in een redevoering in de centrale moskee van Birmingham.

VN-verslag: door 1600 mensen geklaagd

VS willen vervolg mensenrechtenonderzoek in Cuba

GENEVE — De Verenigde Staten hebben gisteren tijdens een vergadering van de Mensenrechten- commissie van de Verenigde Naties in Genève scherpe kritiek geuit op Cuba dat ervan wordt beschuldigd de mensenrechten te schenden. Geen enkel recht wordt gerespecteerd, aldus de Amerikaanse delegatieleider Armando Valladares naar aanleiding van de presentatie van een onderzoeksrapport.

Het vierhonderd pagina's tellend rapport van de VN-commissie die vorig jaar september onderzoek verrichtte naar de situatie van mensenrechten in Cuba werd gisteren aangeboden. Het boekwerk bevatte een lijst met namen van ruim zestienhonderd mensen die klachten hadden variërend van marteling tot het weigeren van een baan op politieke gronden.

GROTE DAG VOOR DE VN

"Er zijn gevallen van marteling, verdwijningen, religieuze vervolgingen en schendingen van economische en politieke rechten", aldus Valladares. Het is voor het eerst dat een VN-comité een onderzoek uitvoerde naar de situatie van de mensenrechten in Cuba.

De publicatie van dit rapport is "een grote dag voor de VN en voor de strijd voor de mensenrechten", zo vervolgde Valladares. Valladares, die nu Amerikaans staatsburger is, heeft zelfs 22 jaar in Cubaanse gevangenissen doorgebracht. De onderzoekscommissie onder leiding van de Senegalees Alioune Sene verbleef vorig jaar herfst tien dagen lang in Cuba voor onderzoek.

TIENDUIZEND POLITIEKE GEVANGENEN

Dinsdag wordt het rapport in de vergadering van de VN besproken. Valladares zei dat zijn land dan zal aandringen op voortzetting van het onderzoek. Volgens hem zijn er ongeveer tienduizend politieke gevangenen in Cuba en werden de bezochte gevangenissen vlak voor het bezoek van de VN-commissie opgeknapt.

Ook zouden mensen die aan het onderzoek hadden meegewerkt later zijn gearresteerd en geslagen. Het rapport maakt melding van 137 martelingen.

Oerwoud brand

BRASILIA — Als gevolg van bosbranden is in de afgelopen drie weken in Brazilie een gebied van driehonderd vierkante kilometer aan oerwoud verloren gegaan.

Bij gebrek aan mankracht en materieel wordt de bosbrand nauwelijks bestreden, zo meldde de Braziliaanse pers. De branden grijpen met een enorme snelheid om zich heen omdat het twee maanden niet geregend heeft in dat gebied. De stad Eunopolis en dorpen in de omgeving van deze stad waren vrijdag in een dichte rookwolk gehuld.

Twee familieleden met 55 kilo cocaïne gepakt

Elf jaar geëist voor Surinaams coca- transport

HAARLEM — De offier van justitie mr P. van de Riviere heeft vrijdag bij de Haarlemse rechtbank elf jaar gevangenis- straf geeist tegen de 36-jarige H. Simson uit Rotterdam en zijn zestien jaar jongere neef A. Simson uit Suriname. Beide mannen worden ervan verdacht betrokken te zijn geweest bij de smokkel van ruim 55 kilo cocaine vanuit Suriname naar Nederland. De straatwaarde daarvan liep in de miljoenen.

Op 27 november was deze zaak ontdekt op Schiphol. Het was de grootste cocaine- vangst welke ooit op Schiphol is gedaan. De waarde ervan kwam uit op zo'n vijftien miljoen gulden (Ned. crt). Het spul was verpakt in tien cassette- recorders die van binnen waren uitgerust met dicht gesoldeerde blikken. In die blikken zat de cocaine.

De Rotterdamse Simson heeft over zijn rol in dit drugs- transport acht verschillende verklaringen afgelegd. Voor de rechtbank hield hij vol niets van de drugs- handel te weten. Dat hij eerder anders had verklaard zou zijn gebeurd uit angst voor represailles in zijn familie en ook onder druk van de politie- ambtenaren.

Volgens raadsvrouwe mr I. Weski kan men het feit dat de Rotterdamse client zoveel uiteenlopende verklaringen heeft afgelegd verklaren door de in Suriname bestaande onzekerheid. Niemand voelt zich daar veilig. Overal heerst er onzekerheid. Hij is volgens haar iemand die altijd klaar staat om anderen te helpen.

De jongste verdachte zei naar Nederland te zijn gekomen om de Surinaamse dienstplicht te ontlopen. Vier van zijn kameraden zijn als soldaat omgekomen. Hij wilde dit voorbeeld niet volgen. Hij maakte nog wel de opmerking dat je in Suriname "niets te willen hebt". Hij zei verder nog dat een andere neef met goede contacten op het vliegveld Zanderij de vlucht naar Nederland had geregeld.

De eventuele contacten van het Surinaamse leger met de drugs- smokkel kwamen slechts indirect ter sprake. Beide beklaagden zeiden dat onbekenden hen op Zanderij hadden geholpen om de douane te omzeilen. Zonder deze te passeren konden zij in de vertrekhal komen en ontsnapte men aan de strenge controle via sluipweggetjes.

De officier achtte bewezen dat de "Rotterdammer" volledig op de hoogte was van wat er aan de hand was. De jongere neef was daarbij als pion gebruikt. Zij waren volgens een vooropgezet plan naar Nederland gestuurd. Mr Weski was een heel andere mening toegedaan en concludeerde tot vrijspraak. Het wettige en overtuigende bewijs is volgens haar niet geleverd.

PER ONGELUK

De huiszoeking bij de "Rotterdammer" was trouwens ook niet juist verlopen. De jongste verdachte wordt in feite slechts vervolgd omdat hij per ongeluk de bagage- labels van de luchtvaart- maatschappij op de koffers met cocaine op zijn ticket zijn geplakt. Ook vroeg zij de rechtbank afstand te nemen van de actualiteit rond cocainetransporten vanuit Suriname naar Nederland en de eventuele militaire betrokkenheid daarbij.

Premier benadrukt:

'Vakatures niet ontstaan door afvloeiing personeel'

WILLEMSTAD — "Een goede werksfeer", dat is wat de overheid eventuele nieuwe ambtenaren te bieden heeft die in de komende weken reageren op advertenties van vakatures. Die stelling poneerde minister Chucho Smits van Handel, Industrie en Werkgelegenheid gistermiddag tijdens een persconferentie onder grote hilariteit van de aanwezige journalisten. Zoals de Amigoe al berichtte, heeft de regering drie miljoen gulden uitgetrokken voor het vullen van vakatures die al jarenlang bestaan. "Het zal altijd moeilijk blijven om met de particuliere sector te concurreren. We kunnen nieuwe ambtenaren niets meer bieden dan een salaris, alle secundaire arbeidsvoorwaarden zijn immers bevroren."

Premier Maria Liberia Peters verklaarde gistermiddag dat de overheid bezig is met afronding van het vrijwillige afvloeiingsproces. Het feit dat er goed is gereageerd op deze mogelijkheid om met wachtgeld of lumpsum uit overheids- dienst te treden, heeft niets te maken met de komende actie voor het aantrekken van nieuw personeel. "Het is beslist niet zo dat er vakatures opgevuld moeten worden, die zijn ontstaan omdat ambtenaren vrijwillig met ontslag gingen. Veel overheids- diensten kampen al jaren met bepaalde vakatures. Er is al jaren een personeelsstop en alleen voor opvulling van de hoogste functies werd daarop een uitzondering gemaakt."

Volgens de premier heeft dat er echter toe geleid dat bepaalde diensten niet goed kunnen functioneren. "Het GOG zit dringend om personeel verlegen, we hebben juristen nodig, sociaal werkers, computer en informatie- deskundigen en zo zijn er legio verzoeken binnengekomen", aldus de premier. "De meeste vakatures bestonden al, voordat wij met het vrijwillige afvloeiings- proces begonnen."

Op grond van de wensen van diensthoofden, zou er 4,6 miljoen gulden nodig zijn om alle vakatures te vullen. "We hebben op de begroting echter een bedrag van drie miljoen gulden uitgetrokken voor dit doel en daar wil ik niet van afwijken. Er zullen dus prioriteiten gesteld moeten worden."

In de komende weken zullen de advertenties in de kranten verschijnen. Met name bepaalde functies zullen moeilijk te vervullen zijn, vreest de premier. De overheid wordt immers al jaren geconfronteerd met de zuigkracht die de particuliere sector heeft op het overheids- personeel. Niet alleen kunnen hogere salarissen betaald worden, maar daar komen ook aantrekkelijke secundaire voorwaarden bij. "Daar is niets aan te doen", verzuchtte de premier gistermiddag, "we kunnen het nieuwe personeel alleen een salaris bieden."

Surabaya: nieuw Indonesisch restaurant

WILLEMSTAD — Met het toerisme als één der belangrijkste prioriteiten voor de opleving van de Curaçaose economie, is het belangrijk dat de toeristen genoeg vertier vinden op het eiland. Daarom is het toe te juichen dat er steeds meer initiatieven zijn om restaurants te openen. Met name het feit dat het gaat om 'bijzondere' restaurants die elk heel andere gerechten serveren, is positief.

Verschillende landen zijn via deze restaurants al op Curaçao vertegenwoordigd. Ook de Waterfortbogen zijn nu een Indonesisch restaurant rijker. Onder leiding van Rudy en Peggy Klein- Van Riet worden in 'Surabaya' de meest exotische gerechten op tafel gebracht.

Gedeputeerde Ruben Page van Toerisme verrichtte gistermiddag de officiële opening en zorgde voor de nodige hilariteit toen hij als cadeau de nodige vergunningen aanbood.

Foto: het echtpaar Klein- Van Riet met een van de personeelsleden in Indonesische klederdracht in het nieuwe restaurant 'Surabaya'.

Antillen geven Trinidad technische bijstand

"NIET ALLEEN dit land kampt met financiële problemen. Ook andere landen om ons heen moeten bezuinigen. Een voorbeeld daarvan is Trinidad en ik ben er trots op te kunnen mededelen dat de Nederlandse Antillen door de Verenigde Naties is benaderd om Trinidad technische bijstand te bieden voor wat betreft ons — succesvolle — programma met betrekking tot vrijwillige afvloeiing van overheidspersoneel."

Dat verklaarde premier Maria Liberia- Peters gistermiddag tijdens een persconferentie. Zoals bekend was het de PNP die, nadat de voormalige regering was gevallen, besloot om het afslankings- proces bij de overheid volledig te veranderen. In plaats van gedwongen ontslag koos de nieuwe regering voor vrijwillig ontslag, met goed resultaat, aldus een tevreden minister- president.

"Ik ben er trots op dat zo'n klein land als de Nederlandse Antillen in staat is om een ander land technische bijstand te geven. Dit is het bewijs dat er ook goed nieuws over de Antillen naar het buitenland doordringt, naast de vele negatieve berichten."

In dit kader maakte de premier melding van het "fantastische werk" dat de ambtenaren van met name de afdelingen Financien en Personeelszaken hebben verzet. "De voormalige regering had voor het afslankings- proces het bureau Berenschot aangetrokken dat hiervoor een kantoor nodig had, computers en veel mankracht. Het organisatorische werk alleen zou honderden, duizenden, ik kan zelfs wel zeggen miljoenen guldens hebben gekost. Wij hebben het gedaan met onze eigen ambtenaren die in staat bleken te zijn om zeer goed werk af te leveren en zo de overheid duizenden guldens hebben bespaard."

AANDACHT VOOR 'ERFENISSEN' IN ANTILLEN

Restauratie financieren uit ontwikkelingsgeld

Pleidooi voor conservering van Nederlandse monumenten overzee

WILLEMSTAD — De resten Nederlandse bouwkunst in den vreemde, oftewel de historische gebouwen en landhuizen in voormalige kolonies en handelsposten, verkeren in een aanzienlijke staat van verval. Voorbeelden van Nederlandse architectuur zijn te vinden in Japan, Brazilië, de Goudkust, Indonesië, Suriname en de Antillen. De desintegratie van deze monumentale gebouwen moet gestopt worden, zo menen enkele Nederlandse bouwkundigen. Als er in de betrokken landen geen geld voor restauratie is, kan het een oplossing zijn de monumentenzorg in Derde- Wereldlanden onder de ontwikkelings- samenwerking te brengen, luidt hun stelling.

Op de Technische Universiteit Eindhoven wordt al geruime tijd nagedacht hoe het overzees Nederlands erfgoed behouden kan worden. Binnenkort zal er zelfs een conferentie plaats vinden over het behoud van monumenten in de Derde Wereld.

Ir W. Schijns, architect en docent, en drs P.J. van Wiechen zijn kenners van het Nederlandse erfgoed overzee. Zij lobbyen in Den Haag om deze bijzondere monumentenzorg te financieren met geld van minister Bukman van ontwikkelings- samenwerking.

De vraag is natuurlijk of de betrokken ontwikkelingslanden zitten te wachten op geld voor monumentenzorg. Is het niet beter te investeren in onderwijs, landbouw en structurele economische ontwikkeling? En gaat de steun op het gebied van restauratie niet ten koste van andere vormen van ontwikkelings- samenwerking?

De beide deskundigen onderkennen de logica van deze vraag, maar hebben ook een antwoord erop. "In een land als Bangladesh is dat niet moeilijk; daar hebben ze allereerst bescherming nodig, anders overleeft mens noch monument. Maar in een land als Ghana, met zijn tientallen imperialistische kastelen (waaronder meer dan tien door Nederlanders gebouwde of gebruikte vestingen, ligt het anders", zo zeggen Van Wiechen en Schijns in een een vraaggesprek met de Nederlandse krant Algemeen Dagblad (AD).

TOERISTEN

Na renovatie zouden de monumenten zeer veel toeristen kunnen trekken. Bovendien zou de restauratie zoveel mogelijk door lokale vaklui uitgevoerd kunnen worden, hetgeen in ieder geval werkgelegenheid oplevert.

"In dat geval vind ik een keuze voor zo'n project prima te verdedigen als alternatief voor een tot mislukken gedoemde visfabriek of een experimenteel landbouwproject", vindt Van Wiechen.

Investeringen in cultuurgoed zien de beide heren wel zitten, omdat het vrij zeker is dat er een rendement te verwachten is uit een nieuw soort toerisme met grotere culturele diepgang. En dat brengt de nodige deviezen binnen.

IDENTITEIT

Belangrijk argument voor monumentenzorg in de Derde Wereld is ook dat daardoor een land de kans krijgt zijn geschiedenis te conserveren. Die culturele identiteit is nodig voor het nationale bewustzijn, voor het onderwijs en voor wetenschappelijk onderzoek. Steeds meer landen zouden hun koloniale verleden verwerkt hebben en de monumentale overblijfselen daarvan als een onderdeel van hun eigen historie zijn gaan beschouwen.

Van Wiechen en Schijns wijzen op positieve tendensen in Indonesië waar men moeite doet de gouvernementsgebouwen te bewaren.

In het Braziliaanse Recife zijn de Nederlandse gebouwen die herineren aan het regime van Johan Maurits van Nassau als gouverneur- generaal, tot beschermd stadsgezicht uitgeroepen. Van Wiechen en Schijns wijzen ook op Curaçao, waar de belangstelling voor het renoveren van de landhuizen groeit.

Hoewel het voor veel bouwwerken in de Derde Wereld die de moeite van het conserveren waard zijn, al te laat is, verwachten Schijns en Van Wiechen dat er een verandering in de visie op ontwikkelings- samenwerking is. De ministeries van buitenlandse zaken en ontwikkelings- samenwerking neigen er volgens hen naar toe om behalve economen, artsen en onderwijzers straks ook restauratie- deskundigen uit te zenden, aldus een artikel in het AD.

Seminar diensthoofden aanloop voor beleidsnota reorganisatie

WILLEMSTAD — De reorganisatie van het ambtenarenkorps kan alleen slagen als eerlijkheid, openheid en daardoor duidelijkheid en betrokkenheid in voldoende mate aanwezig zijn. Een zinsnede uit de speech van Ricardo Isebia, gedeputeerde van personeelszaken, uitgesproken ter afsluiting van het seminar van diensthoofden van het eilandgebied Curaçao. Gedurende vier dagen werd gesproken over de reorganisatie van de bedrijfsmatige kant van de overheid.

De bevindingen van het seminar zullen op korte termijn door het Bestuurscollege behandeld worden. Daarna is het de taak van de diensthoofden om gezamenlijk een beleidsnota over de reorganisatie op te stellen.

De reorganisatie begint in zoverre vruchten af te werpen dat de doelstelling van een personeelsstop ruimschoots gehaald is. Het personeelsbestand van de eilandelijke overheid bedroeg in 1970 2960 ambtenaren. 1979 was het absolute topjaar met 5858 personen in overheidsdienst. In de jaren tachtig is dat getal geleidelijk gedaald. In 1987 stonden er 4225 ambtenaren op de loonlijst. Vorig jaar waren dat er 4145 en per 1 januari van dit jaar was de stand 3294 ambtenaren. Aldus gegevens van de gedeputeerde Isebia die belast is met personeelszaken.

De aanvankelijke doelstelling van de afslanking van het overheidsapparaat was een reductie van 15 procent. Het uiteindelijke resultaat is een personeelsreductie van 22 procent: ongeveer 900 personen.

De personeelsstop blijft tot nader order van kracht, zo zei Isebia gisteren.

Reorganisatie door inkrimping van het personeelsbestand is echter het begin. De hoofden moeten nu als managers hun dienst logischer georganiseerd en klant- vriendelijker te krijgen.

Ter ondersteuning en begeleiding van de reorganisatie heeft het Bestuurscollege de commissie Reorganisatie en Efficiëntie- bevordering bevoegdheden en taken toegekend. Zo is de commissie verantwoordelijk voor de tot standkoming van de Beleidsnota Organisatie. De commissie adviseert het Bestuurscollege over elk te starten reorganisatieproject bij een dienst of een afdeling. Ook adviseert de commissie het college over de aan te trekken externe adviseurs bij reorganisatie- projecten. Andere taken liggen op het gebied van controleren en bijsturen.

De commissie bestaat uit de secretaris van het eilandgebied, het hoofd van Personeelszaken, de hoofden van Financiën, het Accountantsbureau, het Stafbureau en de beleidsmedewerker van het Stafbureau die belast is met het secretariaat.

Binnenkort zal een sectie Organisatie en Informatie- voorziening gaan functioneren ter ondersteuning van de commissie Reorganisatie en Efficiëntie- bevordering en de stuurgroep Automatisering, zo deelde de gedeputeerde Isebia gisteren mee.

Geslaagd seminar standaard computersoftware in ITC

WILLEMSTAD — Donderdagmiddag, werd door Caribbean Computer Services International (CCSI) in samenwerking met Deloitte Dijker Van Dien, in het ITC een seminar verzorgd over het onderwerp standaardtoepassingspakketten. Tijdens dit seminar werden de perikelen rondom selectie, aanschaffing en implementatie van standaard softwaren nader belicht. De belangstelling voor dit seminar was groot, aldus de organisatoren, hetgeen mede bepaald werd door de nog steeds groeiende vraag naar standaard softwarepakketten op de Nederlandse Antillen en Aruba.

Ook zeker voor Curaçao geldt dat door het aantrekken van de economie veel bedrijven op zoek gaan naar software voor het gebruik binnen hun bedrijf. De belangrijkste drijfveer hiervoor is om de stabiliteit en bedrijfszekerheid te vergroten en om eventuele bedrijfsgroei te stimuleren.

Het seminar werd ingeleid door de heer J. Belt. Hij is rayonvoorzitter van de Deloitte Dijker Van Dien-groep in het Caribisch gebied. Lionel Anthony, directeur van CCSI, sloot het seminar af.

De inleidingen werden verzorgd door de heren C. Booster, vennoot van Deploitte Van Dien, Van der Torn en Buningh Organisatie-adviseurs te Utrecht, en A. Steffen, vennoot van Deloitte Dijker Van Dien Accountants te Curaçao waar hij de coördinator is voor het in het Caribisch gebied uit te voeren organisatie- en automatiserings- advieswerk.

AFHANKELIJKHEID

Booster behandelde problemen rondom beschikbaarheid, toepasbaarheid, selectie en verwerving van standaardtoepassings- pakketten. De strekking van zijn betoog was in wezen: "ga niet zelf maken wat u kunt kopen!", ook al betekent dit afhankelijkheid van de software-leverancier. De daaruit voorvloeiende risico's laten zich van een goed samenwerkingsverband en sluitende contracten in voldoende mate afdekken.

ONDERSCHAT

A. Steffen ging daarna uitvoerig in op de invoering van standaard- software pakketten in het bedrijf.

In de praktijk blijkt de hieruit voortvloeiende problematiek vaak onderschat te worden, hetgeen dan leidt tot teleurstellende resultaten. De spreker gaf een uiteenzetting van de maatregelen die nodig zijn om de invoering van standaard- toepassing goed te laten verlopen zijn zoals opzet van een efficiënt en doelgericht werkende projectorganisatie, planning, systeem- en acceptatietests.

Uitvoerig ging Steffen in op het vraagstuk van de conversie van bestanden, dat een uiterst kritische schakel vormt in het invoeringsproces. Ter afsluiting van de inleidingen behandelde Steffen de controle- en beveiligingsaspecten van het gebruik van standaardpakketten, waarbij hij uitging van het motto: "Voor iedere fout waar men de computer van beschuldigt zijn er twee van de mens zelf: de fout zelf en de fout om de computer de schuld te geven."

Een paneldiscussie onder leiding van de heer Belt besloot het seminar. De conclusie was dat een standaard- toepassingspakket, mits verstandige keuze kan zijn, mits wordt voldaan aan voorwaarden en eisen rond slectie, invoering, beveiliging en controle. Aldus een persbericht van Deloitte Dijker Van Dien.

DEN HAAG — Volgens een NIPO- peiling genieten PvdA en D66 meer steun dan de regerings- partijen VVD en CDA samen. Men krijgt het volgende procentenbeeld: PvdA 37, D66 6,4, samen 43,4; CDA 29,7, VVD 13,6, samen 43,3; verder PSP 2,2, PPR 1,8 en CPN 1,2, dus samen goed voor 5,2 als klein links; SGP 2,3, GPV 2,2 en RPF 1,7, dus samen 6,2 als klein rechts.

Brandstichting

WILLEMSTAD — Aan de Blanquilaweg kregen vader (P.R. van 57) en zoon R.A van 32 jaar onenigheid. A. stak daarop het huis van zijn vader in brand. Voordat de brandweer iets kon redden brandde het huis helemaal af. De recherche onderzoekt de zaak.

Studie-weekeinde

WILLEMSTAD — De dienst Jeugdzaken zal, in het kader van informatieve aktiviteiten voor de jeugd, zaterdag 25 en zondag 26 februari een studieweekeinde organiseren. Dit onder de naam 'De jeugd en communicatie'. Dit weekeinde is bedoeld voor de leeftijdsgroep van 13 tot 24 jaar.

Doel van dit weekeinde is zoveel mogelijk informatie te geven omtrent de media op Curaçao en om uit te wijden over het doel de functie en de staat van de lokale media. Spreker op deze dag zal onder andere zijn mevrouw Stella Oosterhof-Priest directrice van Radio Korsou F.M.

Plaats van handeling zal zijn het gebouw van de Dienst Jeugdzaken Pietermaai 160.

Wegens goede verkoop en service

Radio-Holland Caribbean krijgt onderscheiding

WILLEMSTAD — Tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van Latijns- Amerikaanse vertegenwoordigers eerder deze maand in Fort Lauderdale in Florida, heeft Motorola Inc. haar vertegenwoordiger voor de Nederlandse Antillen, Radio-Holland Caribbean onderscheiden.

Wegens opvallende prestaties gedurende 1988 op het gebied van verkoop en service mocht de heer Gerard Tolenaar, directeur van het bedrijf dat gespecialiseerd is in electronica voor industrie en zeevaart, onderscheidingen in ontvangst nemen voor de servicecentra van Radio-Holland Caribbean (RHC) op Curaçao en Sint Maarten.

Reeds tientallen jaren is Motorola Inc. een vooraanstaand fabrikant in de wereld van communicatie- apparatuur. Motorola Inc. heeft een geheel nieuwe lijn van communicatie- apparatuur op de markt gebracht, waarbij gebruik wordt gemaakt van microprocessors en zogenaamde 'lead less' componenten.

Tijdens eerder genoemde bijeenkomst van distributeurs, werden de servicecentra van RHC te Curaçao en Sint Maarten eveneens officieel bestempeld als 'high tech servic center', aangezien RHC zijn medewerkers goed getraind heeft en omdat het bedrijf aanzienlijke bedragen heeft geïnvesteerd in de aanschaf van de benodigde meet- en testapparatuur.

Hierdoor zal RHC optreden als service-agent van Motorola voor het gehele Caribische gebied. Curaçao als servicecentrum voor de regio derhalve.

Binnenkort zal RHC de nieuwe produkten op Curaçao presenteren, waaronder een pager met geheugen. Maximaal vier via de telefoon ingesproken berichten van acht seconden kunnen in het geheugen van de pager worden opgeslagen en later worden herhaald.

WILLEMSTAD — Monsigneur W.M. Ellis, bisschop van Willemstad, heeft met ingang van 26 februari Fabio de Jesús Velasquez R. benoemd tot pastoor van Pietermaai.

De bisschop heeft met ingang van 26 februari Daniel Wieslaw Szpila benoemd tot pastoor van de St Bernardus Kerk te Kralendijk op Bonaire.

Statuten zijn gisteren ondertekend

Stichting Ontwikkeling Toerisme op Curaçao draagt kiem succes in zich

WILLEMSTAD — Gisteren vond op het Bestuurskantoor de ondertekening plaats van de statuten van de Curaçao Tourism Development Foundation. De stichting zal de werkzaamheden van het Curaçao Holding Company en Curaçao Toeristenbureau (CTB) overnemen. Na de integratie van deze instellingen in de nieuwe stichting zullen de Holding Company en het CTB opgeheven worden.

Het bestuur wordt gevormd door de Tourism Board en staat onder voorzitterschap van de gedeputeerde van Toerisme. Een permanente Adviesraad (Tourism Advisory Council) zal het bestuur van advies dienen. De Tourism Board houdt tevens toezicht op de werkzaamheden van het bureau van de stichting (Tourism Development Bureau) dat belast is met de uitvoering van de besluiten van de Tourism Board.

De ondertekening van de statuten vond plaats in aanwezigheid van notaris M. Alexander, de gedeputeerden R. Page, F. Metry, G. Hueck, N. Monte en de vaste commissie van de Eilandsraad. Namens het Eilandgebied tekende gezaghebber Elmer Wilsoe. Gedeputeerde Ruben Page van Toerisme uitte zijn voldoening over het feit dat de nieuwe stichting na jaren voorbereiding uiteindelijk een feit is geworden. "Na veel discussies heen en weer in de Eilandsraad is men uiteindelijk unaniem akkoord gegaan met de oprichting ervan. De Curaçaose bevolking kan tevreden zijn, want de stichting zal ervoor zorgen dat de toekomst van het toerisme op Curaçao veilig gesteld zal worden", zo sprak Page.

Zoals vermeld wordt het beheer van en het toezicht op stichting uitgeoefend door de Tourism Board (Raad voor het Toerisme). Deze raad bestaat uit een oneven aantal van minimaal vijf en maximaal zeven leden die allen op Curaçao gevestigd moeten zijn. De leden worden gekozen voor een periode van hoogstens drie jaar. Na beëindiging van de zittingsperiode is een eenmalige verlenging mogelijk. Voorzitter van de Board is de gedeputeerde van Toerisme. De overige leden van de Tourism Board worden op grond van hun algemene kennis, bekwaamheden en betrokkenheid bij het toerisme door het Bestuurscollege benoemd. Naast de voorzitter is het bestuur als volgt samengesteld: Ron Gomes Casseres (Maduro & Curiel's Bank), Valdemar Marcha (rector universiteit), Edgar Jonis (docent Maria Immaculata Lyceum) en Henry van de Kwast (directeur Maduro & Sons).

Het Tourism Development Bureau zal onder leiding staan van een directeur die vooral belast is met marketing. Voor deze functie heeft het eilandgebied reeds een advertentie geplaatst en de gedeputeerde Page sprak de hoop uit dat een "Antilliaan de schoen van directeur zal passen". Voor de periode dat het bureau nog niet functioneert wordt een interim- directeur benoemd die zich bezig houdt met de organisatie- structuur. De nieuwe stichting zal gaan functioneren op het moment dat het bureau alle werkzaamheden van de Holding Company en het Toeristenbureau heeft overgenomen. De gedeputeerde was van mening dat deze integratie omstreeks drie maanden in beslag zal nemen. De liquidatie van de Holding Company en het Toeristenbureau zal wat meer tijd in beslag nemen, aldus de gedeputeerde.

WERKNEMERS

Samen met de interim-directeur zal een draaiboek worden samengesteld om het gehele proces in goede banen te leiden. Wat de werknemers betreft, deze zullen zoveel mogelijk in het nieuwe bureau worden ingepast of overgaan naar een andere functie binnen de overheid. Voor diegenen waarvoor geen passende werkkring gevonden kan worden zal volgens de gedeputeerde een afvloeiingsregeling worden getroffen. Bij de Holding Company en het Toeristenbureau werken momenteel omstreeks 80 personen.

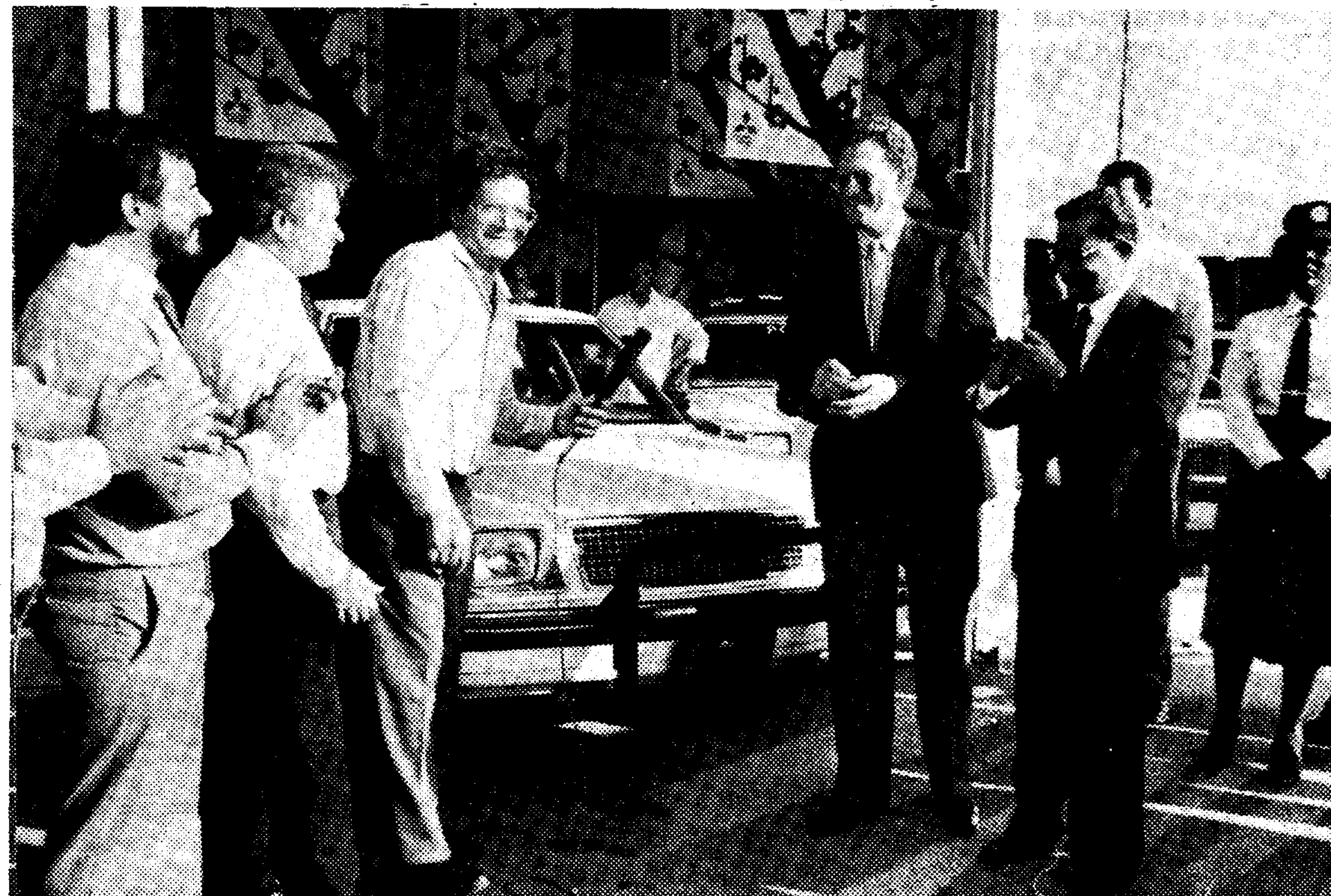
Het beleid van de stichting zal erop gericht zijn om op een professionele en dynamische wijze het toerisme te bevorderen. Dit beleid is erop gericht de coninuiteit van het werk van de stcting te garanderen. Op de lange termijn zal op basis van het rapport van Howard & Howard een vijfjaren plan worden opgesteld, waarbij de toekomstige directeur nauw betrokken zal zijn. Gedacht wordt ondermeer aan de promotie van het International Trade Center, promotie van het toerisme vanuit Europa, Curaçao meer bekendheid te geven op het gebied van watersport en het vervaardigen van speciale kaarten voor toeristen.

Verder zal ernaar gestreefd worden zoveel mogelijk specialistische kennis in huis te halen. In dit kader staan trainingsprogramma's bestemd voor de horecasector ook op de lijst. Gezien de verwachting dat Curaçao binnen vijf jaar 1000 hotelkamers zal hebben, wat werkgelegenheid aan omstreeks 1200 personen zal geven, zal de stichting een persoon aanstellen die speciaal met opleidingen belast is.

SUCCES

De gezaghebber zei tenslotte dat de nieuwe stichting de kiem van het succes in zich draagt. "Men moet zich echter goed in het hoofd prenten dat het succes van het toerisme niet alleen van de stichting afhangt maar van alle Curaçaoënaars. Een verkeerde houding, een onvriendelijk woord zullen onherroepelijk hun weerslag vinden en een negatief effect hebben. De toekomst van het toerisme is gebaseerd op de gedachte dat men respect heeft voor elkaar en men er gezamenlijk naar streeft van het toerisme een succes te maken".

Politiekorps breidt wagenpark uit

WILLEMSTAD — De politie van Curaçao heeft het wagenpark met tien nieuwe surveillance- wagens uitgebreid. Caribbean Motors Company NV droeg de Chrysler Patrol wagens gistermiddag officieel over aan het Korps Politie.

Op de foto die gemaakt werd tijdens de overdracht zijn van rechts naar links te zien: gedeputeerde Isebia, W. Tweeboom van het Korps Politie, Rudy Torres van Caribbean Motors Company NV en twee regiovertegenwoordigers van Chrysler uit de regio.

Bon Bini Club

WILLEMSTAD — Aanstaande woensdag 1 maart wordt er weer een contactochtend georganiseerd door de Bon Bini Club. Deze vindt plaats in jeugdhuis de Tamarijn aan de Mahaaiweg, hoek Jasmijnweg.

Als spreker is uitgenodigd mevrouw drs Irene Schenker van de Dienst culturele zaken. Zij zal enkele aspecten van de Antilliaanse cultuur belichten.

Iedereen is van harte welkom en in het bijzonder de nieuwkomers op Curaçao. Indien men geen oppas kan vinden, kan men de kinderen meenemen. Meer informatie kan men krijgen op het nummer 76988 of 80776.

Genootschap 'Vrienden van de Antillen'

'Heleboel Nederlanders hebben verkeerd beeld van de Antillen'

WILLEMSTAD — Het Nederlandse genootschap Vrienden van de Antillen wil op alle vijf eilanden stuurgroepen vormen die de Antilliaanse tegenpool van de stichting wordt. In gezamenlijk overleg zal het genootschap de belangen van de Nederlandse Antillen in Nederland helpen verdedigen. Eén van de zaken waar het genootschap aandacht aan zal besteden is het imago van de Antillen in het buitenland. Volgens initiatiefnemer burgemeester W.M. Zuidwijk uit Raalte hebben Nederlanders vaak een verkeerd beeld van ons land. De stichting Vrienden van de Antillen streeft ernaar het ware gezicht van de Antillen naar buiten brengen. Daar is de Antillen bij gebaat, aldus de burgemeester in een telefonisch gesprek met de Amigoe.

Onlangs heeft drs Zuidwijk de Antillen bezocht om te onderzoeken of zijn idee wel weerklank vond in ons land. Tijdens zijn bezoek heeft hij ondermeer gesproken met de gouverneur dr Römer en gezaghebber mr G. Soliana van Bonaire waarbij hij een toelichting gaf over de achtergronden van het genootschap. De burgemeester verklaarde dat men hier zeer positief stond tegenover zijn idee. Zowel de gouverneur als de gezaghebber van Bonaire hebben toegezegd aandacht aan de zaak te zullen besteden.

BELANGEN

Als oud-bestuurslid van de stichting Sticusa was de burgemeester reeds bekend met de Antillen. Tijdens zijn recent verblijf is drs Zuidwijk tot de conclusie gekomen dat de belangen van de eilanden verschillen: "Bonaire wil aandacht besteden aan het natuurschoon en milieuzaken. Curaçao legt vooral de nadruk op economische aspecten. In dit licht heb ik besprekingen gevoerd met de directie van Curaçao Inc. en de Kamer van Koophandel. Het is dus een goede zaak de verschillende belangen van de eilanden op elkaar af te stemmen", aldus drs Zuidwijk.

Hij benadrukte dat het genootschap geen politieke doeleinden dient. "We zijn geen lobby ook al is dit op zich een goed verschijnsel. Het genootschap is louter een particulier initiatief dat in Nederland is ontstaan. We willen geen politiek stempel krijgen, alhoewel enkele kamerleden lid zijn. We willen aansluiten bij hetgeen er al in de Antillen is. Een goede organisatie is daarbij onontbeerlijk, maar we waken er wel voor geen instelling met een groot bestuurlijk apparaat als een waterhoofd te creëren dat in de praktijk niet functioneert", aldus de burgemeester.

Het begrip 'lobby' acht de burgemeester niet geschikt. Hij zei verder dat tot de officiële oprichting van het genootschap pas zal worden overgegaan als in de Antillen ook het nut van een dergelijke instelling werd ingezien. De conceptstatuten zijn al klaar. In april/ mei zal de eerste bijeenkomst voor een formele vergadering plaatsvinden en de premier mevrouw Liberia-Peters en de gezaghebber hebben te kennen gegeven bij de start aanwezig te willen zijn. Een bezoek in deze tijd aan Nederland van beide hoogwaardigheids- bekleders acht de burgemeester dan ook niet uitgesloten.

VOORLICHTING

Een concept- beleidsplan is eveneens al in de maak. Gedacht wordt ondermeer aan het houden van een Antilliaanse manifestatie, het uitgeven van een periodiek voor de leden en het geven van voorlichting aan de scholen. De Nederlandse Rijks- voorlichtingsdienst heeft reeds te kennen gegeven het materiaal van het voormalige Sticusa dat deze dienst in beheer heeft, hiervoor ter beschikking te willen stellen. Sticusa is met ingang van dit jaar opgeheven. De activiteiten van de stichting zijn gedeeltelijk overgeheveld naar de OKSNA en gedeeltelijk ondergebracht in een nieuw departement. Het genootschap is van plan ook de culturele uitwisseling tussen beide landen te stimuleren.

Een bezoek aan de Bovenwinden zat er ditmaal niet in maar bij ee volgende reis naar de Antillen zal de burgemeester dit zeker niet nalaten. Als voorzitter zit hij nu in de stuwgroep die het eerste project: het bij elkaar krijgen van zoveel mogelijk leden, moet verwezenlijken. Momenteel zijn er 700 leden. "Stel dat we 1000 leden krijgen, dan krijg je een soort olievlek- werking in alle gelederen van de Nederlandse samenleving. Dat is toch een positief resultaat", aldus de burgemeester.

WILLEMSTAD — Onlangs vond in het kantoor van notaris M.L. Alexander de ondertekening plaats van de akte ter oprichting van de Stichting Gezin (Fundashon Famia). De stichting stelt zich tot doel meer begrip te kweken voor mensen met een geestelijke handicap

Op de foto ziet men de bestuursleden. Dit zijn vlnr. Antita Sylberzstyn (secretaris), Rudolf Neuman (lid), notaris Alexander, Jaime Balentin (penningmeester) en ing. Angel Kook (voorzitter).

Mogelijk ordemaatregelen

Premier keurt acties Landsradio-directie af

WILLEMSTAD — Premier Maria Liberia- Peters keurt de houding van de directie- leden Vinck, Lichtveld en Arrindell van de Landsradio ten zeerste af. De mogelijkheid dat er ordemaatregelen tegen hen getroffen zullen worden, is niet uitgesloten. Zo kon gisteren uit de verklaringen van de minister president worden opgemaakt tijdens een persconferentie in Fort Amsterdam. De premier wenste de benoeming van Russel Bernadina tot directeur van Landsradio niet publiekelijk te bespreken, maar merkte wel op dat hij een zeer capabel persoon is en net zoveel 'yu di Korsou' is als elk ander.

Het rommelt al heel lang bij Landsradio. De problemen zijn verergerd sinds minister Louis Gumbs zijn decentralisatieplannen aankondigde en kenbaar maakte de dienst eventueel te zullen privatiseren. Verschillende directie- leden van Landsradio zijn fel gekant tegen deze plannen en steken die kritiek niet onder stoelen of banken.

DIRECTEUR

Nadat eind vorig jaar directeur Pascal van Landsradio met pensioen ging, nam waarnemend directeur Vinck zijn taak over. Er moest een nieuwe directeur benoemd worden en de overheid besloot een open sollicitatie- procedure te houden. Uiteindelijk werd Russel Bernadina benoemd als nieuwe directeur van Landsradio.

Ook hierop is door de drie directie-leden van Landsradio, Vinck, Lichtveld en Arrindell, fel gereageerd. Met de stelling niets tegen de persoon Russel Bernadina te hebben, werd hij toch beschreven als niet capabel voor de betrokken functie. Het ging zelfs zover dat er vertrouwelijke stukken over de sollicitatie- procedure en met evaluaties van de verschillende kandidaten, in de openbaarheid werden gebracht.

Terwijl minister Louis Gumbs van Verkeer en Vervoer in Nederland op dienstreis is, ondermeer in verband met de plannen voor Landsradio, is op Curaçao een storm losgebarsten over de 'Landsradio-affaire'. Dat was de reden dat premier Liberia- Peters daar gistermiddag uitspraken over deed, alhoewel dit in feite de minister van Verkeer en Vervoer aangaat.

ONACCEPTABEL

De premier zei de actie van de directie-leden van Landsradio ten zeerste af te keuren: "die stappen zijn niet correct en onacceptabel. Het is een beslissing geweest van de regering om de heer Bernadina te benoemen en die beslissing moet gerespecteerd worden. Als bepaalde mensen het daar niet mee eens zijn, moeten ze hun conclusie trekken en niet overgaan tot ondermijnende activiteiten." Met deze uitspraak doelde de premier op de vele stukken die al maanden "zogenaamd per ongeluk" op verkeerde adressen of bij de media terecht komen.

"Ik hoop dat iedereen bij Landsradio zijn verantwoordelijkheden op juiste wijze inschat en Bernadina in staat zal stellen zijn functie als directeur uit te oefenen", aldus de premier. De recente brief van de drie directie- leden zal door de regering worden besproken zodra minister Gumbs terug is uit Nederland. Mogelijk zullen dan ordemaatregelen genomen worden tegen de betrokkenen, zo liet de premier gisteren doorschemeren. Op de vraag of deze personen al eerder op de vingers zijn getikt, gezien het feit dat de problemen al langer gaande zijn, antwoordde Liberia- Peters dat één van hen vorig jaar al een waarschuwing heeft gehad toen een brief van de Landsradio- directie aan minister Gumbs 'per ongeluk' bij de Staten terecht kwam en daardoor in de openbaarheid kwam zonder dat de minister de brief zelf had ontvangen. In die betrokken brief werd felle kritiek geleverd op de decentralisatie- plannen.

DECENTRALISATIE

Die decentralisatie gaat door, benadrukte de premier gisteren. "En daar staat de voltallige regering achter. Het is zeker niet het geval, zoals door sommigen wordt geïnsinueerd, dat de regering onder druk van Sint Maarten Landsradio wil decentraliseren. De voordelen van zo'n decentralisatie zijn niet alleen voor Sint Maarten, maar ook bijvoorbeeld voor Curaçao."

Ondanks plannen Sint Maarten

Decentralisatie-proces wordt normaal voortgezet

WILLEMSTAD — Terwijl de eilandsraden van de Antilliaanse eilanden zich binnen een maand moeten beraden over de toekomstige staatkundige structuur van de Nederlandse Antillen nu Sint Maarten officieel kenbaar heeft gemaakt eruit te willen stappen, gaan de werkzaamheden om te komen tot vergaande decentralisatie, normaal door. Dat verklaarde premier Maria Liberia- Peters gistermiddag tijdens een persconferentie.

"De plannen van Sint Maarten houden een decentralisatie niet tegen. Die twee zaken staan in feite los van elkaar. Tot decentralisatie is ondermeer gekozen gezien de overlappende werkzaamheden van lands- en eilands- diensten, met name op Curaçao. Dat kost beide regeringen extra geld."

De minister- president pleitte gistermiddag voor een minder emotionele benadering van de zaak. Zij benadrukte te praten als premier van de Nederlandse Antillen en wilde geen politieke uitspraken doen.

AANDACHT

"Het is Claude Wathey nogmaals gelukt om de aandacht van iedereen op zich te vestigen", stelde Maria Liberia- Peters gistermiddag. Zi doelde daarmee op de storm van reacties nu gedeputeerde Pantophlet van staatkundige structuur van Sint Maarten tijdens de laatste vergadering met alle gedeputeerden bekend heeft gemaakt dat de eilandsraad van Sint Maarten zeer binnenkort officieel zal besluiten om aan onafhankelijkheid te gaan werken. "We hebben tijdens die vergadering afgesproken dat alle eilanden in de komende maand een standpunt moeten bepalen. Dan komen we wederom bijeen om te praten."

De premier noemde het "interessant" om te zien of de politieke partijen van de verschillende Antilliaanse eilanden tot één standpunt kunnen komen dat door de volledige eilandsraad (coalitie en oppositie) wordt gedeeld.

Volgens de minister- president moeten de emoties opzij gezet worden: "ik werk volgens de institutionele regels en niet op grond van emoties. De decentralisatie- plannen gaan ook gewoon door." In dit kader legde Liberia- Peters uit dat met name op Curaçao veel overlappende werkzaamheden plaatsvinden.

"Een voorbeeld is het onderwijs: zowel het land, als het eilandgebied Curaçao en de verschillende schoolbesturen hebben inspecteurs en functionarissen in dienst. Deze doubleures kosten de beide overheden veel geld. Het is daarom noodzakelijk dat we doorgaan met decentralisatie."

De premier merkte in dit kader ook nog op, dat indien de decentralisatie- plannen worden voortgezet, onafhankelijkheid op den duur veel eenvoudiger wordt. "Als we dan bij onafhankelijkheid komen is die stap veel kleiner omdat de eilanden dan al veel zelfstandiger zijn", aldus de premier.

Sleutel verloren

Fietsenbank in San Nicolas

verdwenen, alsook portemonnees met een totaalbedrag aan diverse buitenlandse valuta ter waarde van ruim zesduizend florin, terwijl ook ... sieraden werden ...

Aangever ... die een ... tuk dat hij ... de sleutel van zijn huis had verloren.

ATIA-vergadering

ORANJESTAD — Donderdag 16 maart 's avonds om half acht wordt in het gebouw van de Aruba Ports Authority (APA) de jaarvergadering van de Arubaanse vereniging voor Handel en Industrie (ATIA) gehouden. Tijdens de vergadering zullen de jaarverslagen van secretaris en penningmeester worden behandeld.

Voorts moet een nieuw bestuur ... voorgedragen door het bestuur of tenminste ... leden. Dit dient een week voor de vergadering schriftelijk aan het bestuur te geschieden.

YMCA-basketbal

SAN NICOLAS — Aanstaande dinsdagavond om zeven uur begint op de YMCA-banen te San Nicolas het burenbasketbal-toernooi, waarvoor iedere dinsdag- en donderdagavond gespeeld wordt. Belangstellenden kunnen zich iedere dag bij de YMCA-San Nicolas inschrijven, ... inlichtingen ...

Naar VS

Santo Domingo: bende opgerold van mensensmokkelaars

SANTO DOMINGO — ... Dominicaanse politie heeft een bende opgerold die zich bezig hield met de handel in illegalen ...

De bende bestond uit ...

GABA ... over Noord-akkoord

ORANJESTAD — Het bestuur van de Gouvernementele ... Aruba (GABA) ... Hulpbestuurskantoor te Noord. ...

Volgens rapport niet meer ...

Beklaagde verdien straf

Voor democratie en verdubbeling lonen

Duizenden leerkrachten in Mexico in staking

... In de hoofdstad ... SNTE die door de regering wordt erkend als gespreks...

... Mexicaanse leerkracht ... ruim de 300.800 peso.

Mexicaanse ... ontslag

Dr Albert Schweitzer:

Onbaatzuchtige naastenliefde voor de minsten onder de zijnen

Op de 27e december 1958 schreef Dr. Albert Schweitzer, toen reeds lang beroemd vanwege zijn voorbeeldige werk in Lambaréré (Gabon- equatoriaal Frans Afrika) een brief aan een schooltje op Saliña. Een leerlinge genaamd Margriet Kort had de dokter om toestemming gevraagd voor het verlenen van zijn naam aan het tweede scholencomplex dat voor de expanderende protestantse gemeente noodzakelijk was. Albert Schweitzer gaf zonder meer zijn toestemming, en hij sprak de hoop uit, dat op deze scholen dan ook '.. de leerlingen kennis zullen nemen van de geest van het evangelie van onze Heer Jezus Christus..'. Waarmee de naam van een der grootste voorbeelden van naastenliefde, die deze eeuw heeft voortgebracht, onlosmakelijk verbonden blijft met ons onderwijs. Want datzelfde schooltje groeide in 30 jaar behoorlijk en werd een begrip in onze onderwijswereld.

Albert Schweitzer leefde volkomen volgens de zinssnede in zijn brief. De geest van het evangelie was zijn leven lang zijn leiddraad, en de dienstbaarheid aan zijn medemens was zijn credo. Zijn levensbeschrijving schildert het welhaast universele genie, dat hij was: Bachkenner/interpretator van zeldzaam gehalte, theoloog, filosoof, arts.

Zijn hospitaal in Lambaréré is algemeen bekend. Maar voordien reeds was Albert Schweitzer in Europa beroemd op het gebied van kunst en wetenschap: als student van 18 jaar deed hij zich de gelofte, zich tot zijn 30e levensjaar te wijden aan deze kunst en wetenschap, en daarna zi n leven te geven aan de direkte dienstbaarheid tot zijn medemens. Dit leidt dan in 1953 tot de bekroning van zijn vredes missie, als hij de Nobelprijs uitgereikt krijgt.

HET GENIE SCHWEITZER

Zijn leven lang heeft hij — ondanks al zijn overige bezigheden — onderzoekingen gedaan m.b.t. het leven van Jezus. Dit resulteerde in 1906 (in zijn periode als predikant te Straatsburg) in wat vertaald werd tot "The Quest of the Historical Jesus", en in 1914 in "The Mystery of the Kingdom of God". Waarmee hij zi n naam voorgoed vestigde als deskundige op het gebied van theologische studies.

Zijn voorkeur voor de muziek manifesteerde zich al in 1893, hij was 17, toen hij gevraagd werd voor de orgelbegeleiding van de cantates van Bach. Vervolgens studeerde hij piano in Parijs — bij een vroegere leerling van Franz Liszt. Het orgel intrigeerde hem dusdanig, dat hij ook een boek publiceerde over orgelbouw en -spel.

Zijn orgel-leraar in Parijs was diep onder de indruk van zijn Bach- interpretaties, en hij verzocht een studie te schrijven over het leven en werken van Bach. En hoewel hij reeds 'The Quest of the Historical Jesus' voorbereidde, accepteerde Schweitzer. Het boek 'Jean Sebastien Bach — le musiciènpoète', oogstte hem veel bijval in Parijs en in Duitsland. Hij vertaalde het in het Duits — en verdubbelde de tekst, en het werd ook in het Engels vertaald.

Schweitzer presenteerde Bach als een diep- religieus mysticus, wiens muziek was '..als de krachten in de natuur..' Zijn liefde tot het orgel was onbegrensd. Bekend is, dat in de tijden van armoede, die het echtpaar Schweitzer in Lambaréné doormaakte hi op een plank het orgelklavier natekende. Zo kon hij, op zijn muzikaal geheugen afgaande, spelen op deze plank, en zijn vingers lenig houden voor wanneer Letere tijden zouden komen...

DE ARME LAZARUS

In 1905 was Albert Schweitzer een geleerde, en tevens een organist, van grote reputatie. Hij had een prachtige toekomst voor zich. Toch maakte hij in zijn vriendenkring bekend, dat het nu tijd was geworden, om zijn gelofte, gedaan in 1896, gestand te doen: hij ging medicijnen studeren — Albert Schweitzer wilde de rest van zijn leven wijden aan de lijdende mensheid. Wederom was het de Bijbel, die hem hiertoe aanzette: De vergelijking van de rijke man en de arme Lazarus in het evangelie van Lukas, bracht hem, die zo begaafd was als de Bijbelse rijke man ertoe, zijn medemens te dienen, die helemaal niets had.

Albert Schweitzer was 38 jaar oud, toen hij zijn bul als doctor in de medicijnen behaalde. Dit is niet zomaar gegaan: Hij was 30, toen hij met de studie begon. En studerend met zijn karakteristieke grondige aanpak, zat hij soms tot diep in de winternachten te werken, met zijn voeten in warm water, zich beschermend tegen de kou, ook nog met een wollen deken om zich heen. Inmiddels was hij getrouwd — met de vrouw, die zijn ideaal deelde. Hélène de Breslau was een geslaagd wetenschapper. Desondanks deed zij de verpleegsters- opleiding, om de dokter, haar man, in Lambaréné bij te kunnen staan.

In 1913 komen ze in Lambaréné aan. Langs de oever van de Ogowerivier beginnen ze hun oerwoud- hospitaaltje, dat zo tot de verbeelding van de wereld zou gaan spreken. Anekdotisch is de mep waarmee Schweitzer een enorme spin om zeep helpt, als ze hun eerste onderkomen betreden. Dan kijkt hij zijn vrouw aan, en hij verontschuldigt zich over deze liefdeloze daad (scene uit de film over Dr. Albert Schweitzer in Lambaréné, die jaren geleden werd opgenomen).

Het opzetten en onderhouden van zijn hospitaal bekostigde hij in die begintijd uit de opbrengsten van zijn boeken, zijn lezingen en de orgelconcerten in Europa. Toch was het met de financiën zodanig, dat hij niets anders dan een verlaten kippenhok kon inrichten als operatiekamer...

De strijd begon. Lepra was de grote vijand. Maar ook de slaapziekte en vele tropische kwalen, breuken en zweren bleken de inboorlingen het leven letterlijk onmogelijk te maken. Schweitzer kon het aan dankzij zijn enorme lichaamskracht en zijn onvermoeibare vitaliteit.

Ook de sociale infrastructuur kostte hem hoofdbrekens. Het offeren van kinderen moest hij met de Bijbelse liefde bestrijden. En als hij dan, na een lange dag hard werken, opereren en troosten uit zijn kippenhok- snijkamer kwam, zaten de Afrikaanse inboorlingen te wachten op de dokter. Want de gewoonte in deze omgeving was, dat wanneer je geholpen werd door de vreemde dokter, je ook een kadootje van hem kreeg...

Het is Albert Schweitzer nooit duidelijk geweest, of hij Duitser dan wel Fransman was. Elsas- Lotharingen, zijn geboortestreek in het noordoosten van Frankrijk, was in die tijd omstreden gebied. Dan weer was het Frans, dan weer Duits.

In 1914 wordt hij dan ook — als Duitser in oorlog met Frankrijk — voor een korte periode geïnterneerd. Zijn intellect blijft onstuitbaar: Hij gaat ook nu door met werken, zelf wanneer hij en zijn vrouw gedeporteerd worden naar de Provence in Frankrijk. Hij publiceert twee delen over Kultuurfilosofie. Hiermee geeft hij zijn eigen overtuiging gestalte: De eerbied voor het leven, die zijn werk altijd inspireerde, als een ware, en effektieve basis voor een geciviliseerde wereld.

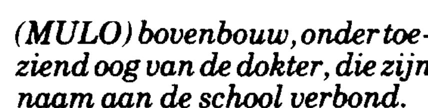
Als Dr. Albert Schweitzer terugkomt in Lambaréné, verplaatst hij zijn hospitaal 3 kilometer landinwaarts. De outilage is moderner, en met betere medicijnen en een adekwatere behandeling kan hij vooral de lepra beter aan. Een grote leproserie met 150 patiënten komt bij het dorp, dat inmiddels bij het hospitaal is ontstaan.

In 1963 behoorden er 60 artsen, verpleegsters en hulpverleners tot zijn staf, voor 350 lijders aan de meest verschillende kwalen.

VREDE

Ondanks zijn werk schrijft Dr. Albert Schweitzer weer boeken: In 1930 (vlak voor de

Vervolg op Pag. 8

...J. van Rijsbergen, eerste 'hoofd' van de toen nog splinternieuwe Dr. Albert Schweitzer (MULO) bovenbouw, onder toeziend oog van de dokter, die zijn naam aan de school verbond.

Eerste directeur J. van Rijsbergen

Indrukken uit een begintijd

De heer J. van Rijsbergen was de eerste direkteur (toen nog 'hoofd') van de Dr. Albert Schweitzer bovenbouw. Hij leidde de school (toen nog 4 -!- klassen) vanaf 1958. De heer Van Rijsbergen, nu genietend van zijn pensioen, is voor vakantie op Curaçao en van die gelegenheid maakten wij gebruik om enkele indrukken uit die begintijd vast te leggen:

Wat deed u besluiten, om voor een aantal jaren op Curaçao te komen werken?

"Al jaren lang hadden de tropen mijn belangstelling. De bedoeling was eerst geweest om als leraar naar Oost-Indië te gaan. Toen dit echter, mede door de veranderde situatie daar niet mogelijk bleek, deed zich de kans voor om naar Curaçao te gaan. Gelukkig was ook mijn vrouw het met mijn plannen eens en zo kwamen we in 1953 op dit eiland aan.

Ik werd geplaatst op de Marnixschool- Bovenbouw en solliciteerde in 1958 naar de functie van hoofd van de nieuw te stichten Schweitzerschool- Bovenbouw. In augustus van dat jaar werd ik als zodanig benoemd."

Hoe kwam het toenmalig bestuur op het idee, om de school naar Dr. Albert Schweitzer te noemen, en hoe is de naamgeving in zijn werk gegaan?

"Ja, ik gebruik nu wel de naam Albert Schweitzerschool, maar eigenlijk bestond die nog niet. Men sprak wel van Marnixschool- Saliña. Vanuit de kring van de leraren is toen geopperd Dr. Albert Schweitzer te vragen of we zijn naam mochten geven aan onze school. Het toenmalige bestuur, waarin o.a. zitting hadden de heren De Boer, Kort, Bijkerk, Doeve, was direct enthousiast.

Een van de leerlingen, Margriet Kort, schreef een brief naar Lambaréné en begin 1959 kwam het door Dr. Schweitzer eigenhandig geschreven antwoord gedateerd 27-12-1958, waarmee hij toestemming gaf om onze scholen zijn naam te geven. In de directiekamer hangt nog steeds een kopie van deze brief naast een prachtige foto van Schweitzer zelf."

Hoe groot was de MULO toen? En hoe groot was de lagere school. Was er in die beginjaren al een kleuterschool?

"In 1958 begon ik met vier klassen, eerst nog in de Marnixschool- Benedenbouw. Later trokken we naar Saliña. Hier was al een 6-klassige benedenbouw en ook al een heel kleine kleuterschool die nog gevestigd was in een paar klassen van de benedenbouw, maar die later een prachtig eigen gebouw kreeg.

Naast elkaar kregen we zodoende dus de Dr. Albert Schweitzer- benedenbouw, bovenbouw en kleuterschool. Wel los van elkaar staand, maar toch bijeenhorend."

Wat was de motivering van de protestantse gemeente op Curaçao om een tweede school voor Protestants-Christelijk onderwijs op te zetten. De Marnixschool was in 1950 immers al begonnen?

"Ja, waarom deze tweede reeks van scholen naast het Marnixcomplex? Ik denk dat het antwoord niet moeilijk is.

De groei van de Prot. Chr. Scholen verliep zo stormachtig, dat men al gauw met ruimtegebrek kampte, zeker in Otrobanda. Uitbreidings- mogelijkheden waren daar te weinig en daarom besloot men elders een heel nieuw complex neer te zetten. Daarbi viel dan de keus op Saliña. Ik denk dat men dit alles goed bezien heeft. Door deze welbewuste decentralisatie voorkwam men dat de scholen te groot werden en ik meen het van harte als ik zeg dat ik zodoende op Saliña een bovenbouw kreeg, waarin het een groot genoegen was om te werken.

Samen met een enthousiast team van leraren werd een school opgebouwd waarop ik nog trots ben. In dit verband wil ik nog even wijzen op het feit dat de Dr. Albert Schweitzer- bovenbouw de eerste school was met een air- conditioned filmlokaal. Het geld hiervoor werd door de leraren zelf d.m.v. huiswerk- cursussen enz. bijeengebracht!"

De school is behoorlijk gegroeid. Wat is erbij gekomen?

"Toen ik juli 1968 naar Holland terugging had de school 8 klassen. Vergeleken met nu, kon ik nog steeds spreken van een kleine school. U kunt zich voorstellen hoe verbaasd ik was, toen ik een paar jaar geleden een bezoek bracht aan de school.

De Mulo was omgebouwd tot een Scholen- gemeenschap met een MAVO en een ETAO afdeling, een directeur die thans de hulp heeft van een secretaresse, en een conciërge. Veel air-conditioned ruimten en noem-maar-op. Dit alles geeft aan dat er flink gebouwd en uitgebreid is.

Gelukkig ben ik met het feit dat de huidige directeur, de heer Fricke, nog op "mijn" school als leraar gestaan heeft. Een vertrouwd beeld."

Het protestants- christelijk onderwijs voorziet, gezien het grote aantal inschrijvingen jaarlijks, in een behoorlijke behoefte. Hoe is het vertrouwen in dit onderwi s als zodanig tot stand gekomen?

"Als je spreekt van vertrouwen in het Protestants Christelijk Onderwijs, dan houdt dat tegelijk in de verplichting om dat vertrouwen waar te maken. Ik denk dat dit alles slechts mogelijk is indien men zijn werk doet vanuit een bepaalde visie; een levensovertuiging, die bepalend is ook voor de houding ten opzichte van de leerlingen voor wie men mede- verantwoordelijkheid draagt."

Zijn er plannen m.b.t. het onderwijs voor de toekomst?

"Het is mij bekend dat er allerlei plannen bestaan om de 'range" van scholen, uitgaande van de V.P.C.O. nog verder uit te breiden. Ik heb wel horen spreken van HAVO/VWO."

Hoe ziet u de toekomst, voor wat betreft deze uitbreidingen?

"Ik kan daarover weinig zeggen, daarvoor ben ik te kort hier. Zelf heb ik de laatste 10 jaar van mijn actief- leraarschap wel ervaringen opgedaan met dit onderwijs.

Na de afronding van mijn universitaire studie Economie ben ik n.l. verbonden geweest als docent in dat vak aan een scholen- gemeenschap voor HAVO/VWO."

** Enkele leerlingen van de Dr. Albert Sweitzerschool.*

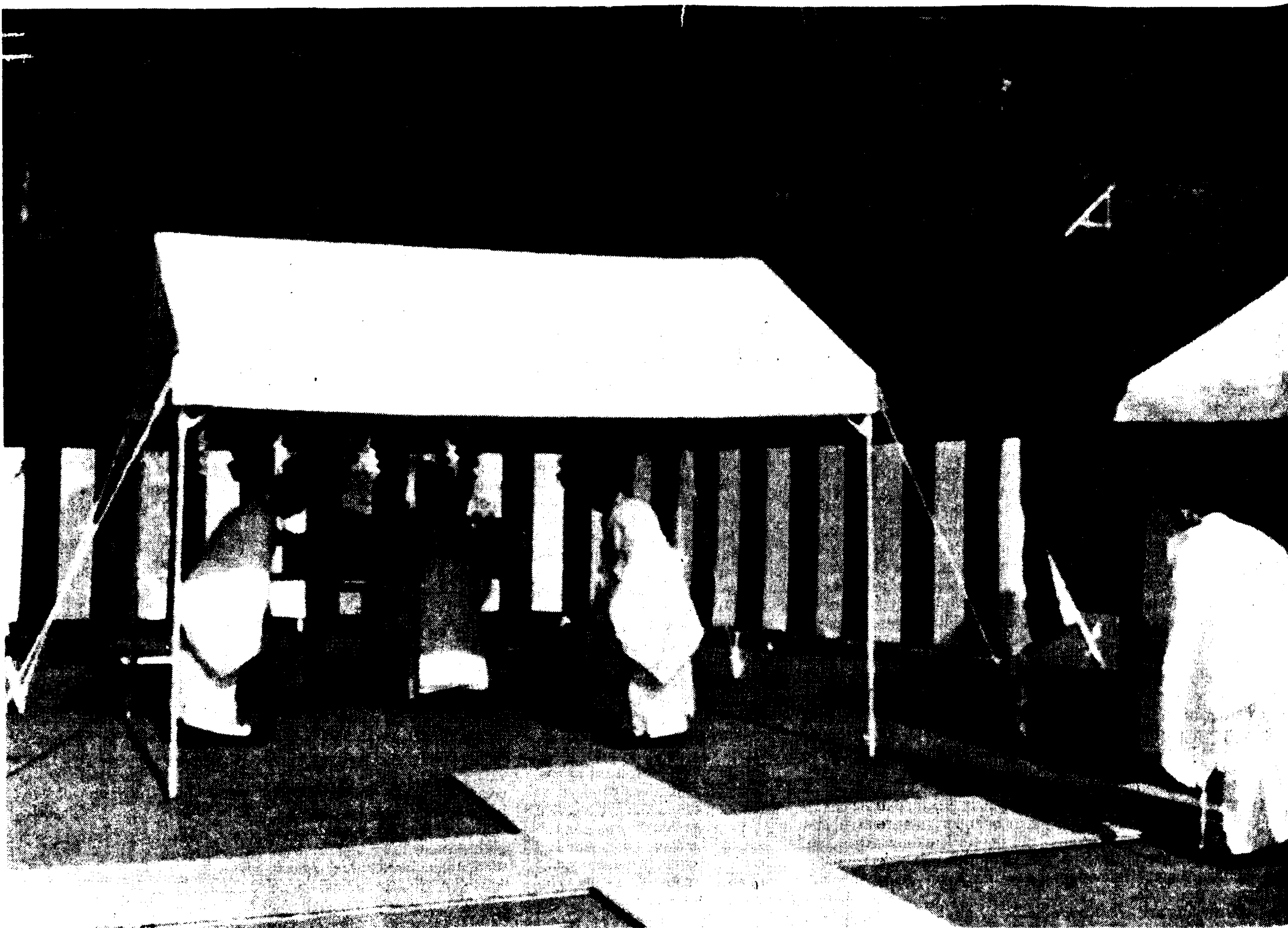
Bij de begrafenis van Hirohito

Het is boeiend om mee te maken, hoe een in verzorgd uniform gekleed heerschap zich bukt met witgehandschoende greep het deksel oplicht van een vuilnisemmer om de inhoud daarvan aan een nauwlettend onderzoek te onderwerpen.

Wie voor een dergelijk schouwspel gevoelig is kan in deze dagen het best in Tokio terecht. De politie is daar in alle staten van paraatheid.

Op vrijdag 24 februari vond in de stad 'Taiso-no-rei' plaats: honderden staatshoofden en andere kopstukken uit landen in de gehele wereld zijn in Tokio samen om de voorlopig laatste eer aan wijlen keizer Hirohito te bewijzen en om met elkaar en met de Japanse regering tussentijds contact te hebben.

Zoveel hoogwaardigheids- bekleders met hun secondanten bijeen in één oord? Dat betekent evenzoveel kansen op slachtoffers van kwaadwillende en subversieve enkelingen en van de terroristische organisaties, die als bloemen van den boze niet alleen in den vreemde, maar tegenwoordig helaas ook in Japan ontluiken, om de orde en regelmaat te verstoren die horen bij het anders zo ingetogen en succesvolle leven in dit land.

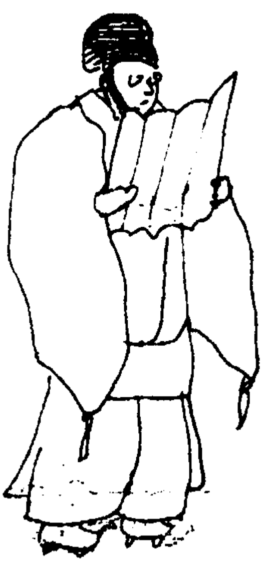
...Shinto- priesters buigen diep tijdens een plechtigheid nabij het keizerlijke mausoleum...

Er zijn in Japan in totaal ruim 200.000 politiemannen, verspreid over de hoofdstad, 43 prefecturen en nog drie andere bestuurlijke eenheden; Tokio alleen heeft er in normale tijden al meer dan 30.000. Voor de grootste veiligheids- operatie die in Japan ooit op touw is gezet zal dit laatste aantal vermoedelijk worden verdubbeld; de autoriteiten zeggen dat het totaal aantal in te zetten politiemensen 32.000 zal bedragen. Uit een verdere mededeling blijkt, dat er alleen al in en om Tokio 10.000 objecten zijn die in verband met de begrafenis moeten worden bewaakt.

Omdat ook andere politiediensten moeten doorgaan, kan worden aangenomen, dat de werkelijke politiesterkte de komende week het officiële cijfer zeer veel te boven zal gaan.

IDENTIFICATIE

Als hoofdstad, regerings- en zakencentrum van de economisch het hoogst scorende natie op de aardbol, heeft Tokio altijd al veel risico- subjecten en -objecten. Het is routine voor de politiedienst in de metropool om daarop het oog te houden. Wat er zich in bankgebouwen en in ambassades bevindt is zorgvuldig in kaart gebracht; in de centrale politiecomputer met het automatische systeem voor identificatie aan de hand van vingerafdrukken zijn volgens een verbazingwekkende paragraaf in een officiële brochure de gegevens van meer dan vier miljoen criminelen opgeslagen.

Dit aantal gaat dat van de niet- Japanners die zich min of meer permanent in dit land ophouden ver te boven, zodat helaas de slotsom gewettigd is, dat er uitzonderingen zijn op de hier dikwijls vernomen veronderstelling dat echte Japanners stuk voor stuk rechtschapen zijn.

Keisatsu, zoals de Japanse politie heet, is er, naar misschien onbedoeld in publicaties de nadruk krijgt, uitsluitend om Japanners te beschermen, zelfs ten tijde van een ware invasie van staatsgasten uit het buitenland. De Hercules- achtige bewakings- inspanning ter zake van de 24e februari, beoogt dan ook minder het welzijn van begrafenisbezoekers veilig te stellen, danwel te voorkomen dat door binnenlands onheil het beeld van volmaaktheid en superioriteit wordt bezoedeld, waarvan de Japanners denken dat het van hun land in den vreemde bestaat.

INTIMIDATIE

Van de hoofdstedelingen wordt wèl verwacht dat zij daarvoor offers brengen. Terwijl er geen noodtoestand is afgekondigd en er evenmin een andere openbaar gemaakte maatregel is genomen die aan dienaren van Hermandad extra- bevoegdheden heeft gegeven, moeten bewoners, winkeliers en vrachtwagen- chauffeurs langs strategische routes gedogen dat zwaargelaarsde veiligheids- beambten zonder voorafgaande waarschuwing woonvertrekken en zolders betreden, dekzeilen wegvouwen en laadruimten en opslagplaatsen doorzoeken. Op de tv en de radio wordt de bevolking regelmatig gevraagd de politie bij de uitoefening van haar taak alle medewerking te geven; wie hieraan niet zou voldoen zou allicht de welwillendheid van zijn omgeving verspelen; zo werkt de beschaafde intimidatie van Japan.

MORTIEREN

Al sinds weken wordt er in onwaarschijnlijk ver van paleizen en begrafenisroute liggende buurten intensief met dubbele ploegen gepatrouilleerd. Wie bij de bewoners navraagt waaraan zij dit voorrecht menen te danken krijgt te horen: "Het is wel een heel eind van onze wijk naar het paleis, maar in de tussenruimte staan haast geen hoge gebouwen en er zijn hier in de omgeving nogal wat platte daken en parkeerplaatsen, die geschikt zouden kunnen zijn voor het afvuren van mortierprojectielen".

In het algemeen doen de inwoners van Tokio, van wie velen in het verleden erger inbreuken op hun privélevensgewoonten hebben doorstaan, weinig verstoord over de wel zeer sterk verhoogde huidige waakzaamheid en de druk die deze op hen legt.

Een flink aantal neringdoenden zal zich gedurende de dagen rond de keizerlijke uitvaart een daling in omzet moeten laten welgevallen. Op last van een openbare gezag worden heel wat vlieg- en andere transportdiensten uit groenten en fruit producerende regio's dan afgelast.

Bekendmakingen betreffende de aanvoer van vis op de befaamde Tsukiji-markt zijn nog niet algemeen verspreid, maar, omdat Tokio ook een grote Stille Oceaan omvat, met diverse eilanden, beschikt de waterpolitie stellig over het materieel om er voor te zorgen dat geen ladingen explosieven en majesteit- zoekende tonijn de dagelijkse veiling bereiken.

MACHTSVERTOON

Het is een beetje griezelig, dat over al het politionele machtsvertoon van deze dagen geen burgerlijke autoriteit duidelijk toezicht blijkt te houden. In Japan is het overigens niet ongewoon dat bij een dergelijke situatie wordt gewezen op de kennelijke wens van het publiek; dit gebeurde ook tijdens een briefing van vrijdag jongstleden door de Nationale Politie Autoriteit, waarin werd beweerd dat statistisch vast stond, dat omwonenden van de begrafenis-route graag bereid zijn overlast te aanvaarden om de veiligheid te bevorderen. Dit soort gegevens blijkt uitsluitend te berusten op verklaringen van politiepersoneel zelf.

PADVINDERS

Van betrouwbare zegslieden is vernomen, dat de krachtdadig ogende, maar niettemin aan overdrijving herinnerende bezorgdheid van veiligheidspersoneel, onder andere tot het volgende incidentje heeft geleid, dat misschien tot nu toe de media niet heeft gehaald. Vermoedelijk opdat niet juist in deze dagen het aanzien van de politie zou worden geschaad: onder leiding van een hopman had een twaalftal Japanse voortrekkers zich voor avondoefening verzameld. Het regende stevig. Vandaar dat het groepje zich op pad had begeven met over zijn gebruikelijke loofkleurige tenue capuchons en regencapes.

Met het oog op veldwerk hadden sommigen van de padvinders stokken bij zich, waardoor hun uiterlijk extra kranig aandeed. Gevolg gevend aan de lessen van de ook in Japan hooggewaardeerde Lord Baden Powell werd koers gezet naar een park, omdat temidden van ligusterhagen en geboomte jungle- instincten zich het best doen gelden.

Precies in die slecht verlichte omgeving hadden wat leden van een tijdelijk van het platteland overgeplaatst detachement rellenpolitie, gehelmd en in nachtblauwe, vochtwerende uitrusting, post gevat; het grootsteedse Tokio moet hen hun gewone en onderscheidings- vermogen even hebben doen verliezen.

Toen zij schaduwachtige gedaanten tussen de takken en bladeren waarnamen, vroegen zij per walkie- talkie om versterking. Weinig minuten later kon, in een unieke verrassings- actie, het geringe weerstand biedende dozijn padvinders worden overmeesterd. De excuses waarmee het geschrokken troepje jongelui huiswaarts werd gezonden moeten bloemrijk zijn geweest.

De keizer en het Shintoïsme

De begrafenis van wijlen keizer Hirohito is behalve een aangelegenheid van staat en een kijkspel ook een belangrijke gebeurtenis in de wereld van het Shintoïsme.

Shinto betekent 'de weg van de goden'. De algemene naam voor Shinto-goden is 'kami'. Hoe belangrijk kami en Shinto in Japan zijn, kan worden afgeleid uit een proclamatie van keizer Meiji uit 1868, het eerste jaar van het moderne Japan; daarin werd verklaard: 'De verering van de kami en het hooghouden van Shinto- rituëel vormen de grote deugden van het keizerrijk en de basisbeginselen van nationaal beleid en onderwijs'.

Er zijn in Japan heel wat families van welke wordt beweerd dat zij afstammen van kami. Als de kami- afstammelingen met de allerhoogste rang gelden vanzelfsprekend de keizer en zijn familie. De keizer zelf is dan ook automatisch de hoogste Shintopriester. Hij heeft de hoogste verantwoordelijkheid voor het geestelijke en materiële welzijn van zijn volk. Als er zich over Japan rampen voltrekken, is het de keizer die zich namens allen als getroffen centrale persoon opstelt.

GEEN DOCTRINE

Shinto heeft een veelheid van goden. Sommige zijn natuurverschijnselen, zoals regen, bergen, bomen, rivieren. Andere vinden hun oorsprong in personen uit de voortijd of uit de geschiedenis. Een echte centrale doctrine heeft Shinto niet. Er bestaat geen evangelie dat mondeling of schriftelijk wordt overgedragen. Volgens de overlevering valt het begin van Shinto samen met de schepping, omdat toen meteen de eerste goden ontstonden.

'JINJA'

Shinto heeft nog steeds veel kenmerken van een geloof dat hoort bij een volk dat leeft van en door landbouw. Aan vele kami zijn een of meer plaatsen van verering gewijd. Op het platteland zijn zulke 'jinja' soms niet meer dan een stuk grond bij een oude boom of een waterval. Gebruikelijk is dat er in elk geval zulk een plek is gemarkeerd door een of meer toegangspoorten of 'torii'.

Naar mate de kami die in een jinja wordt geëerd belangrijker is, zal er behalve de torii ook een of meer gebouwen deel uitmaken van de jinja.

Japanners zijn er meesters in om vreemdelingen hartelijk welkom te heten en ze tegelijkertijd het gevoel te geven dat ze grof besnaard zijn en buiten staat om deel te hebben aan wat Japan uniek maakt. Nergens treedt dit duidelijker aan de dag dan als de buitenlander een Shinto- heiligdom bezoekt. Speciaal de grote jinja, zoals die welke in Tokio aan Meiji, de eerste keizer van het moderne Japan is gewijd, hebben dit effect.

Japanse gelovigen weten, hoe zij zich bij het binnenkomen moeten reinigen; wij vreemden staan daar onbeholpen bij, als zij met een lepel helder water uit een rotsbassin terzij van de ingang zich de mond en handen wassen, waardoor ook het hart geacht wordt schoon te worden. Binnen het heiligdom bevinden zich de gebouwen op onderlinge afstanden en zijn van afmetingen die voldoen aan onbekende wetten en die meestal een onmiddellijke sensatie van kalmte en vrede oproepen.

Hier en daar wordt een gekromde pijnboom met ondersteuning van bamboe-latten in het leven gehouden, omdat hij zonder twijfel daar zo behoort te blijven staan. Priesters (shinshoku) en maagden van goede familie en aangenaam voorkomen (miko) houden zich in fraaie, kleurige gewaden in houdingen en op plekken op die ofschoon onverklaard toch niet anders dan juist kunnen zijn.

FESTIVAL

Van uit de jinja vinden de festivals (matsuri) plaats, die ter ere van de kami op gezette tijden in het jaar in iedere buurt van Japanse steden en dorpen worden gehouden. De winkels zijn dan voor een deel dicht; in de rest verkoopt men consumpties en souveniers die horen bij dit feest.

Een flink aantal bewoners draagt kleren waarop in Japanse schrifttekens het kenmerk van de buurt leesbaar is. Gespierde jongelui, waartussen zich vaak meisjes scharen, dragen onder aanmoedigend en gescandeerd geroep de eretekenen van de kami op een grote versierde draagbaar door de straten.

Welgestelde zakenlui zorgen dat er voldoende sake (rijstwijn) en bier te drinken zijn. De stemming is prima, want individuele zorgen kan men op zulke hoogtijdagen niet laten blijken. Shintoïsme is nog steeds in ontwikkeling. Nog steeds kunnen Japanners besluiten dat een persoon voor wie zij veel waardering hebben of een groep van mensen of een plaats in de natuur of de stad waar zij zich prettig of plechtig voelen het verdient om kami te zijn. Dan wordt er een nieuwe jinja gesticht. Als hoogste Shinto-priester kan natuurlijk ook de keizer bepalen wat een zekere kami- verering verdient.

LOYAAL

Kort na het einde van de Tweede Wereldoorlog, op 15 december 1945, schreven de bezitters van Japan, de overwinnende Amerikanen, aan de Japanners voor dat binnen enkele maanden alle wetten en regelingen die Shinto met zulk catastrofaal gevolg hadden verstrengeld met het staatsbestel (waarvan ook het onderwijs deel uitmaakte) ongedaan moesten worden gemaakt. Aan dit decreet hebben de Japanners verrassend loyaal gevolg gegeven, vermoedelijk omdat zij opgelucht waren dat niet van ze werd verlangd dat de keizer zou aftreden (of dat hij terecht zou staan); ook werd niet geëist dat bepaalde heiligdommen zouden worden afgebroken die door de militaristen bij hun intimidatie- politiek waren gebruikt. Overigens ging deze gehoorzaamheid niet verder dan de uiterlijkheid; geen voorschrift kan van de ene dag op de andere ervoor zorgen dat de Japanners hun Shinto- denkwijze geheel overboord zetten.

ELEMENTEN

Vele elementen daarin zijn ook volstrekt niet verwerpelijk; zelfs niet uit het gezichtspunt van buitenstaanders. Waarom zou vooroudervering (één van de meest positieve eigenschappen van Shinto) moeten worden afgezworen? Daartegen richtte zich toch geen enkel besluit van de bezetters? Keizer Hirohito was als hoofd van Shinto door de geallieerden gehandhaafd. Hij had zelf verklaard, op 1 januari 1946, dat hij niet als goddelijk moest worden gezien.

In de door de Amerikanen voor Japan opgestelde grondwet staat dat hij het symbool is van de eenheid van het land. Dat kan hij toch alleen maar zijn als onderdeel van Shinto, al is dat niet meer een door de staat openlijk begunstigd geloof?

ZONNEVLAG

Al heeft de keizer zich na 1945 nooit bij Yasukuni Jinja vertoond, zijn ministers voelen ieder jaar later sterker de aandrang om erheen te gaan. Een aantal geeft daaraan ook toe. Zij behoren bij de groep Japanners die herhaaldelijk in het parlement een wetsvoorstel heeft doen verdedigen om Yasukuni Jinja weer tot staatsheiligdom te maken; tot nu toe is dit voorstel niet tot wet geworden. De tegenstanders hebben tot nu toe voldoende kracht weten te putten uit de verontrusting die ontstond in nabuurlanden en bij handelspartners, telkens als de schijnwerpers via Yasukuni Jinja weer gericht werden op de krachten die alles wat voor Japan door Japanners is gedaan als goed willen beschouwen, ook als daarvan niet alleen veel vreemdelingen maar zelfs veel Japanners het slachtoffer zijn geworden.

Die krachten hebben in de 49 dagen die volgens Shintogebruik moeten verlopen tussen de dood en de begrafenis van de keizer geleid tot het bekend maken door de minister van onderwijs van nieuwe voorschriften waaraan Japanse scholen moeten voldoen ten aanzien van de eerbied voor de keizer, het zingen van het volkslied en het ontplooien van de nationale zonnevlag; tevens wordt een aantal vooraanstaande Japanners uit het verleden genoemd, waaraan tijdens het onderwijs aandacht moet worden besteed; daarbij is admiraal Togo, de overwinnaar van de Russische vloot in 1905 en de man van wie Hirohito een deel van zijn opvoeding ontving.

Wij kunnen in dit soort symptomen van staatsbedilzucht voortekenen zien van een noodlottige herleving van imperialisme. Het zijn allemaal onderdelen van een complex waarvan Shintoïsme het fundament is. Shinto zelf verbieden is onmogelijk. Gevreesd moet worden dat het middel nog niet is uitgevonden dat het establishment van Japan kan verhinderen om door Shinto de Japanse bevolking verder naar zijn hand te zetten.

De keizer en de grondwet

Japan gaat voor het eerst sinds het land in 1947 een na-oorlogse grondwet kreeg, het stoffelijk overschot van een keizer begraven. De oude grondwet, die dateerde van 1890, was een gunst van de toenmalige keizer Meiji aan zijn onderdanen. Die grondwet, de eerste die Japan heeft gekend, gaf wel rechten aan het volk, inclusief een volks- vertegenwoordiging, maar al deze nieuwigheden ontsproten uitsluitend aan de positie van de keizer en bleven daaraan onderworpen. Het Shintoïsme bleef onaangetast.

Vervolg op Pag. 7

Nieuwe directeur Fifi Allee zit boordevol plannen:

'Ik wil de Akademia di Arte in de publiciteit brengen'

door Nel Casimiri

SINDS ENKELE maanden staat de Akademia di Arte aan de Roodeweg onder leiding van de nieuwe directeur Fifi (Elfried) Allee. Nadat jarenlang José Capricorne daar de scepter gezwaaid heeft, is na diens pensionering en vertrek naar Nederland, zijn taak overgenomen door een jonge en enthousiaste nieuwe kracht.

Fifi Allee is naast directeur van de Akademia di Arte leraar handvaardigheid aan het Radulphus College en hij is zelf ook beeldend kunstenaar, al ontbreekt hem voor dat laatste wel de tijd tegenwoordig. Allee volgde in Nederland de lerarenopleiding in de richting textiele werkvormen, tekenen en handvaardigheid. Na die opleiding volgde hij de Academie voor Beeldende Kunsten in Amersfoort.

Tijdens zijn opleiding heeft hij o.a. les gehad in schoolmanagement. Na zijn terugkeer op Curaçao kwam hij in contact met José Capricorne die belangstelling voor hem toonde. Capricorne was van plan om met pensioen te gaan en zocht iemand om voor te dragen aan de dienst Onderwijs om zijn taak over te nemen. Fifi vertelde dat Capricorne hem vroeg eerst les te komen geven op de Akademia.

"Natuurlijk heeft Capricorne ook anderen gevraagd. In eerste plaats Wilson Garcia, maar die was met wat anders bezig en koos daarvoor, want de Akademia kost veel tijd.

Ik heb van maart tot september les gegeven. Vanaf september ben ik toen met José Capricorne mee gaan draaien, het kantoorwerk leren, vergaderingen houden, hier en op het departement, al het werk van de directie leren kennen. Vanaf begin november heb ik het werk van hem overgenomen".

José Capricorne is jarenlang directeur van de Akademia di Arte geweest. Is het niet moeilijk om het werk van iemand die zo zijn stempel op de school heeft gedrukt over te nemen?

"Ik heb vanaf september met hem meegedraaid en weet hoe zijn werkwijze was. Natuurlijk zijn er verschillen in aanpak.

Een voorbeeld daarvan is dat ik minder streng ben. Capricorne was heel streng. Als een kind van de donderdaggroep een bepaalde leeftijd bereikte en dus te oud was, moest die weg. Zulke dingen zie ik wat door de vingers.

Ik heb ook meer contacten met de studenten zelf, van alle afdelingen. Hij deed alles zoals hij het wilde hebben. Ik denk dat hij minder goede ervaringen heeft gehad in het verleden en zo handelde om zichzelf te beschermen".

Heb je veel plannen gemaakt?

"Ja, één van de dingen die Capricorne deed beslissen om mij voor te dragen was, dat hij wilde dat er meer contacten kwamen van de Akademia met de middelbare scholen. Ik geef overdag les op het Radulphus College en 's avonds ben ik directeur van de Akademia. Het is ook mijn plan de middelbare scholen meer te betrekken bij de Akademia.

Deze week gaan bijvoorbeeld de brieven de deur uit voor een tekenwedstrijd voor de leerlingen aan de Mavo- en de Havo/VWO scholen. Geen Ibo, omdat we de regel hebben dat onze studenten een Mavo diploma moeten hebben om hier aangenomen te worden.

Die tekenwedstrijd loopt van nu tot eind mei. Wij geven de thema's op. We krijgen dan van verschillende scholen verschillende inzendingen met verschillende thema's. Daaruit wordt een selectie gemaakt en de besten krijgen een prijs. Die prijs omvat zowel een cadeau als iets anders. Zij mogen namelijk onder leiding van de docenten van de Akademia hun tekeningen in het groot uitvoeren op de muren van de Akademia. En, wat nog belangrijker is, we maken een expositie van een selectie van die inzendingen en nodigen daarvoor de scholen uit om te komen kijken.

Dat gebeurt na de grote vakantie. In juli kunnen dan de prijswinnaars hun muren beschilderen. Die schilderingen blijven een jaar staan, tot de volgende tekenwedstrijd. Het doel is de kinderen van de middelbare scholen bekend te maken en gewend te laten raken aan het kunstonderwijs.

Ze laten weten dat dit ook een mogelijkheid is als studie na hun schooltijd; dat kunst niet alleen iets is voor een elite van gefrustreerde mensen, maar ook een mogelijkheid voor gewone kinderen die zich in die richting willen ontplooien".

En wat zijn je plannen voor de studenten van de Akademia di Arte zelf?

"Ik heb altijd gevonden dat kunstenaars of in ieder geval studenten aan de Akademia te weinig denken naast het werk met hun handen. Ze moeten zich zowel filosofisch ontwikkelen als vormgevend. Ze moeten denken: "Wat wil ik en hoe wil ik dat?" Door er goed over na te denken komen ze tot een beter resultaat.

Daarom organiseren we lezingen of gesprekken met mensen die al als professioneel kunstenaar werkzaam zijn, zoals Yubi Kirindongo of Marlyn Dunker.

Marlyn Dunker is een Antilliaanse die in Nederland werkt, maar hier op bezoek is bij haar familie. Zij houdt hier geen expositie want haar werk is te groot om mee te nemen. Ze heeft alleen wat kleine stukken meegenomen. Zij zal in een lezing, waarbij zij dia's vertoont van haar werk, de ontwikkeling in haar werk laten zien.

Zij laat schetsen zien en ontwerpen, die dienen voor haar onderzoek, en kleiner werk dat ze gebruikt als ontwikkeling tot groter werk. Die studies zal ze laten hangen voor de studenten.

De eerste lezing is besloten: voor de studenten van de Akademia, van de Pedagogische Akademie, van de cursus l.o. handvaardigheid en studenten kunstgeschiedenis. Die lezing is vooral educatief geörienteerd. Op 5 maart volgt een tweede lezing waar alle belangstellenden welkom zijn en die lezing is in de eerste plaats informatief.

Dit is de opzet van hoe ik het wil hebben bij de filosofie van de kunst. We doen hier veel te weinig aan. Dat is blijven liggen".

Dit zijn dingen waar je nu mee bezig bent. Wat zijn de plannen op lange termijn?

"De Akademia in de publiciteit brengen. Door het werk van de studenten te laten zien, niet aan een klein groepje maar aan een breed publiek, vooral aan de scholen.

Nu worden kinderen pas op latere leeftijd met kunst geconfronteerd. Ze hebben het gevoel dat kunstenaars rare mensen zijn, met vreemde kleren, die vreemd doen. Ze moeten leren dat dat niet nodig is, niet persé moet".

Geef je zelf ook nog les op de Akademia?

"Nee dat gaat niet goed samen, hier boven zitten en beneden lesgeven. Er zijn wel studenten uit de tijd dat ik nog les gaf, die komen vragen om adviezen of gewoon komen praten. Dat vind ik erg leuk. Ook ik ga vaak even met de studenten praten.

Hoe denk je over het initiatief van de Albert Schweitzer school met de S-Gallery?

"Heel goed. Dat is het einde. Ik wil er graag langs gaan, maar zij zijn geopend onder schooltijd en in die tijd moet ik zelf naar school. Toch wil ik er naar toe gaan en interesse tonen. Het zou heel goed zijn als meer scholen dat zouden overnemen.

Het moet voor de leerlingen erg interessant zijn".

Naast het onderwijs ben je zelf ook beeldend kunstenaar. Overdag naar school, 's avonds de Akademia. Wanneer kom je nu aan eigen werk toe?

"Meestal in gedachten.

Ik moest kiezen voor mijn werk of hier werken voor iedereen in het onderwijs. Dat gaat bijna niet samen. Ik heb voor het onderwijs gekozen. En het blijkt nu ook dat ik geen tijd heb voor eigen werk. Wel maak ik kleine opdrachtjes en ik ontwerp meubels. Ook maak ik wel ontwerpen voor iemand.

Toch ben ik van plan zeker dit jaar nog wat te doen. Mijn handen jeuken, ze kriebelen om zelf wat te doen. Soms ben ik boos op mezelf omdat ik geen tijd heb om leuke dingen te doen.

Terwijl ik bezig ben ontwerp ik bijvoorbeeld bomen van metaal die we kunnen maken van de kale telefoonpalen. Telefoonpalen zijn gemaakt van pitchpine. Van de bomen is alles afgehaald, takken, bladeren. Kijk, je maakt dan van metaal..."

Zijn pen tekent op papier een paal met horizontale en verticale strepen die in elkaar grijpen, een abstractie van het idee boom. Maar hij zucht: "Ze zullen het wel nooit uitvoeren".

Heb je je eigen werk al eens geëxposeerd op Curaçao?

"Nee, ik heb twee keer geëxposeerd: in 1984 in Nijmegen en in 1987, twee jaar geleden in Utrecht.

Ik maak beelden van formaat, groter dan een mens. Die maak ik van metaal of van plastisch materiaal zoals beton of fiberglas.

Toen ik terugkwam uit Nederland heb ik mijn werk voor het grootste gedeelte moeten achterlaten. Het was te groot om mee te nemen. Ik heb wel drie beelden die iets kleiner waren, meegenomen. Die wil ik samen met nieuw werk hier exposeren, voor het eind van dit jaar.

Waar ga je exposeren?

"Het is hoofdzakeli k werk voor buiten. De tuin van het museum vind ik niet zo leuk. Ik zoek nog een goede ruimte.

Het liefst een plek waar ik zowel binnen als buiten kan exposeren, maar wel heel open. Met alleen een dak of zo. Ik zou het nu niet weten maar daar vind ik wel iets op.

Ik moet werken. Als ik niets doe ga ik vastzitten.

Er zit een storing in het hele gebeuren. Ik ben in augustus op Curaçao aangekomen en in november overleed mijn moeder. Sindsdien heb ik niets of bijna niets meer gedaan. Toen is het gestopt. Daarna heb ik het niet meer opgepakt, terwijl ik daarvoor flink aan het ontwerpen en tekenen was".

Heb je foto's van je eigen werk?

"Ik maak nooit foto's van mijn eigen werk. Ik heb het ook nooit verkocht. Wel weggegeven. Als ik iemand vind die mijn werk wil hebben, en ik ken die persoon, geef ik het, zodat ik het altijd terug kan vinden. Ik bewaar wel tekeningen van mijn werk.

Van de beelden die ik meegenomen heb naar Curaçao staat er één bij mijn tante, er staat een beeld en een model van een beeld bij mij thuis en een ander heb ik aan mijn vader gegeven.

Ik wacht nu op de vakantie. Daarvan besteed ik een week voor mezelf en de rest van de vakantie is voor de kunst".

Heb je ook veel contact met andere kunstenaars op Curaçao?

"Met bepaalde kunstenaars wel, zoals Yubi Kirindongo, met Willems en Hudson en natuurlijk met Wilson Garcia, mijn oud-meester en oudste kunstvriend op Curaçao. Ook werk ik op school samen met Ria Houwen, dat geeft ook contact".

Zijn die andere kunstenaars ook betrokken bij de Akademia di Arte?

"Er is nu toevallig een groep van vijf kunstenaars die het te druk hebben om zelf bezig te zijn en daarom besloten hebben een keer per week hier op de Akademia bijeen te komen om te werken als club. Het zijn bijna allemaal schilders, geroutineerde. Ze houden hier ook workshops en exposeren het werk.

Daarmee kunnen we de grote leemte die er is tussen de professionele kunstenaars en de kunstenaars in spe opvullen. Die band is ver te zoeken op Curaçao en dat hoeft niet".

Hoe komt het dat er zo'n leemte is?

"Dat is een gebrek in onze opvoeding wat vormgeving betreft. Wij zijn gewend te doen wat de fraters en nonnen ons leerden: het motorieke der handen. Dat is een systeem waar breien onder valt, en borduren, overtrekken en natekenen; het aanleren van een systematisch kleurgebruik, rood naast zwart e.d.

Er was weinig plaats over voor de creativiteit van het kind zelf. Dat erven we nu. Dat is geen beschuldiging, want zij wisten zelf niet beter.

Ook in de opvoeding thuis wordt het kind heel weinig betrokken bij de aanschaf van een huis of een nieuwe auto. Op een dag komt pa thuis met een nieuwe auto. Vroeger kochten de ouders zelfs alle kleren. Dat verandert, ze mogen nu zelf de stad in.

In Europa en in de U.S.A. ga je als familie op zoek naar zoiets nieuws. Dan leren de kinderen zich afvragen: Waarom is dat mooi?

Curaçao is het "trendiëst" eiland op de wereld. Mode is het einde. Iedereen loopt meteen achter de mode aan. Men heeft geen eigen mening over wat mooi is, denkt niet: vind ik die kleren leuk?, maar: die kleren zijn in de mode, dus die draag ik.

Dat is de cultureelhistorische erfenis die we hebben. Daar begint pas de laatste tien/twaalf jaar verandering in te komen. Maar het kan veel beter vind ik".

Wat kun je dan doen?

"Voor mij is dat gemakkelijk, zowel op school als op de Akademia. Leerlingen vragen vaak: "Meneer, welke kleur moet dit zijn?" of "Meneer, hoe groot moet dit zijn?"

Dan laat ik het kind zichzelf afvragen of het gezicht van zijn poppetje rood moet zijn of vleeskleurig zoals in de werkelijkheid. Moet een paard eruit zien als een paard, fotografisch dus, of moet het eruit zien zoals ik het wil zien? Er is verschil tussen een tekening van een persoon en de persoon zelf. De tekening is de persoon niet, blijft een tekening.

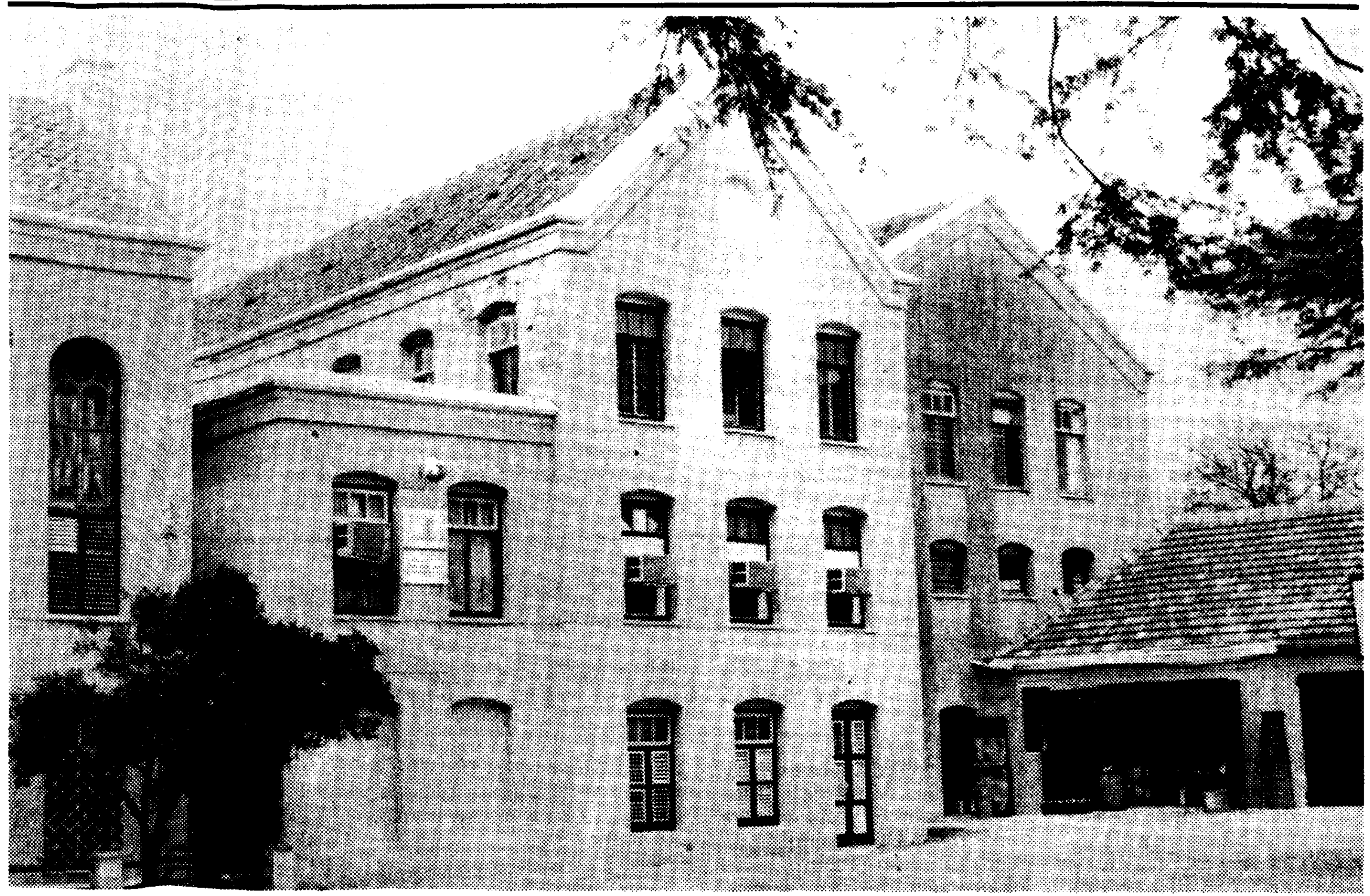
Op deze manier kun je een leerling dwingen zich een eigen mening te vormen, zijn eigen creativiteit te uiten t.o.v. hun werk. Dat is belangrijk.

Door te leren kritiek op jezelf te leveren, leer je ook kritiek naar buiten toe te geven. Het kind wordt mondig, in creatieve zin. Zo krijg je een kind dat overweg kan met creatieve kunst, met beelden om zich heen.

Daarbij wil ik wel een misverstand voorkomen. We moeten niet pretenderen van alle middelbare scholieren kunstenaars te maken. Maar het heeft ook weinig zin om hen vijf jaar lang les in beeldende vorming te geven, waarna ze toch niets van zichzelf en voor zichzelf kunnen maken.

Ze zeggen dan: "Ik ben onhandig". Dat zijn ze niet, maar ze hebben het nooit ontwikkeld. Wel fysiek met hun handen, maar niet met hun verstand. Ze hebben er nooit over nagedacht".

NEL CASIMIRI

Vervolg van Pag. 6

Shintoısme werd door de opstellers van de oude grondwet niet gezien als een godsdienst. Men beschouwde het als de culturele ondergrond. Bovendien als basis voor een gedragscode voor het gehele volk, waarop het gezag berustte van het keizerlijk huis. De keizer zelf is ook Shinto-priester.

MILITARISME

Het Japanse volk had moeite de feodale toestanden waaraan ze zo gewend waren geraakt te ontgroeien. Ook nadat voor hen de nieuwe tijd was aangebroken bleven zij zich voor het grootste deel onderdanig en volgzaam tegenover het gezag gedragen. Een vruchtbare voedingsbodem voor de ontwikkeling van het militarisme.

Uitmondend in de verovering van Taiwan en Korea en, na de overwinning op Rusland van 1905, het streven naar Japanse overheersing over Oost-Azië. Het uiteindelijke resultaat was Pearl Harbour en de door Japan ten koste van miljoenen doden, vermisten en verminkten verloren Tweede Wereldoorlog.

In 1925 was Hirohito keizer geworden. Krachtens de grondwet was hij daardoor tevens opperbevelhebber van de Japanse strijdkrachten, waarvan tegen het einde van de dertiger jaren de generaals en admiraals alle belangrijke kabinetsplaatsen innamen. Hij had zijn opvoeding voor een belangrijk deel ontvangen van de marine-held admiraal Togo, een typisch exponent van opvattingen die in de uitoefening van macht meer heil zien dan in democratische besluitvorming.

Nadat de Amerikanen Japan hadden bezet begonnen generaal MacArthur met zijn staf en de na-oorlogse Japanse regering te onderhandelen over een nieuwe, democratischer grondwet. Van Japanse kant werd waarachtig nog gehoopt dat vele artikelen uit de Meiji-grondwet behouden konden worden. MacArthur echter liet in zeer korte tijd door de afdeling voor civiel bestuur van zijn hoofdkwartier een eigen ontwerp vervaardigen. Uitgangspunt daarbij (zoals te lezen in het in 1947 van kracht geworden grondwetsartikel 1): 'De keizer zal het symbool zijn van de Staat en van de eenheid van het volk, waarbij zijn positie er een is die afhankelijk is van de wil van het volk en waarbij aan het volk soevereine macht toekomt'.

Vooral reactionaire elementen in de Japanse samenleving beweren nu dat het een wet is die door de Amerikanen geheel eenzijdig is opgelegd. Volgens hen is er behoefte aan een herziening die de verworvenheden van de Japanse geschiedenis althans gedeeltelijk herstelt.

Daarbij gaat het vooral om artikel 20 in het wetshoofdstuk over de mensenrechten:

1: Vrijheid van godsdienst wordt gewaarborgd aan allen. Geen politieke organisatie zal van staatswege welke voorrechten ook genieten of welke staatkundige macht ook uitoefenen.

2: Niemand zal worden gedwongen om deel te nemen aan onverschillig welke handeling, viering, ritueel of oefening van godsdienstige aard ook.

3: De Staat en zijn organen zullen zich onthouden van godsdienst- onderwijs en van welke andere religieuze activiteit ook'.

Dit soort bepalingen is ongetwijfeld ingegeven door de vrees voor herleving van de vooroorlogse Japanse praktijk om alle burgers van jongs af aan te dwingen mee te doen aan van staatswege opgezette Shinto- plechtigheden. Juist dit soort gewoonten heeft geleid tot de kadaverdiscipline die de Japanners zo gewillig en zonder overweging van enige individuele verantwoordelijkheid hun militaire aanvoerders heeft doen volgen. Een ander grondwetsartikel verbiedt ook dat de staat belastinggeld besteedt aan religieuze activiteiten.

Op het eerste gezicht lijkt het nu voor de regering Takeshita niet moeilijk om zonder deze voorschriften te schenden de uitvaart van wijlen Hirohito te regelen. Echter: het was de persoonlijke wens van de overleden keizer en zijn familie om de doden in overeenstemming met de familietraditie uitgeleide te doen. Hieraan zou kunnen worden tegemoet gekomen door de plechtigheden te verdelen: één deel alleen voor de familie; hier zou Shinto-ritueel mogen worden toegepast. In het andere, openbare deel, waarbij de staatsgasten en Japanse autoriteiten aanwezig zouden zijn, zou godsdienstig vertoon achterwege moeten blijven.

Vervolg op Pag. 8

Jan de Caluwe geeft workshops over het schrijven van filmscripts en korte verhalen:

'Dat kan je in de vingers krijgen'

door Nel Casimiri

LEREN LEZEN in het Papiamentu, een officiële spelling van het Papiamentu, dat alles vereist schrijven in het Papiamentu. Die noodzaak ziet een ieder wel in. Er komen steeds meer boeken op de markt die niet vertaald zijn, maar oorspronkelijk in het Papiamentu zijn geschreven.

Om een goed verhaal te kunnen schrijven heb je echter niet alleen talent nodig, verteltalent, maar ook inzicht in de structuur waarbinnen een verhaal is opgebouwd. Hoe kan ik de aandacht van de lezer trekken? Hoe weet ik de lezer te boeien? Moet dit stuk aan het eind komen of juist aan het begin? Zal ik deze scene schrappen of juist uitbreiden?

Om een goed inzicht in de structuur van een verhaal te krijgen, kun je in de leer gaan bij anderen. De verhalen lezen die anderen schreven, opnieuw lezen en proberen uit te vinden hoe die schrijver zijn verhaal heeft opgebouwd. Een ondergrond voor zo'n verhaalanalyse wordt soms al op de middelbare school aangeleerd maar dat is niet het moment waarop de leerling echt geïnteresseerd raakt. Je bent pas gemotiveerd als je zelf bezig bent met het schrijven van verhalen. Dan zie je de problemen.

De afgelopen veertien dagen was Jan de Caluwe, een oud-leraar van het Maria Immaculata Lyceum op bezoek op Curaçao en hij heeft in het Cultureel Centrum Curaçao twee workshops gegeven, een voor het schrijven van film- scenario's en een voor het schrijven van korte verhalen voor kinderen.

Jan de Caluwe geeft dergelijke workshops ook in Nederland. Zijn lesmateriaal lag min of meer klaar en toen Diana Lebacs dat hoorde van haar oud-leraar, werd zij enthousiast en zorgde zij ervoor dat hij ook op Curaçao zijn know-how kon uitdragen.

Jan de Caluwe vertelt hoe hij in de zestiger jaren op het MIL lesgaf en hoe er toen een soort bundeling van talent verenigd was in 5C, de onderwijzersklas.

"Diana Lebacs, Laura Quast, Annemarie Braafheid, o.a. Toen kwamen ook de eerste jongens op het MIL. Die deden ook mee met het toneel. Voor de overige jongensrollen "leenden" we jongens van het Radulphus College, w.o. Pacheco Domacasse. We zijn begonnen met een stuk dat Diana Lebacs, als leerling, zelf geschreven had: Regels voor Ezels. Dat was mijn eerste toneelproduktie die ik hier gedaan heb. Later heb ik er meer gedaan. Ik heb ook geregiseerd voor de Curaçaose Comedie".

HERINNERINGEN

In februari 1967 kwam er een speciale editie uit van de Mozaïek, de schoolkrant van het MIL, onder de naam MIMOZA (Maria Immaculata Mozaïek). Daarin stonden n.a.v. een opdracht aan M5 dramatiseringen van Nanzi- verhalen en ook vertalingen in het Nederlands van Papiamentse poezie. Jan de Caluwe draagt nu in zijn koffer nog een exemplaar van die schoolkrant bij zich.

"Het was een aanzet tot het maken van eigen werk, een verwijzing naar eigen cultuur en literatuur".

Hij gaat door met het ophalen van herinneringen: "In 1967 hebben we ook nog een grote produktie gedaan: Ondine. Daar waren een heleboel mensen bij betrokken. Het kon niet binnen gespeeld worden, het moest buiten, op de cour. Diana speelde de hoofdrol. Er deden veel leerlingen mee van het MIL en het Radulphus. Ook docenten, b.v. Shak Sjie, Bernadina, Livio Hermans en Claire Torres.

Voor ik wegging zouden we nog een stuk doen: La Zapatera Prodigiosa van Garcia Lorca. Ik ben er wel aan begonnen, maar het is overgenomen door Hertha Henriquez. Daar deden ook veel bekenden aan mee, Nimpha Palm en Edison natuurlijk.

Nu nog vind je ze terug bij allerlei activiteiten op dit terrein, ze schrijven boeken, ze schrijven en spelen toneel".

Na zijn terugkeer naar Nederland is Jan de Caluwe ze zo goed mogelijk blijven volgen. Toen op zijn nieuwe school, de Pedagogische Akademie in Arnhem een week georganiseerd werd waarin Latijns-Amerika op de voorgrond stond, heeft hij met zijn leerlingen een toneelstuk van Pacheco Domacasse opgevoerd: Het vuur van de opstand (Consenshi di un pueblo). De vertaling verzorgde hijzelf.

"De contacten zijn heel levend gebleven. Toen de gelegenheid zich voordeed hebben ze me gevraagd hier te komen werken om vanuit mijn invalshoek het schrijven van verhalen te belichten. Er zijn al eerder workshops hierover geweest door Jules Marchena van het AMK en van de Braziliaan Luis Carlos Neves, maar een andere invalshoek is ook wel eens goed.

Zelf heb ik het meest toneel gedaan, ook toneel geschreven. Dat waren vooral gelegenheids- stukken, b.v. voor het Rode Kruis, voor een onderwijsdag, e.d.".

In Nederland heeft Jan de Caluwe goede vrienden die bij het beroepstoneel- gezelschappen werken. Een is er dramaturg en die geeft ook cursussen scriptwriting.

STRUCTUUR

"Ik blijf mezelf voeden met wat daar gebeurt. Daardoor ben ik een aantal jaren geleden terecht gekomen bij het script en scenarioschrijven. Toen kwam bij mij het idee op, die kennis toe te passen op het verhalen schrijven.

Ik was helemaal weg van de duidelijke opzet bij het scenario schrijven. Als je dat leest, denk je: "Dat kan ik in de vingers krijgen", en dat geeft een hele steun.

Diana vertelde dat er veel geschreven wordt, dat er veel gebeurt, maar dat ze toch het gevoel heeft dat ze niet verder komen, geen hoger niveau bereiken. Ze dacht dat de zwakke punten vooral in de structuur zaten en dat dit misschien een hulp kan zijn. Daarom concentreer ik me deze weken erg op de structuur".

Jan de Caluwe heeft voor deze gelegenheid zijn Papiamentu opgehaald, zodat, al geeft hij de lessen in het Nederlands, de verhalen die geschreven worden als oefening, rustig in het Papiamentu ingeleverd kunnen worden.

Hij beseft dat er juist voor de kinderen een grote behoefte bestaat aan goede verhalen in het Papiamentu.

"Er is de laatste jaren een belangrijk onderzoek geweest naar de leesteksten in Nederland, die gebruikt worden om de kinderen te leren lezen. Er bestond een geweldige kritiek op die teksten. Dat kwam voor een groot gedeelte omdat de mensen die de teksten uitzoeken voor de leesmethoden zich helemaal concentreren op het technisch lezen en de inhoud van de teksten niet erg belangrijk vinden. Ze houden geen rekening met hoe het leesproces plaatsvindt, de schakels. Hoe leest een kind informatie? Geeft de tekst het kind identificatie- mogelijkheden?

Het is voor een kind belangrijk dat het gelijk de betekenis uit de tekst kan halen als het die tekst leest. Als de inhoud van een tekst niet interessant en op niveau is, als de tekst niet inspeelt op de belevingswereld van het kind, kun je zo'n kind ook geen liefde voor lezen bijbrengen.

Dat betekent dat men eerst moet letten op de inhoud van de tekst en dat daarna de techniek maar moet worden aangepast".

Die kritiek mondde uit in een serie nascholing- cursussen voor onderwijzers waaraan Jan de Caluwe mede les gaf. Het materiaal voor die cursussen kan hij hier weer gebruiken bij zijn workshop.

BELANGSTELLING

"Ik wil dat de schrijver zijn tekst leert lezen zoals een kind zo'n tekst leest. Dat is de strekking van de cursus. Dan moeten we beginnen met het leesproces: Hoe gaat het in zijn werk? Daarna gaan we oefenen: Wat zijn goede teksten en wat slechte? Hoe liggen de verbindingen? Daarna bekijken we de structuur en gaan we zelf teksten maken. Eerst voor beginnende lezers van zes en zevenjaar, later voor meer gevorderde lezers.

Zo is ook de opbouw van het werkboek. Je moet niet te moeilijke taal gebruiken, niet te veel moeilijke woorden of te lange zinnen en onnatuurlijk taalgebruik voorkomen".

Jan de Caluwe verbaaste zich over de grote belangstelling voor zijn workshops.

"Ik had een klein groepje verwacht, maar er zijn er wel 36. En ze zijn er ook bijna altijd allemaal. De tweede week zijn het er nog meer.

Deze groep is eigenlijk te groot, maar iedereen doet zo goed mee. Men heeft een geweldige honger naar scholing, naar ontwikkeling. En iedereen is gedisciplineerd en aandachtig bezig".

De groep waar Jan de Caluwe zo enthousiast over raakt is heel verschillend van samenstelling. Er zitten oud-leerlingen bij van hem en onderwijzers, toneelspelers en schrijvers, leraren aan de middelbare scholen, dichters, drukkers en uitgevers, maar ook gewoon belangstellenden die graag willen schrijven. Dat schrijven gaat van verhalen voor kinderen tot goede beschrijvingen van de producten die ze willen verkopen. Ik vroeg aan een paar van hen waarom zij deze workshops volgen en de antwoorden waren zeer verschillend:

"Vorig jaar was er weinig op dit gebied en ik wil alles meepikken wat mogelijk is".

"Ik wil publiceren over voeding".

"Ik geef Papiamentse les aan leerlingen van het basisonderwijs. Het is belangrijk dat zij een beetje inzicht krijgen in een verhaal. Spellen is voor hen zo moeilijk".

"Ook op de P.A. is stellen een probleem, omdat de leerlingen daarin niet van jongsaf aan begeleid worden. Ik wil doorgeven aan hen wat ik hiervan opsteek".

"Ik zit in de Grupo di Konta Kwenta en heb een grote belangstelling voor het korte verhaal. Als je een verhaal vertelt, is het heel belangrijk als je weet hoe het in elkaar zit. Dan kun je het beter lezen".

"Ik zou het leuk vinden zelf verhalen te schrijven. Ik kom er nu niet toe omdat ik het te druk heb. Ik moet er tijd voor zoeken".

"Het is belangrijk voor de ontwikkeling van het Papiamentu dat er mensen zijn die schrijven. Ik wil volgende week ook meedoen met die korte verhalen- workshop".

STIMULEREN

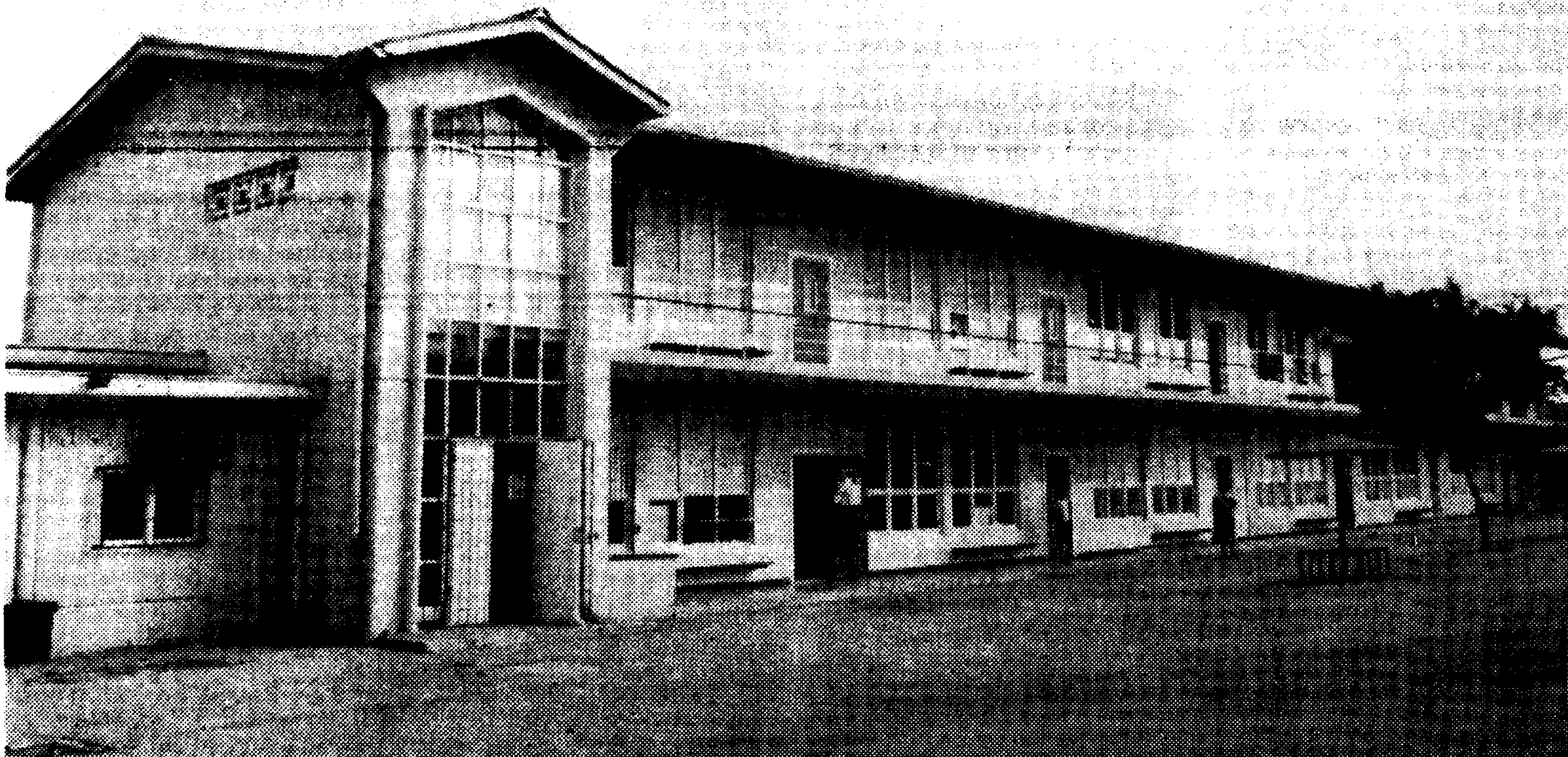
Iedere persoon benadert de lessen op zijn eigen manier en legt daarbij zijn eigen accenten. Het is evenwel duidelijk dat de workshops in een behoefte voorzien.

De meeste van deze deelnemers hebben ook meegedaan met de workshops van de A.M.K. en met die van Luis Carlos Neves en Isabel de los Rios.

Er is een fonds bij het eilandgebied voor het uitgeven van verhalen in het Papiamentu. Daar kunnen manuscripten worden ingeleverd om beoordeeld te worden. Jan de Caluwe zal tijdens zijn lessen daar op wijzen en zijn toehoorders stimuleren door te zetten. Hij wist het talent naar voren te brengen in de zestiger jaren en lijkt vast van plan dit te herhalen.

NEL CASIMIRI

Dr Albert Sweitzer School

Vervolg van Pag. 5

expansie van zijn artsenpraktijk) publiceert hij 'Die Mystiek des Apostels Paulus'. Terwijl hij schrijft, en publiceert gaat hij geregeld naar Europa. Hij heeft in 1928 de Goethe-prijs gewonnen, en daarvan heeft hij een huis neergezet in Günsbach. Het is zijn pied-a-tèrre nabij Münster.

Schweitzers orgelconcerten zijn beroemd. Hij treedt op in Duitsland, Engeland, Nederland en in Skandinavië en Frankrijk. Hij aanvaardt de gedeeltelijke leiding bij de voorbereidingen van het tweede eeuwfeest van Goethe; hij maakt orgel-opnamen en hij schrijft het derde deel van zijn "Kultür- philosophie". Na de bekroning van zijn werk, het winnen van de Nobelprijs voor de Vrede in 1952, (die hij in 1953 in ontvangst kon nemen) buigt hij zich over de wereldproblematiek: "Das Problem des Friedens in der Heutigen Welt" (het vredesprobleem in de huidige wereld) verschijnt.

En tijdens een radio- uitzending in Oslo richt hij zich tot drie maal toe met een smeekbede tot de wereld: deze beden zijn beroemd geworden onder de titel 'Friede oder Atomkrieg' (vrede, of atoomoorlog).

Dr. Albert Schweitzer sterft op 4 september 1965, 8 jaar na zijn echtgenote in Lambaréné. Het onbaatzuchtig voorbeeld van deze arts spreekt tot de verbeelding. Het werk in Lambaréné werd voortgezet. Het groeide, en riep velen op tot dienstverlening.

Het schooltje te Saliña groeide ook. Het portret van Dr. Albert Schweitzer hangt, naast zijn brief in de direktiekamer. Zijn oproep tot vrede en dienstbaarheid staat voorgoed gegrift in de harten van de oud-leerlingen van de 30-jarige Dr. Albert Schweitzerschool.

Anekdotes van een jarige school

"'t WAS al een poosje onrustig in de klas. Alleen de lerares, voorin, merkte niets — of ze deed alsof. Opeens vulde de geur van een stinkbom het hele lokaal. Gegniffel bij de leerlingen, en een wanhopige lerares die dreigde meneer Van Rijsbergen te gaan halen.

Toen deze de klas binnenkwam snoof hij even en zei tegen de lerares: 'Kom, wij gaan zo lang buiten staan; dan zoeken we straks wel uit wie de schuldige is..' Toen de stank was weggetrokken deelde de heer Van Rijsbergen op strenge toon mee dat om 12 uur de hele klas moest nablijven en dat nu de les weer hervat zou worden. Om 12 uur kwam hij weer binnen en zei: "Nu gaan we maar rustig wachten tot de schuldige zich meldt'. Het werd kwart over twaalf, half één, kwart voor één.

En toen kon 'de schuldige' het niet langer uithouden! Hij meldde, dat hij de dader geweest was. Gevolg: Een dag van school verwijderd.

.. de dader leeft nog; en is gelukkig getrouwd — vader van een gezinnetje. Meneer Van Rijsbergen kent hem nog goed, maar koestert geen wrok. Samen zullen ze op de jubileumavond er een drankje op drinken, en terugzien op een fijne schooltijd".

"Een van de mooiste schooldagen uit mijn jeugd was de morgen toen prinses Beatrix onze school bezocht. Veel werk was verzet om haar zo goed mogelijk te ontvangen. Daar een aantal meisjes juist die week gecollecteerd hadden voor het Koningin Wilhelminafonds zouden zij, met de collectebussen in de hand, een erehaag vormen voor de Prinses.

Helaas, helaas! De nacht voor het bezoek werden alle bussen met een inhoud van ruim zeshonderd gulden gestolen, en daar stonden de collectanten met lege handen... Toch hebben zij de erehaag gevormd, en het werd ondanks dit nare gebeuren een prachtige en onvergetelijke morgen".

"Elk jaar organiseerde de Dr. Albert Schweitzerschool- bovenbouw een kerstviering. Deze werd meestal gehouden in de Fortkerk maar ook wel in het Zeemanshuis van het Leger des Heils, en het werd ook voor TeleCuraçao opgevoerd.

In het kerstspel van 1964 had men een lange jongen nodig die de kerstgeschiedenis in het Papiamentu zou voordragen. Ik werd daarom uitgekozen, en ik deed mijn best om zo goed mogelijk voor den dag te komen.

Toen gebeurde het! Twee dagen voor de uitvoering zei meneer Van Rijsbergen tegen mij dat ik eigenlijk een wit overhemd met stropdas moest dragen. Helaas echter, die bezat ik geen van beide en mijn ouders zouden ze ook niet voor mij kunnen kopen.

De dag voor de uitvoering ben ik in de pauze naar meneer Van Rijsbergen toegegaan om hem te zeggen dat ik niet met de uitvoering zou kunnen meedoen, omdat ik die dag wegmoest met mijn ouders. Meneer Van Rijsbergen merkte echter dat ik een uitvlucht zocht, maar hij begreep na een paar voorzichtige vragen ook wat er aan scheelde. Hij zei mij, om om 12 uur naar 't kantoortje te komen — en daar lagen een overhemd en een stropdas voor mij klaar...

Ik heb met het kerstspel meegedaan, en ik zal nooit vergeten, hoe netjes ik mijzelf vond.."

Vervolg van Pag. 7

Probleem hierbij is dat krachtens de grondwet de keizer en zijn hofhouding geen bezittingen hebben, maar door de staat van het nodige worden voorzien. Ook godsdienst- oefeningen worden uit de staatskas gefinancierd. Strikt genomen laat de grondwet hiervoor geen vrijheid. Een uitvaartplechtigheid volgens Shintorite, hoe privé ook, zou dus onwettig zijn, behalve als het zakenleven of particulieren de financiers zouden zijn; hiervan is niets gebleken.

In 1990 wacht de regering een verder struikelblok. Dan zal, nadat het jaar van officiele hofrouw is verstreken, keizer Akihito de chrysantentroon bestijgen. Ook die plechtigheid is een staats- aangelegenheid waarbij Shinto- ceremonieel uit den boze is. Zo'n plechtigheid echter waarbij het Shintoïsme buiten beschouwing wordt gelaten zou voor de Japanners onherkenbaar zijn. Voor hen is de keizer als symbool van Japan, een onderdeel van Shinto, grondwet of geen grondwet.

Zo is de wat merkwaardige figuur ontstaan dat hun grondwet A zegt, terwijl de Japanners zonder veel merkbare gewetenskwelling B doen, zonder dat er waarneembare initiatieven zijn om de grondwet aan de werkelijke gang van zaken aan te passen. Dat heeft te maken met de onaangename oorlogs- en koloniale herinneringen van nabuur- landen en handelspartners die tegen een grondwets- herziening veel luidruchtiger in het geweer zouden komen dan tegen een grondwetschending. Het zakenleven in Japan heeft voorlopig veel te veel te vertellen en is te zeer beducht voor commercieel nadeel om toe te laten dat het tot zo'n grondwets- herziening komt.

ECHTE BEVRIJDING IS GENADE

Theologie van bevrijding gaat uit van dagelijks leven

THEOLOGIE VAN DE Bevrijding spreekt echter juist over het dagelijks leven. Ze is een reflectie, een zich terugbuigen over wat men in het leven van iedere dag ervaart en beleeft. Ze denkt na over hoe God zelf daarmee verbonden is, over hoe Hij zelf er deel van uitmaakt, over hoe je in dat leven God kunt ontmoeten en hoe God bevrijdend werkt in de geschiedenis, in hun leven van vandaag. In de bedrijdings- theologie probeert men God ter sprake te brengen, men wil over Zijn werken en aanwezigheid spreken, precies midden in een onmenselijk leven van onderdrukking, uitbuiting en armoede.

Deze theologie spreekt dus tegelijkertijd over God en over de wereld, over mensen die God ervaren in die wereld en over hoe zij Hem daarin ervaren. Bezig met God en met hun eigen leven, ontdekken zij dan ook andere mensen die vóór hen leefden, in de verhalen van de bijbel over mensen die God zelf gevonden hebben. Mensen die hen vooraf gingen zijn ook bezig geweest met hun levensproblemen en met de plaats en aanwezigheid van God daarin.

Zo ontdekken de verwantschap met die mensen over wie de bijbel reeds in vroegere tijden spreekt en gesproken heeft. Die mensen spreken van een God, die bevrijdt, die meetrekt met zijn volk, die voor zijn volk in de bres springt, en voor recht en heil opkomt. Vooral in de profeten en in Jezus van Nazareth horen en zien zij God partij kiezen voor mensen die klein gehouden worden zoals zij zelf.

IN BIJBEL

Het thema bevrijding komt men veelvuldig tegen in de bijbel. Kerkleiders, zoals de bisschoppen van Brazilië bij voorbeeld, getuigen daarvan. Zij schreven aan leiders en leden van de basis- gemeenschappen in april 1985: "Bevrijding is een authentiek bijbelse werkelijkheid, en de theologie van de bevrijding is van groot nut om het verband te leggen tussen bevrijdingsactiviteiten die mensen ondernemen en de aankondiging van het komende Rijk Gods."

Theologie van de bevrijding brengt God en mensen naar elkaar toe en God trekt voorop in alle vormen en soorten werkzaamheid die mensen aanwenden om vrijheid en bevrijding tot stand te (doen) brengen.

Men kan zeggen dat de theologie van de bevrijding midden in het leven en vooral in de vele basis- gemeenschappen in Latijns- Amerika ontwikkeld wordt. Deze theologie is voortgekomen en komt nog voort uit de behoefte van diep gelovige mensen om hun eigen levensverhaal te kunnen lezen en verstaan vanuit een rotsvast geloof dat God met hen is, altijd en overal. Hun levensverhaal is er een van ontbering, uitbuiting en onderdrukking.

NIET MEEGETELD

Het is het verhaal van mensen die eeuwen lang niet hebben meegeteld: die alleen belangrijk waren in de mate waarin er van hen geprofiteerd kon worden. Het is het verhaal van arme boeren in Brazilië, van krotbewoners in en tegen de grote steden aan. Het is een verhaal van mensen dat de geschiedenisboeken niet haalt, dat nooit belangrijk genoeg is geweest voor hen die het zouden moeten opschrijven, om het ook werkelijk op te schrijven. Het is het verhaal van de arme, de onbelangrijke, de onderliggende, de mond-dood gemaakte, de "niet-mens" (G. Gutiérrez).

Deze mens is nu op weg om zich bewust te worden van zijn situatie. Tijdens bijeenkomsten van zeer veel basisgemeenschappen (er is een enorme diversiteit van gemeenschappen in opzet, intentie, doel etc.) worden eerst de plaatselijk direct belangrijke problemen, waarmee mensen hier en nu worstelen, besproken. Men legt de zaken uit aan elkaar, probeert er de oorzaken van te onderkennen, zoekt naar wegen om deze aan te pakken. Het proces van bewustwording is op gang gezet en de eerste aanzetten zijn gegeven voor bevrijding uit de kringloop van 'zo is het altijd geweest en zo zal en moet het dus ook blijven'.

De werkelijkheid van iedere dag, het ontbreken van kansen op toekomst voor de kinderen, het feit dat men van een stuk grond werd afgezet, de telkens opgaande prijzen voor levensmiddelen, soms van de ene op de andere dag, de omstandigheden waaronder huurcontracten van huizen werden gesloten, worden voortdurend erger en slechter, zonder dat er ook maar enige inspraak is van de huurders zelf; het verbeteren van een weg of trottoir.. etc.

IN HUN VERHOUDING

Deze en dergelijke zaken die het leven van dag tot dag raken, worden in de loop van de bijeenkomsten besproken in hun verhouding tot de concrete levens- situatie. Langzaam leert men ontdekken dat arm zijn niet komt omdat God dat zo wil, maar omdat er mensen zijn die andere mensen arm maken en arm houden. Heel gewone mensen leren ontdekken hoe geraffineerd en onbeschaamd mensen met macht deze macht en de daaraan verbonden mogelijkheden, ten koste van alles in handen willen blijven houden.

Ze leren zien hoe de wereld verdeeld is in mensen die hebben en die niet hebben. Ze leren ook hoe ze met hun eigen werkelijkheid moeten ontleden en uitleggen. Ze leren hun eigen levensverhaal te lezen binnen de kleine en grote werkelijkheid waarin het geweven is. Hun eerste ontdekking is dat ze niet alleen staan. Ze ontdekken dat ze deel uit maken van de velen die eenzelfde lot ondergaan: broeders en zusters in en buiten hun eigen basis gemeenschappen.

** Dom Helder Camara (80 jaar): "Met Gods hulp kan de mensheid de wereld veranderen, als zij dat wil."*

Vanuit deze inzichten over hebben en niet-hebben, over arm en rijk, over recht en onrecht, gaan zij in hun bijeenkomsten lezen in het verhaal van God met de mensen: de bijbel. Vanuit hun eigen werkelijkheid wordt de bijbel gelezen en uitgelegd, opdat zo alle leden van de basis- gemeenschap in staat gesteld worden het bevrijdend handelen van God te ontdekken in hun eigen leven, geschiedenis en werkelijkheid. De bijbel wordt uitgelegd en aangevoeld als het boek van God met zijn mensen, in dienst van het opnieuw heel worden van het verscheurde leven dat zij dagelijks ondervinden. De bedoeling is daardoor duidelijkheid te verschaffen over waar het God eigenlijk om gaat in Zijn handelen met de mensen.

BEVREESD

Het is duidelijk dat de bijbel, die zo gelezen wordt vanuit de directe ervaring van het eigen leven, niet gezien kan worden als een boek waarin de leerstellige absoluutheid van instellingen en belangen van de machthebbers bevestigd en verdedigd worden. Dat is dan misschien ook wel een van de redenen waarom men in officiële kringen van instituut en gevestigde orde bevreesd is dat er gedwaald wordt. Naast het feit dat de bijbel vanuit de directe en concrete werkelijkheid gelezen, overwogen en bevraagd wordt, staat ook nog dat die bijbel gelezen, overwogen en uitgelegd wordt vanuit geloofs- gemeenschappen, d.w.z. vanuit het concrete geloof van de mensen.

Gezamenlijk ervaren ze dat de bijbel hun levens- boek is en dat zij daarin vermeld en vernoemd worden, zodat daardoor hun geloof minder afhankelijk gemaakt wordt van vooraf opgestelde, aan hun echte leven vreemde formuleringen en voor bindende uitspraken. In ieder geval uitspraken die gedaan worden door mensen die buiten hun leven staan. Hun geloof wordt directer en uitdrukkelijker gevoed vanuit de Geest Gods, die aan de hele Kerk beloofd is en die in het geloof van de velen zijn werkzaamheden aankondigt en gestalte geeft.

SPIEGEL

Door deze manier van omgaan met de bijbel, de door God gegeven spiegel van hun eigen levensverhaal, begint de strijd voor een betere wereld (waarvoor zij dagelijks strijden) een nieuwe diepte te krijgen, doordat het Woord Gods deze strijd van binnen uit verlicht. Mensen die zich inzetten voor broederschap, voor rechtvaardigheid mogen erdoor ervaren dat God hun medestrijder is. Ze mogen zich gesterkt weten omdat ze aanvoelen dat het Woord Gods hun weg bevestigt en verbetert. Dat behoedt hen tevens voor grimmige onverbiddelijkheid, voor starre betweterij, maar bewaart hen in milde onverzettelijkheid omwille van leven en toekomst.

SPANNINGEN

Vanzelfsprekend ontstaan er spanningen temidden van zoveel tekens van leven, van hoop en hernieuwd leven. Gods Geest die werkzaam is in zoveel mensen , groepen van mensen, gemeenschappen van geloof, wordt niet door iedereen op dezelfde manier verstaan. Dat is ook niet ongewoon in de Kerk van God, want de kerk is tegelijkertijd ook een kerk van mensen.

De theologie van de bevrijding is van meerdere kanten beschuldigd van communistische neigingen. Zijzelf bedoelt uitdrukkelijk een nadenken te zijn over het karakter van Gods werken in en voor mensen die in de verdrukking leven.

ANALYSEREN

Men beweert van deze theologie dat ze zegt dat God de rijken van deze aarde zal verstoten, dat men moet uitzien naar een klassen-loze maatschappij en dat daartoe alle middelen gebruikt mogen worden. Men beweert ook dat deze theologie

** Dom Helder Camara declameerde op 24 november 1985 zijn eigen gedicht "De twee werelden" tijdens het geli knamige concert in de Bossche Sint Jan.*

te weinig aandacht zou besteden aan de directe tussenkomst van God in de geschiedenis van mensen. Het grote punt waarmee tegenstanders van deze theologie moeite hebben, is de manier van analyseren van de werkelijkheid waarin mensen leven. Daarmee is bedoeld dat volgens hen de vertegenwoordigers, de theologen met name, die vanuit de gelovige ervaring met mensen in de geloofs- gemeenschappen trachten te ontleden hoe die werkelijkheid in elkaar steekt, veel gebruik zouden maken van methodes die ook door marxisten gebruikt worden.

Termen als 'klassenstrijd' die willen aangeven hoe het proces van arm en rijk in deze wereld zal verlopen en tot oplossing zal komen. Theologen van de bevrijding menen met deze wijze van analyseren een goed instrument, een goede methode gevonden te hebben om de dagelijkse omstandigheden van het leven van miljoenen mensen te ontleden en uiteen te leggen. Ze zien dat ook in hun wereld (van Latijns-Amerika) het leven van tallozen bepaald wordt door de klasse waartoe ze behoren. Het behoren tot b.v. de arbeidsklasse, determineert je leven, zoals het behoren tot de burgelijke of de rijke klasse dat ook doet.

KERN- MOMENT

Men ziet ook hoe de wereld gedomineert wordt door de machthebbers en hoe deze zich nationaal en internationaal inspannen om deze macht te behouden. Dat proces willen zij beschrijven met de hulp van wetenschappelijke methodes die van marxistische huize zijn. Maar waar het precies om gaat, het kern- moment van de processen die ze zo beschrijven, is de overtuiging dat ze God aanwezig weten als Degene die de armen nooit in de steek zal laten. Dat heeft Hij immers nooit gedaan, zo leert de bijbel, en ook nu heeft Hij 'de ellende van Zijn volk gezien' (Exodus 3,7).

Daarom is er hoop en daarom zal de bevrijding van het volk dat in Hem gelooft, dieper zijn dan verlossing alleen uit directe materiële armoede, maar zal het ook een bevrijding zijn uit alles wat mensen vervreemdt van God. Uit zonde en dood, in welke vorm dan ook!

Echte bevrijding is een genade, die begint vanuit Gods Geest en die door Hem voltooid zal worden. Ze begint daar waar bekering plaats heeft, bekering van zonde en dood in al hun facetten tot de God die verlost en bevrijdt.

In Colombia

Vakbondsleiders in hongerstaking na moordaanslagen

BOGOTA — Het besuur van de Colombiaanse vakbonds- centrale CUT is in honger- staking gegaan nadat twee bestuurs- leden bij een aanslag waren omgekomen.

Dit werd namens Pax Christi in Nederland meegedeeld door mevrouw L. Zumpolle die in 1988 een reis van een delegatie van Pax Christi en Justitia et Pax coordineerde welke een onderzoek in Colombia instelde naar het schenden van de mensenrechten. Sinds begin dit jaar zijn er al vijf bestuursleden van deze vakbonds- centrale vermoord. Ook werden 27 andere vakbonds- leden in deze twee maanden vermoord. De CUT werd in 1986 opgericht in Colombia en is de grootste in zijn soort. Sinds de oprichting zijn er al driehonderd leden van de centrale bij aanslagen gedood.

** Bijeenkomst van een basisgemeenschap in Tejalpa, Mexico, 1983.*

Gebed voor Rijken

Vader,
bidden voor de rijken?
Vanwaar dat raar idee?
Was Jezus, jouw zoon en onze broeder
niet keihard tegen rijken?
Menselijkerwijs gesproken
zijn ze onverbeterlijk en hopeloos.

Maar Jezus voegde eraan toe,
dat niets onmogelijk is voor U,
wat mensen ook mogen denken.

Help allen die zich verrijken,
hoe hard ze er ook voor werken.
Overtuig hen,
dat de beste erfenis voor hun kinderen
een levend voorbeeld van rechtvaardigheid is,
een open hart en een open hand.
Maak dat ze inzien,
dat geld verdienen dienen is.

Help de jongeren in deze wereld.
Hun is de rijkdom van de toekomst.
Zij zijn de meesters van vurig enthousiasme.
Zij willen leven in een wereld
zonder minderen en meerderen.

En als ik jongeren zeg, Heer,
bedoel ik ze niet alleen in jaren.
Er zijn twintigjarigen
die geestloze conformisten zijn.
Maar er zijn ook tachtigjarigen
die jong van harte bleven.

Laat niet toe, dat een makkelijk leven
de jongeren corrumpeert.
Laat moeilijkheden hen niet ontmoedigen.
Hard hen tegen het grootste kwaad:
het gevaar om gevestigd te raken.
Laat hen hun jeugdig vuur behouden.

Help hen, die het geluk hebben
in rijke landen geboren te zijn.
Help hen zien,
dat de privileges die ze genieten
gekocht zijn met onrechtvaardigheid,
arme landen aangedaan.
Maak hen daarvan bewust.

Misschien, Heer, klinkt het eind
van mijn gebed wel wat naïef.
Ik geloof, dat er slechts één rijkdom is:
deelhebben aan Uw leven,
aan Uw macht en aan Uw wil,
Geld, macht en roem,
het zijn de hoeders van de zelfzucht.
En zelfzucht is het beest
dat loert in ons, ons opslokt
en anderen ons laat opslokken.
Help ons, door u geschapen mensen.

Curaçao centrum van Cariben, Latijns Amerika

CURAÇAO IS binnenkort het centrum van Latijns Amerika en het Caribisch gebied op katholiek- kerkelijk gebied wanneer een belangrijke vergadering van de CELAM wordt gehouden.

De Celam is de Latijnsamerikaanse bisschoppenconferentie welke tot heden toe slechts een enkele maal in plenaire vergadering bijeen is geweest zoals in Medellin en Puebla. In 1992 is er weer zo'n vergadering in Santo Domingo.

Met het oog op de komende vergadering op Curaçao wordt in deze aflevering van Kerk en Wereld aandacht besteed aan de Bevrijdingstheologie welke zijn bakermat had in Latijns Amerika. En verder is er ook aandacht aan een van de meest prominente figuren sinds enige tientallen jaren van de Latijns- amerikaanse kerk. Dom Helder Camara, voor wie geen kardinaalsrood beschikbaar was in Rome maar die aan de katholieke kerk van het Amerikaanse werelddeel een ontzaglijke bijdrage heeft geleverd.

Het artikel over de Bevrijdings- theologie verscheen in het Bisdomblad van Den Bosch en was van de hand van de pater Montfortaan Ger Cuppen. Het gebed voor de rijken verscheen in Wereldwijd Brevier, een uitgave van Bijeen en het Nationale bureau Pauselijke missiewerken, zoals overgenomen door het Bidsomblad.

Rome over bevrijding

HET VATICAAN heeft verschillende documenten gewijd aan de Bevrijdingstheologie. Na een eerste nagenoeg volkomen afwijzing in 1984 verscheen er een stuk dat meer begrip voor deze vorm van theologiseren kan opbrengen. De houding van het Vaticaan blijft voor een deel bepaald door angst, zoals men kan verwachten wanneer er belangen van de gevestigde orde in het spel zijn.

Hierbij volgen enige citaten uit het document van 1986 met als titel Christelijke vrijheid en Bevrijding. De nieuwe kerkelijke basisgemeenschappen of andere groepen christenen die gevormd zijn om van (deze) evangelische liefde te getuigen, zijn een reden tot grote hoop voor de Kerk. Wanneer zij werkelijk met de plaatselijke Kerk en met de universele Kerk verenigd leven, zijn zij een authentieke uitdrukking van gemeenschap en een middel om een nog diepere gemeenschap op te bouwen" (art. 69).

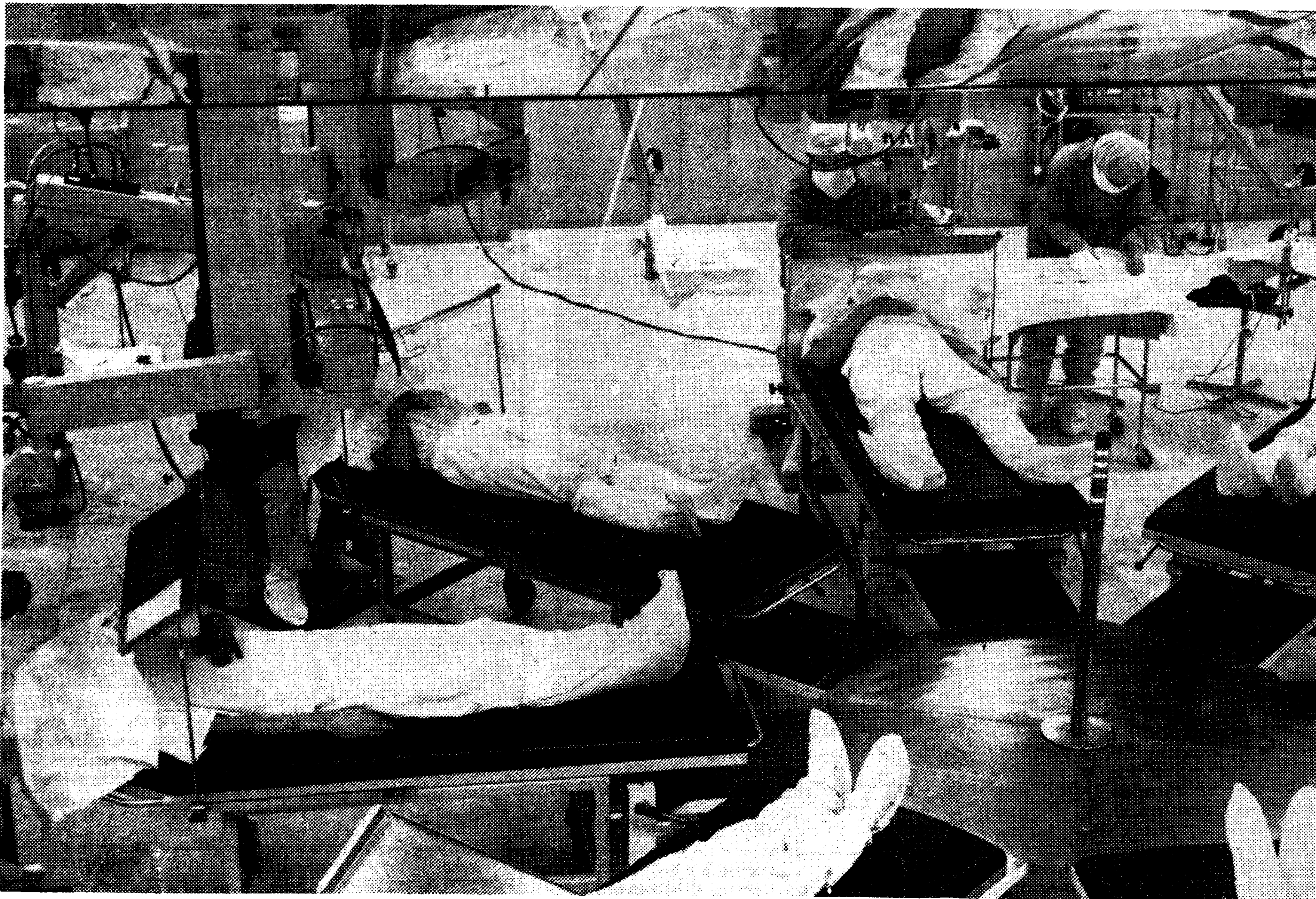
VOORKEUR

"De actie welke zij (de kerk) aanbeveelt, is niet de strijd van de ene klasse tegen de andere om de uitschakeling van de tegenstander te bereiken. (...) Het is een eerlijke en billijke strijd met het oog op sociale rechtvaardigheid en solidariteit. De christen moet altijd de voorkeur geven aan de weg van dialoog en het onderling overleg" (art. 77).

"Zij die de weg van de hervormingen verdacht maken ten gunste van de mythe van de revolutie, koesteren niet alleen de illusie dat opheffing van een onrechtvaardige situatie op zich volstaat om een menselijker samenleving tot stand te brengen, maar bevorderen ook de opkomst van totalitaire regimes. (...) Er bestaat een moraliteit van de middelen" (art. 78).

Sovjet-Unie bouwt reeks van klinieken op

Oogoperaties aan de lopende band

• Een observatieruimte biedt uitzicht op de operatiezaal, waar de patiënten op een rad van tafels langs de specialisten draaien.

— door Mark Glotzbach —

HET STRAATBEELD in een noordelijke buitenwijk van Moskou wordt bepaald door lieden die met flessebodems op hun neus een gebouw binnengaan om dit korte tijd later met een witte lap voor een hunner ogen weer te verlaten.

Het betreffende pand is het hoofdstedelijke filiaal van het Intersectorale Onderzoek en Technologie Complex Oog- microchirurgie. Deze kliniek helpt volgens een lopende bandsysteem, de patiënten af van de meest voorkomende oogkwalen en afwijkingen (voornamelijk lenseuvels en bijziendheid).

De Sovjet-Unie bezit eind dit jaar twaalf van dergelijke inrichtingen, verdeeld over de belangrijkste steden van het land. Elk moet goed zijn voor twintigduizend oogoperaties per jaar.

Zoals al deze nieuwe klinieken van Finse makeli zijnde, ziet het Moskouse filiaal er van binnen on- Russisch verzorgd, helder en zelfs gezellig uit. Een glazen gang met een collectie weelderige begonia's leidt naar de ruimten voor de behandeling. Daar gaat het allemaal volgens de methode- F odorov, genoemd naar de onlangs overleden Svjatoslav Fjodorov, uitvinder van het lopende-bandsysteem.

GELUIDSGOLVEN

Na inschrijving, op vertoon van een briefje van de huisarts, passeert de patiënt eerst allerlei geavanceerde apparatuur (grotendeels afkomstig uit het buitenland) voor het stellen van de diagnose.

Bij dit onderzoek wordt onder meer gebruik gemaakt van geluidsgolven om de dikte van het hoornvlies en de doorsnede van de oogbol te bepalen. De uitkomsten van deze en de andere metingen gaan de computer in en die levert dan een pasklaar operatie- advies.

Dit alles vergt per patiënt vijf minuten tot een half uur, afhankelijk van wat mis is aan de ogen. Maar de verdeling over de vijf diagnose- kamertjes is zodanig, dat de lopende band niet meteen al hapert.

Vervolgens wordt de patiënt voorbereid op de operatiezaal: eigen kleding uit, operatiekleding aan. In de wachtkamer zijn er versnaperingen en video- tekenfilms om de spanning van de op zijn beurt wachtende ooglijder te verlichten.

In de operatiezaal heeft de lopende band de vorm van een rond, draaiend plateau waaraan spaaksgewijs acht operatietafels vast zitten. Dit rad draait langs de uitvoerende specialisten, die elk een bepaald onderdeel van de behandeling voor hun rekening nemen. Te beginnen met de anaesthesist, die de patiënten onder volledige verdoving brengt en daarna, in oplopende graad van moeilijkheid de chirurgische ingrepen.

Het rad draait elke anderhalve minuut een slag verder. Althans indien alle lichten groen zijn, ten teken dat iedereen klaar is. Na slag acht is de verdoving uitgewerkt en de operatie voltooid. In de rustkamer, tenslotte, krijgt de patiënt een ooglap voor en trekt hij zijn eigen kleren weer aan. Wanneer hij de kliniek verlaat, is het een uurtje later dan toen hij het betrad. Hij heeft dan een kaartje van de kliniek bij zich met beterschaps- wensen en de raad: 'Beste kameraad, als je klachten hebt, kom dan terug'.

In elk geval moet hij zich na een paar dagen melden voor controle.

De hoofdchirurg kan via beeldschermen in zijn kamer de lopende band van begin tot eind volgen. De dienstdoende chirurgen hebben koptelefoons op en microfoontjes voor, zodat te allen tijde contact met elkaar en met de baas mogelijk is.

Een observatieruimte biedt zich op de operatietafels. Monitoren boven het raam geven het snijwerk in detail weer.

In geval van troebelingen als staar en andere lensgebreken is het aanbrengen van een plastic kunstlens de oplossing. Bijziend (bijna de helft van alle gevallen) heffen de Moskouse oogchirurgen op door middel van radiale keratomie. Dit is een ook in Nederland al toegepaste techniek. Maar men staat er in West- Europa wat huiverig tegenover vanwege infectiegevaar en onbekendheid over de gevolgen van de ingreep op de lange duur. In de Sovjet-Unie is radikale keratomie wèl heel gewoon.

Volgens directeur/hoofdchirurg Erik N. Vilsjansky van de kliniek in Moskou zijn bij de halfjaarlijkse controles sinds vorig jaar april, toen de inrichting werd geopend, nog geen nadelige effecten als gevolg van radiale keratomie gebleken. Alleen zijn in zware gevallen soms twee operaties nodig.

Bij deze operatie worden vanuit het midden sneetjes in het hoornvlies aangebracht. Het hoornvlies trekt bij het weer aaneen groeien strak, waardoor de oogbol platter wordt en het brandpunt van het binnenkomende licht weer precies op het netvlies valt en niet er voor. De computer berekent aan de hand van de diagnose- metingen waar de kerfjes moeten komen en hoe diep ze moeten zijn.

De kliniek heeft vijfentwintig chirurgen in dienst. Ieder van hen werkt drie tot viereneenhalf uur per dag. Het aantal operatiedagen per chirurg is twee per week. Eén ploeg opereert op maandag en dinsdag, de andere op woensdag en donderdag. Massages tussen de bedrijven door moeten de conditie van de snijsspecialisten in blakende stand houden. En op zondag kunnen de chirurgen naar een eigen manege om zich te paard te verstrooien.

Voor de behandeling hoeft de patiënt niet te betalen, want de gezondheidszorg in de Sovjet-Unie is gratis. De aard van de afwijking bepaalt de wachttijd, die uiteenloopt van twee weken tot twee maanden.

Ten behoeve van patiënten die zwaardere oogoperaties hebben ondergaan, komt bij alle Fjodorov- klinieken een hotel met tweehonderd bedden. En wie daarin terecht komt, betaalt drie roebel (een roebel is officieel zo'n drie gulden vijftig) per dag.

Bij de lopende band- operaties gaat het bij 48 procent om bijziendheid, bij 25 procent om cataract (grijze staar, ooglenstroebeling), bij 15 procent om lenssclerose (een lens- euvel dat het zien op korte afstand belemmert) en bij 12 procent om glaucoom (groene staar, oftewel gezichts- vermindering door verhoogde druk binnen het oog).

Naar Vilsjansky's zeggen wijkt de Sovjet-Unie wat mate van voorkomen en onderlinge verhouding van deze afwijkingen en kwalen betreft, niet af van de rest van de wereld.

WINST

De staat betaalt alleen voor een geslaagde operatie, en wel 300 roebel. Efficiënte klinieken, die dus een grote 'omzet' halen, houden daaraan over. En het aldus verdiende geld is voor hen. Zo zit de Moskouse kliniek nu op slechts 214 roebel per operatie aan kosten. De 'winst' kan naar eigen inzicht worden besteed, want dank zij de perestrojka bepaalt de kliniek zelf haar financiële beleid.

De behandeling van buitenlandse oogpatiënten, onder wie veel Arabieren, geschiedt op commerciële basis en is drie keer goedkoper dan in het Westen, aldus Vilsjansky. Een eenvoudige behandeling kost per oog een dikke duizend gulden, voor het inzetten van een kunstlens is de prijs twee keer zo hoog.

Bij het hele oog- microchirurgische complex behoren ook twee fabrieken. In de ene houden honderd mensen zich bezig met de massafabricage van kunstlenzen, medicijnen en apparatuur, zoals lasers om loslatende netvliezen vast te lassen. De taak van de zeshonderd krachten in de tweede fabriek is het ontwikkelen en beproeven van nieuwe instrumenten, technieken en geneesmiddelen. Een buitenlandse firma behartigt voor het complex de import en export van oogheelkundige produkten.

(Uit de Haagsche Courant).

VS-middel tegen illegaal grensverkeer

Mexico maakt bezwaar tegen greppel bij grens

MEXICOSTAD — De Mexicaanse autoriteiten willen alsnog een stokje steken voor de uitvoering van het Amerikaanse plan aan de grens tussen beide landen een kilometers- brede greppel aan te leggen. Volgens de Amerikanen ging het om een afwaterings- systeem. Het blijkt echter dat het greppel- plan ook bedoeld is om het grens- verkeer beter onder controle te krijgen.

Het is de Amerikaanse Migratie- en Naturalisatie- dienst (INS) ernst in de strijd tegen het illegale grens- verkeer. Daarbij gaat het vooral om het personen- verkeer. Volgens de Verenigde Staten komen er nog steeds teveel vluchtelingen uit Midden Amerika het land binnen. Vooral de toevloed uit Mexico lijkt niet te stuiten.

GRENSCOMMISSIE

Bij San Ysidro op de grens van Californie was overeenkomstig een besluit van de Mexicaans- Amerikaanse grens- commissie begonnen met de werkzaamheden voor een zes kilometer lange greppel. Deze greppel wordt bijna vier meter breed en is anderhalve meter diep. De Mexicaanse regering had begrepen dat deze greppel geen ander doel had dan de opvang van het regenwater.

Maar uit uitlatingen van INS- ambtenaren heeft men de conclusie getrokken dat de Amerikanen er een obstakel van willen maken voor personen- auto's. En dan vooral met potentiele Mexicaanse illegalen aan boord.

Het idee van de greppel moet van de baan, zo zei men bij Buitenlandse zaken in Mexicostad. Oplossingen voor bilaterale problemen moeten gezamenlijk, niet eenzijdig worden besloten", zo vindt men. Daarom ook is aan de Mexicaanse ambassade in Washington opdracht gegeven een diplomatieke protest- nota op te stellen voor de Amerikaanse regering in verband met de greppel en het bilaterale principe dat mee moet spelen bij het weren van illegaal grens- verkeer.

KIESKEURIG

Homostudies

SINDS ENIGE tijd is de wetenschappelijke belangstelling voor homosexualiteit gegroeid. Voor die tijd werd homosexualiteit vooral gezien als een individueel probleem. Een probleem dat ieder voor zich maar moest oplossen. Daarbij bedoelde men dan eigenlijk dat je het probleem maar moest verdringen. Het beste was er niet over te praten en vooral je aandacht aan andere zaken zoals sport te besteden.

De laatste tijd wordt meer aandacht gegeven aan homosexualiteit als een sociaal gegeven. De wetenschappelijke belangstelling voor wetgeving, gezondheid, samenlevings- normen, opvoeding enz. ten aanzien van homosexuelen groeide.

In 1978 werd aan de Rijksuniversiteit Utrecht de Interfacultaire Werkgroep Homostudies opgericht. De werkgroep werd in 1981 officieel erkend.

De werkgroep stelt zich ten doel om door middel van onderwijs en onderzoek aandacht te geven aan de manier waarop homosexuele mensen vorm geven aan hun leven.

Daarnaast probeert de werkgroep de sociale positie van homosexuele vrouwen en mannen te verbeteren. Zij doet dit met name door te analyseren waarom homosexuelen gediscrimineerd worden.

Interfacultair onderwijs wil zeggen dat meerdere faculteiten hun medewerking verlenen aan de werkgroep. Het gaat met name om de studierichtingen geschiedenis, psychologie, rechten, sociologie, medicijnen en onderwijskunde.

Er is dus sprake van een interdisciplinaire aanpak en om je een idee te geven van wat je zoal te wachten staat als je voor deze studie kiest volgt hier een opsomming van de leerstof van het basisjaar: Geschiedenis van de homosexualiteit, Lesbische leefstijlen, wetgeving en homosexualiteit, homosexualiteit in het onderwijs, huisartsenpraktijk en homosexualiteit en homosexualiteit en media.

AFSTUDEREN

De werkgroep Homostudies biedt geen vast programma aan voor studenten die van homostudies hun afstudeerproject willen maken. Maar het is wel mogelijk om in homostudies af te studeren. Dat kun je doen door in de doctoraalfase als specialisatie homostudies te kiezen.

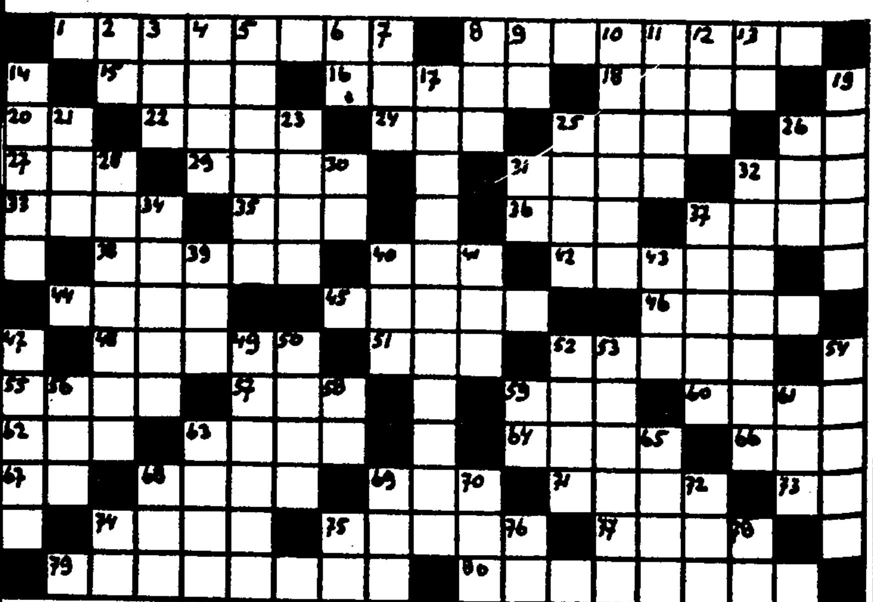
Stel dat je afstudeert in onderwijskunde. De nadruk bij het afstuderen ligt dan bij homostudies. Als je je bul uitgereikt krijgt, wordt er een aantekening gemaakt dat je je gespecialiseerd hebt in deze richting.

Nadat je afgestudeerd bent kun je je gaan bezighouden met wetenschappelijk werk, het onderzoek naar Aids of werk vinden als onderzoeks- en beleidsmedewerker bij overheidsinstellingen.

Wil je meer inlichtingen over deze studie vraag dan inlichtingen aan bij: Interfacultaire Werkgroep Homostudies, Heidelberglaan 1, 2584 CS Utrecht.

P. CASIMIRI

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. Fabelachtig goudland; 8. Vogel; 15. Ierland; 16. Dampen; 18. Melkklier; 20. Landbouwwerktuig; 22. Deel van Engeland; 24. Varkenshok; 25. Bijbelse figuur; 26. Lichaamsdeel; 27. Hoender; 29. Traag; 31. Op voorwaarde dat; 32. Voorzetsel; 33. Vochtig- koud; 35. Europeaan; 36. Plaats in Gelderland; 37. Schoudermantel; 38. Ras; 40. Gebogen been; 42. Niet dezelfde; 44. Sprakeloos; 45. Werkelijk; 46. Oorlogsgod; 48. Mondeling; 51. Plaats in Duitsland; 52. Landbewerking; 55. Ellende; 57. Opening; 59. Loflied; 60. Punt; 62. Deel van het hoofd; 63. Berggeit; 64. Deel; 66. Vroeger; 67. Zuivelproduct; 68. Tijdrekening; 69. Belemmering; 71. Vogel; 73. Rivier in Italië; 74. Dunne weefselplek. 75. Terdege; 77. Rustoord; 79. Steekspel; 80. Soepgroente.

VERTIKAAL: 2. Frans lidwoord; 3. Gezet; 4. Plaats in de USSR; 5. Franse schilder; 6. Doctor; 7. Tevens; 8. Worstvlees; 9. Voegwoord; 10. Pauzeren; 11. Maaltand; 12. Ijzerhoudende grond; 13. Bijwoord; 14. Vogelaarstok; 17. Maalwerktuig; 19. Bisschopsmuts; 21. Kreet; 23. Gespitste mond; 25. Opera; 26. Schil; 28. Geestelijke; 30. Meester; 31. Persoonlijk voornaamwoord; 32. Plaats in Italië; 34. Doodslag; 37. Griekse godin; 39. Grootmoeder; 40. Hert; 41. Vrucht; 43. Etmaal; 47. Vis; 49. Handelend optreden; 50. Schaapskameel; 52. Plaats in Noord Holland; 53. Af; 54. Vis; 56. Vrouwelijk dier; 58. Toets alleen; 59. Voorzetsel; 61. Boom; 63. Schuine strook; 65. Ver; 68. Engels bier; 69. Gebouw in Amsterdam; 70. Niet getroffen; 72. Engelse titel; 74. Japans bordspel; 75. Muzieknoot; 76. Persoonlijk voornaamwoord; 78. Muzieknoot.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnares van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Clara de Waal
Venezuelastraat 5
Aruba

De winnares kan haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Aruba, Nassaustraat tijdens kantooruren.

Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdagmiddag vijf uur en duidelijk op de envelop pe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:

HORIZONTAAL: 1. Brandaris; 9. Zenuwarts; 17. Eede; 18. File; 19. Avon; 20. Roet; 21. Knars; 23. Beraden; 25. Baker; 26. E.o.; 27. Eik; 29. Kamer; 30. Dor; 31. Ra; 32. Super; 34. Fel; 35. Pilav; 37. Bas; 38. Dom; 40. Los; 41. Tel; 43. Web; 44. Matinee; 45. Tik; 46. Den; 48. Bal; 49. Vet; 51. Lek; 53. Laven; 55. Bak; 57. Mager; 60. Ik; 62. Dol; 63. Brand; 65. Kat; 66. Ee; 67. Model; 69. Doeniet; 71. Stere; 73. Erie; 74. Zode; 75. Ezau; 77. Even; 78. Stelregel; 79. Remigrant.

VERTIKAAL: 1. Beker; 2. Reno; 3. Ada; 4. Nereus; 5. Af; 6. Rib; 7. Ilek; 8. Seraf; 9. Zadel; 10. Ever; 11. Non; 12. Un; 13. Ararat; 14. Rok; 15. Teer; 16. Strak; 22. Sip; 24. Amerikaan; 25. Bol; 28. Ked; 30. Dis; 32. Sabel; 33. Roman; 35. Poeem; 36. Veter; 37. Bed; 39. Mal; 40. Lev; 42. Lik; 47. Nadeel; 48. Bel; 50. Tak; 51. Letter; 52. Nimes; 54. Vol; 55. Breel; 56. Knier; 58. Gas; 59. Meent; 61. Kort; 63. Bode; 64. Deze; 66. Eren; 68. Die; 69. Dog; 70. Tam; 72. Eva; 74. Ze; 76. Ui.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639. 22950 en 22316. Pageboy: 127-743.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr. 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 19.15 uur *Cocoon II* (action, 18 jr.); 24.00 uur *The Bad Bride* (sex movie, 18 jr.).
II: 21.30 uur *Cocoon II* (action, 18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 + 24.00 uur *The Last Rites* (action-drama, 18 jr.).

* * * * *

BOTICA'S (nachtdienst)
Pabao brug: Santa Anna, Noord, tel.: 28181.
Pariba brug: San Nicolas, Van Zeppenveldtstraat, tel.: 45712.

* * * * *

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter B.A.R. Heinze, Kaya Maguey 5, tel.: 24783.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter C.E. Zaandam, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.

* * * * *

DOKTER HART KINDER-POLIKLINIEK (Shakespearestraat 13. tel.: 27263/24300): spreekuren maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30/14.30-17.30 uur; zaterdag van 08.30-12.00 uur.

* * * * *

CENTRO MEDICO CARABOBO (L.G. Smith Boulevard 34, tel.: 21777): dra N. Alvarez-Quezada, Venezuelastraat 21, tel.: 25050.

* * * * *

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

* * * * *

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Galapagos; 19.00 Style with Elsa Klensch; 19.20 Leu fo'i kas; 20.00 Golden Girls; 20.30 Estreno; 22.00 CNN international news; 22.45 Miniserie: «Yesterday's Dream»; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Sunshine Factory; 17.30 Going great; 18.00 The Questors; 19.15 This week in Japan; 19.30 Showtime; 20.30 Shell special: «Grand Prix»; 21.00 Quo Vadis?; 22.45 Week in review; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

* * * * *

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

STICHTING ZIEKENVERPLEGING ARUBA
DOKTER HORACIO E. ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300)
Bezoekuren:
Kinderafdelingen: doorlopend bezoek van 08.00-20.00 uur; andere afdelingen: van 11.00-12.00/15.00-15.45/18.30-19.30 uur.
Rookverbod:
Er is een algemeen rookverbod in het hospitaal. Slechts op enkele recreatieplaatsen in het hospitaal mag er gerookt worden.

KONINGIN WILHELMINA FONDS (tel.: 24652/22817): informatiecentrum woensdag geopend van 08.30-12.00 uur - Paardenbaaistraat 8 (boven).

GOLDEN TULIP ARUBA CARIBBEAN: **t/m 27 februari van 10.00-22.00 uur gelegenheid tot bezichtiging 31e World Press fototentoonstelling.**

SPORT
VOETBAL (voor-competitie AVB): 20.00 uur Dakota vs SLD - RCA.

* * * * *

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I+II: 18.00 uur *Land before time* (adventure, alle leeft.); 21.30 uur *Cocoon II* (action, 18 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *The Last Rites* (action-drama, 18 jr.).

* * * * *

DIVERSEN
SPORT
SOFTBAL
Caribe-veld
10.00 uur Peking Restaurant vs Caribe; 12.00 uur Jani's Hemco vs Olympic; 14.00 uur Joey's vs Ballantine; 16.00 uur Athletics/Amstelito vs Frisian Flag.
(Duracell-veld
10.00 uur Duracell vs Amstel Beer; 12.00 uur Pepsi Cola vs Plymouth/Coca Cola; 14.00 uur Hooiberg Rebels vs Interbank.

VOETBAL: 16.00 uur verliezer A vs verliezer B - Wilhelminastadion.

ATLETIEK (IDEFRE): 06.30 uur start Esso 18-km loop bij Lago Sportpark naar haven Oranjestad (fruitmarkt).

* * * * *

ATIA KAN EXCURSIE NIET BETALEN

Palmen: belangrijk voor Japanse plannen voor Cariben

Aruba uitgenodigd voor reis naar Verre Oosten

ORANJESTAD — Tijdens een recente bestuursvergadering van de ATIA gaf de directeur van Aruba Foreign Investment Agency, Peter Palmen, een uiteenzetting over de komende activiteiten in het Verre Oosten, waarbij Aruba vermoedelijk niet zal ontbreken.

In april reist een delegatie naar het Verre Oosten, waar met enige festiviteiten het feit van de 380 jarige handelsbetrekkingen tussen Japan en Nederland wordt herdacht.

Aruba is uitgenodigd deel uit te maken van de officiële delegatie. Palmen heeft de regering bepaalde voorstellen in die richting gedaan. Er zijn verschillende activiteiten, terwijl voor Aruba de mogelijkheid bestaat om de reeds eerder gelegde contacten in Japan verder uit te diepen. Dit is zeer belangrijk in verband met de Japanse plannen voor het Caribisch gebied. Ook zullen bezoeken aan Korea en Taiwan worden gebracht waar seminars worden gehouden die van belang zijn voor de handel.

HOGE KOSTEN

Met nadruk stelde het ATIA-bestuur dat de ATIA bereid is medewerking te verlenen, zeker wanneer het goed voor Aruba is. Echter rekening houdende met de hoge kosten is de ATIA alleen bereid een vertegenwoordiger aan te wijzen mits deze kosten worden gedragen door de regering of een andere instantie. De ATIA zelf is niet in staat deze hoge kosten op te brengen.

Palmen gaf toe dat het bezoek, dat twee aar geleden aan Japan werd gebracht nog geen directe positieve resultaten heeft opgeleverd. De Japanse bedrijven zijn op dit gebied erg langzaam ofschoon de herfinanciering van Dutchco en het recente bezoek van een Japanse topzakenman aan Aruba, wel als resultaten kunnen worden aangemerkt. Aruba raakt bekend in Japan.

Van zijde van de ATIA werd erop gewezen dat het belangrijk is, dat Aruba in Japan meer in de belangstelling komt, onder meer door tv-spots. Er is reeds een trend te bespeuren dat Japanse toeristen de weg naar Aruba hebben gevonden.

Ook werd de suggestie naar voren gebracht om Aruba aan de grote Japanse bedrijven als conventie- centrum aan te bevelen.

ORANJESTAD — De nieuwe gevolmachtigde minister van Aruba, ing. Roland Laclé, werd bij aankomst op Schiphol verwelkomd door de plaatsvervangend directeur van het Arubahuis Miro Dabian, de gevolmachtigde minister van de Nederlandse Antillen Edsel Jesurun en de directeur van het kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken, drs Frits de Palm.

Foto (van Nico van der Ven) vlnr: Jesurun, Laclé, De Palm, die tevens namens minister drs Jan de Koning de gevolmachtigde minister van Aruba verwelkomde.

NICOSIA — Afghanistan dreigt een 2e Libanon te worden, aldus de woordvoerder van Buitenlandse zaken (BZ) van Moskou, Gerasimov, die Cyprus bezocht. De enige uitweg is een nationale verzoening, zoals de door de SU gesteunde regering in Kabul voorstelt.

Internationaal softbal feestweekeinde

ORANJESTAD — De Arubaanse Softball Bond organiseert van 17 tot 20 maart, in het weekeinde van de Dag van Vlag en Volkslied, een internationale damestoernooi. Hiervoor zijn uitgenodigd de damesselecties van Curaçao, Venezuela, Guatemala en Aruba.

Het toernooi zal in het Club Caribe Ballpark worden gespeeld. De kans is groot dat tegen die tijd de lichtinstallatie in het Caribe Ballpark gereed is zodat er ook 's avonds kan worden gespeeld.

Curaçao en Guatemala hebben hun deelname al bevestigd, terwijl de bevestiging uit Venezuela een dezer dagen verwacht wordt.

Van Venezuela

Mijnbouw minister op bezoek

ORANJESTAD — De nieuwe Venezolaanse minister voor Mijnbouw en Energie, Celestino Armas, verblijft vandaag voor een ééndaags bezoek op Aruba.

Hij zal onder meer besprekingen voeren met de Arubaanse regering. Zoals bekend is de nieuwe bewindsman een goede bekende van Aruba waar hij in het verleden regelmatig op bezoek kwam.

Regering Oduber over exploratie- contract:

Moedermaatschappijen zijn bij olievervuiling verantwoordelijk

ORANJESTAD — Uit een verklaring van de Arubaanse regering via de BUVO blijkt dat de regering-Oduber erin geslaagd is om met de moeder- maatschappijen van Hamilton Aruba en Occidental Oil Company — voor Maraven behoeft dit niet omdat de moeder- maatschappij zelf het exploratie-contract tekent — een zogenaamde 'parent company guarantee' te sluiten.

Dit houdt in dat de moedermaatschappij verantwoordelijk is voor mogelijk olievervuiling die bij de exploratie in Arubaanse wateren kan ontstaan. Weliswaar had de regering-Eman in de ontwerp- contracten hiervoor een verzekeringsgarantie van vijf miljoen dollar opgenomen, doch dit vond de regering-Oduber onvoldoende. Immers wanneer er olievervuiling ontstaat, kan dit zeer ernstige gevolgen voor de Arubaanse toeristenindustrie hebben.

Daarom heropende de regering het gesprek over het contract met beide maatschappijen, die uiteindelijk akkoord gingen deze garantie te geven en in het contract dat binnenkort getekend wordt, op te nemen. Dit houdt in dat de moeder- maatschappij verantwoordelijk is in geval er iets verkeerd zou gaan.

WANTROUWEN

Tijdens de commissie- vergadering in de Staten werden deze zaken besproken. Van oppositiezijde wilde men meer weten op welke gronden ineens de minister- president de Oliezaken gaat behartigen, terwijl volgens wettelijke regelingen dit onder de minister van Economische Zaken valt. De oppositie zag hierin een eerste motie van wantrouwen in de minister van Economische Zaken Daniel Leo.

Indien dit niet het geval is, dan moet de regering bij landsbesluit regelen dat Oliezaken voortaan door de premier worden behandeld.

Van regeringszijde werd verklaard het te betreuren dat dit onderwerp onvolledig in de pers werd gebracht, terwijl het toch zaken waren die in een Centrale Commissie werden behandeld.

De ministerraad heeft deze zaak wel degelijk officieel geregeld. Bij landsbesluit — dat getekend werd door de gouverneur — is bepaald dat de premier de Oliezaken zal behartigen.

NERGENS TE VINDEN

"Overigens", zo merkt de regering-Oduber in zijn verklaring hierover op, "is het opmerkelijk dat een dergelijk mandaat destijds voor premier Eman om op 29 september 1988 het contract met Wickland Oil Company te tekenen nergens te vinden is".

Op 6 en 7 maart info- avonden in bibliotheek

FUNDINI: streven is gericht op ontwikkelingsgericht onderzoek

ORANJESTAD — Maandag 6 en dinsdag 7 maart van acht tot tien uur 's avonds zullen in de Nationale bibliotheek informatie- avonden worden gehouden voor personen die lid willen worden van Fundini (Fundacion pa Investigacion y Informacion).

Deze stichting voor ontwikkelingsgericht onderzoek en informatie werd in september vorig jaar opgericht. Haar doel is een bijdrage te leveren aan het onderzoek en de informatie op het gebied van menselijke en sociale wetenschappen, zowel op Aruba als in de regio. Zodoende wil de stichting de vooruitgang, bewustmaking en emancipatie in de Arubaanse gemeenschap stimuleren en steun geven aan de planning en het beleid voor de nationale ontwikkeling van Aruba.

Drs Ralph van Breet, van Fundini, verklaarde gisteren, dat in het verleden in de Nederlandse Antillen reeds getracht werd een organisatie op dit gebied op te richten. Hij wees op het initiatief van René Römer (UNA) en Arnaud Marx (Caraf) voor de oprichting van een Nederlands- Antilliaanse stichting voor Ontwikkelingsgericht onderzoek, doch uiteindelijk leverden deze pogingen geen vruchten op.

Volgens Van Breet werd tot oprichting van Fundini besloten om bij de Universiteit van Aruba een vacuüm te vullen, dat sedert de opening van de universiteit in september 1988 bestaat.

Om het onderzoek- programma te kunnen realiseren, wil Fundini overgaan tot oprichting van een onderzoekinstituut. Dit instituut zal een zuiver wetenschappelijk karakter krijgen, zonder enig politieke, religieuze of commerciële band.

In verband met de ledenwerving werd een inventaris gemaakt van mogelijke kandidaten, het leverde een lijst met meer dan 350 namen tot gevolg had. Voorts werd aan ongeveer tweehonderd personen een informatie- folder uitgereikt. Belangstellenden hebben op 6 en 7 maart, na de uiteenzetting die zal worden gegeven, de gelegenheid zich als lid van Fundini in te schrijven.

MAANDAG
DIVERSEN
INDIAN ROCK GARDEN WATERSLIDE: maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag geopend van 10.00-18.00 uur; donderdag de gehele dag gesloten.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

CENTRO KIBRAHACHA **(dagverblijf voor bejaarden)**: openingsuren dagverblijf: 08.00-12.00 uur; kantooruren: 07.30-12.30/14.00-17.00 uur - Piedra Plat 23 (tel.: 28159).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN «MAN NA OBRA»: elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om producten te kopen in het oude gebouw van «Bibito Pin», t/o Protestantse kerk, Piedra Plat.

TOERISTENSCHEPEN
09.00-15.00 uur 'Britanis';
08.00-18.00 uur 'Atlantic';
15.00-23.59 uur 'Crown Odyssey' - vert. SELMA.

* * * * *

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

* * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen (doopdienst).
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen; zondagsschool op dezelfde tijd.

* * * * *

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Schubertstraat 12): 09.30 uur kerkdienst.

* * * * *

Ex-minister Mito Croes:

Manpower- planning voor toerisme reeds opgesteld

ORANJESTAD — Ex- minister van Welzijnszaken mr Mito Croes reageerde op de verklaringen van de minister voor Toerisme, Daniel Leo, dat er zonder uitstel een 'manpower planning' moet komen om te zorgen dat straks voldoende personeel beschikbaar is voor de nieuwe hotelkamers.

"Het blijkt weer eens hoe jammer het is dat deze regering het niet nodig vond om officieel de zaken over te nemen", aldus Mito Croes. "Dan had minister Leo nu kunnen weten dat de regering-Eman reeds enige tijd geleden voor een en ander voorzieningen heeft getroffen en de nodige afspraken heeft gemaakt".

RESULTATEN

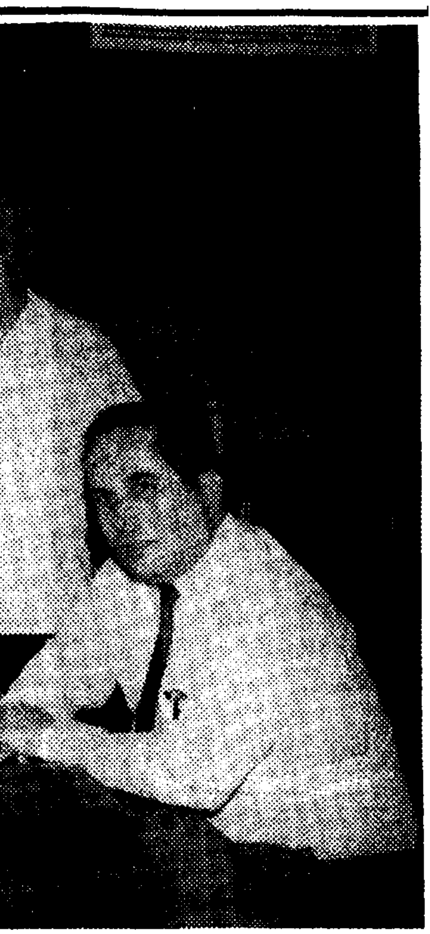
"In dit 'manpowerplan' van onze regering", aldus Mito Croes, "zijn duidelijk opgenomen wat de hotels de komende jaren aan personeel nodig hebben. Op die basis werd door de regering-Eman ook begonnen met het plan 'Enseñanza pa empleo'. De resultaten van dit project met vele geslaagden blijken zeer goed te zijn", aldus de ex-minister van Welzijnszaken, "en velen van hen hebben reeds automatisch werk in de hotels gekregen".

In dit verband nam Mito Croes destijds ook contact op met de Haagse Hotelvakschool om de Arubaanse Hotelvakschool in Bushiri te evalueren en optimaal te laten functioneren.

"Er is dus geen enkele reden om nu met het verhaal te komen, dat er nieuwe cursussen moeten komen", aldus Mito Croes, "terwijl de bestaande opleidingen uitstekend voldoen. Dat wordt anders een kwestie van tijdverlies", aldus Mito Croes, die verklaarde tevreden te zijn dat de regering-Oduber doorgaat met het project 'Enseñanza pa empleo', dat gebaseerd was op de realiteit, onder meer van reële cijfers uit de hotelindustrie.

BIJ SEL Maduro and Sons (Aruba) Inc. werd Hans Henriquez tot de nieuwe managing director benoemd.

Foto: de aandeelhouders van Maduro and Sons die de benoemingvan Henriquez (midden, zittend) bekend maakten.

Cocaïne gevonden; 10 aanhoudingen

ORANJESTAD — Kortgeleden werden door de recherche vier Colombianen aangehouden waarvan het vermoeden bestond dat deze zich met smokkel bezig hielden.

Zij waren zwemmend van hun boot aan wal gekomen en werden nog in natte kleding aangehouden. De boot werd in beslag genomen en een diepgaand onderzoek werd ingesteld. Van het een kwam het ander en spoedig beschikte de politie over gegevens waardoor een zending cocaïne in beslag kon worden genomen.

Het onderzoek is nog in volle gang, maar reeds zouden in deze zaak tien personen — allen Colombianen onder wie een ingezetene — zijn aangehouden.

Huur opgezegd ATIA op zoek naar onderdak

ORANJESTAD — Het bestuur van de ATIA is op zoek naar een nieuw kantoor.

Volkomen onverwacht kreeg het ATIA-bestuur een brief van het nieuwe bestuur van de Kamer van Koophandel, dat de ruimte die de ATIA sinds 1978 in het Kamer van Koophandel-gebouw aan de Zoutmanstraat gebruikt, dringend voor eigen gebruik nodig heeft. Dit in verband met toenemende activiteiten van de Kamer en de automatisering van het geheel.

Unilateraal werd daarom de huur opgezegd. De ATIA moet vóór 1 mei uit het Kamergebouw opstappen en hoopt voor die datum een ander adres te hebben gevonden.

Victor Robert AVA- voorzitter

ORANJESTAD — Op de algemene ledenvergadering van de Aruba Volleyball Association (AVA) werd Victor Robert tot nieuwe voorzitter gekozen.

Robert is na zestien jaar in Nederland te hebben gewoond op Aruba teruggekeerd. Hij was volleyball- trainer in Noord-Brabant en is ook in het bezit van het scheidsrechtersdiploma van volleyball.

In het nieuwe bestuur werden ook gekozen: Edward Cheong, Meiller Lourens, Evelyn Hirsfeld en Robert Klein. In de maand april zal een 'warm-up'- toernooi worden gehouden, waarna de competitie- wedstrijden in mei weer van start zullen gaan.

ADDIS ABEBA — De Organisatie van Afrikaanse eenheid OAE trok 1 miljoen dollar uit om een eigen vredes- macht naar Namibia te sturen om toezicht te houden op de onafhankelijkheid van Namibia. De SWAPO krijgt van de OAE 8 miljoen dollar als tegenwicht voor Zuidafrika's aanzienlijke financiele steun aan de Namibische partijen die tegen de onafhakelijkheid zijn.

Nog alleen bij voetbal, wielrennen en tennis

Polen gaat voorzichtig over op professionalisme

WARSCHAU —Poolse voetballers kunnen over enkele maanden de beroepsaanduiding mijnwerker of fabrieksarbeider uit hun paspoorten laten schrappen. In navolging van buurland de Sovjetunie, waar enkele sporttakken inmiddels de beroepstatus hebben gekregen, heeft de Poolse regering aangekondigd dat het amateurisme in een klein gedeelte van de sportwereld binnenkort tot het verleden behoort.

Minister van Jeugdzaken en Sport Kwasniewski: "Voetballers kunnen niet blijven zeggen dat ze mijnwerkers zijn, terwijl ze nog nooit een schacht van binnen hebben gezien. In die sport zijn er geen amateurs meer. We willen dat die spelers officiële contracten krijgen, waardoor we inzage hebben in hun verdiensten."

De professionalisering blijft verder beperkt tot tennis en wielrennen. Atleten en schermers moeten het bijvoorbeeld blijven stellen met staatshulp. In december werd de eerste stap naar het betaalde systeem gezet met de oprichting van een professionele wielerploeg. De formatie wordt gesponsord door een bouw-fabrikant en probeert momenteel in Westeuropese koersen prijzengeld bijeen te rijden.

Volgens de minister, die vorig jaar voor grote opschudding in Polen zorgde door Olympiagangers een flinke bonus in dollars in het vooruitzicht te stellen voor het veroveren van een medaille, zijn slechts enkele voetbalclubs in staat de spelers te betalen voor hun inspanningen op het veld.

Momenteel krijgen de beste Poolse voetballers een salaris van zo'n vijf miljoen Zloites per jaar, ongeveer 20.000 gulden. Dat is het vier-voudige van het gemiddelde loon in Polen.

Voor een aantal spelers kan de nieuwe richtlijn eerder een last dan een lust worden. De profstatus bemoeilijkt de overgang naar het Westeuropese voetbal.

Vorig jaar keerde de talentvolle middenvelder Andrezj Rudy van Katowice niet terug in Polen na een trip naar het buitenland.

De voetbalbond schorste hem voor vijf jaar, maar de internationale bond schroefde de straf terug tot een jaar, omdat Polen geen proffesionalisme kent. Voor de straks officieel betaalde internationals ligt er dus nu wel een langere schorsing te wachten na een eventuele vlucht uit hun vaderland.

Rudy verliet op 12 november 1988 in Milaan de Poolse nationale ploeg, die daar een vriendschappelijke wedstrijd tegen Italië speelde. Hij heeft nu bij FC Köln een twee-jarig contract aangeboden gekregen. De Westduitse club moet echter nog wel een afkoopsom aan Monaco betalen. Daar had Rudy eerst een contract getekend. Rudy kreeg in Frankrijk echter geen werk- en verblijfsvergunning. De middenvelder kan komende herfst voor FC Köln in de Bundesliga uitkomen.

Diaz blijft Europees kampioen.

Donderdagnacht heeft de Spanjaard Poli Diaz zijn Europese titel in het lichtgewicht behouden door een puntenzege op de Franse uitdager Alain Simoes.

Wens van zwemtop

Van Klooster fulltime bondscoach van KNZB

UTRECHT — Het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Zwembond heeft Ton van Klooster, mede dankzij een nieuwe subsidieregeling van het ministerie van WVC, aangesteld als full-time bondscoach.

De 35-jarige Van Klooster, die de KNZB-jeugd al trainde sinds 1983, volgt Bert Sitters op. Sitters moest zijn baan als bondscoach combineren met zijn dagelijkse werk voor het Amersfoortse Sportfondsenbad en besloot na de Olympische Spelen zijn verbintenis met de KNZB, ondanks een flink aantal nog te verwezenlijken ideeën, niet te verlengen.

Met het aantrekken van Van Klooster in volledig dienstverband heeft de KNZB gehoor gegeven aan de kritiek en de wensen van de topsporters en trainers, die zich content toonden met de keuze. Van Klooster zal zo spoedig mogelijk beginnen als bondscoach en begeleidt de nationale zwemselectie in principe tot en met de Olympische spelen van Barcelona in 1992.

Deze week kwam de KNZB tot overeenstemming met de gemeentebesturen van 's Graveland en Eemnes, waar Van Klooster leraar lichamelijke opvoeding is. De nieuwe bondscoach stelde als voorwaarde, dat hij na beëindiging van zijn contract met de zwembond terug kon keren als gymnastiekleraar op de scholen in de betreffende gemeenten.

Ton van Klooster begon zijn loopbaan als trainer van de Bussumse zwemclub De Otters, bij welke vereniging hij enkele talenten afleverde voor de Olympische Spelen van Moskou in 1980. Zelf deed hij als actief zwemmer mee aan de Spelen van 1972 in München. Een jaar later veroverde hij bij de Universiade in Moskou de zilveren medaille op de 1500 meter vrije slag. Van Klooster was in de periode van '71 - '75 Nederlands recordhouder op de lange afstanden. Hij veroverde ruim twintig nationale titels.

Nieuwste vondst: langlauf-schaats

DEN HAAG — Schaatsen is nog altijd volkssport nummer één in Nederland. Dat bleek weer toen onlangs meer dan duizend Nederlanders op een meer in Oostenrijk vijftig, honderd, honderdvijftig of de alternatieve Elfstedentocht van tweehonderd kilometer aflegden. Onder hen visserijbioloog Dr. Bert Steinmetz uit Voorschoten die vooral veel aandacht trok door zijn schaatsen.

Een langlauf-schaats noemt hij zijn vinding, die inmiddels door de firma Zandstra uit Joure in produktie is genomen. Op de schaats is een moderne smalle langlauf-binding gemonteerd, waar je met een langlauf-schoen zo instapt.

Het voordeel is dat je geen extra schoenen nodig hebt op weg naar het ijs. Schaatsbeschermers zijn ook overbodig, want je kan er zo uitstappen, wat het klünen natuurlijk een stuk makkelijker maakt. En de kans op bramen is minder.

Op de langlauf-schoen kan je gewoon lopen en dezelfde schoenen kunnen ook voor het echte langlaufen gebruikt worden. Ook het schaatsen zelf is volgens Steinmetz gemakkelijker, doordat de hiel los kan komen waardoor langere slagen mogelijk zijn.

De kans op vallen is ook al minder, omdat je de schaats niet zo snel in spleten in het ijs drukt. Omdat linker en rechter schaats hetzelfde zijn, kunnen ze gemakkelijk worden gewisseld.

De prijs van de langlaufschaats, met bindingen en schoenen, zal ongeveer 250 gulden gaan bedragen.

Italiaanse clubs claimen verlies

PISA — De Italiaanse vereniging van profvoetbalclubs eist ruim 60 miljoen gulden als compensatie voor misgelopen inkomsten. Veel clubs ontvangen minder aan entreegelden, omdat er flink wordt vertimmerd aan de stadions in verband met de wereldtitelstrijd van 1990.

Luciano Nizzola, voorzitter van de vereniging, heeft de Italiaanse voetbalbond en het Olympisch Comité - dat het Olympisch stadion in Rome beheert - om schadevergoeding gevraagd. Door verbouwingen is een deel van de capaciteit tijdenlijk niet te gebruiken. Bovendien neemt in sommige gevallen het aantal plaatsen af door het vervangen van staan- door zitplaatsen.

Nizzola zei dat het bedrag van zestig miljoen alleen op het huidige seizoen betrekking heeft. De som kan volgens hem betaald worden uit de winst die de Italiaanse bond ongetwijfeld aan het toernooi zal overhouden.

'Op de kop na weddenschap'

VAIL — De Zwitserse skiër Peter Müller (links) maalt niet om zijn tegenvallende tweede plaats op de afdaling van de wereldkampioenschappen skiën in Vail. Na een weddenschap met zijn naaste concurrent en uiteindelijke verassende winnaar, de Westduitser Hansjörg Tausher, gaat hij zoals afgesproken op de kop. Tauscher kijkt geamuseerd toe.

Oplossing alsnog gevonden

FC Groningen - Ajax om KNVB-beker nu 's middags

GRONINGEN — De wedstrijd tussen FC Groningen en Ajax, in het kader van de kwartfinales van de strijd om de KNVB-beker, wordt op woensdagmiddag 8 maart gespeeld. Het duel begint 's middags om 15.30 uur.

De wedstrijd, gepland voor woensdagavond, werd aanvankelijk door de politie van Groningen verboden. Het betrof een duel met verhoogd risico, dat normaal gesproken alleen op zondag mag worden gespeeld. De politie besloot vrijdagochtend een alternatief aan te bieden, om de ontstane impasse te doorbreken.

Het bestuur van FC Groningen besloot vrijdagmiddag akkoord te gaan met het voorstel van de politie het duel reeds in de middag af te werken. Dat dit waarschijnlijk inkomsten scheelt, nam de club op de koop toe.

De politie van Groningen liet weten dat er geen sprake was van een koerswijziging. "Ons beleid is niet veranderd. Wedstrijden met verhoogd risico mogen in de toekomst slechts op zondag worden gespeeld. De sportieve belangen van Groningen hebben bij ons dit keer de doorslag gegeven. Werd er geen oplossing gevonden, dan was de club mogelijk tot verliezer verklaard", aldus een woordvoerder.

De wedstrijd wordt 's middags gespeeld, omdat de politie de zaken dan beter kan overzien.

VOETBAL/MELBOURNE — Het Australische voetbal zal de komende vijf jaar een anti-rook campagne voeren. Dat is het gevolg van een contract, dat de voetbalbond sloot met de nationale gezondheidsorganisatie.

SPORT AGENDA MALTA AMSTEL

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00- 02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

WANDELMARS
(t.g.v. 50-jarig bestaan Groot Kwartierkerk)
20.00 uur start bijh de Wonderfull Bar te Mon Repos.

SOFTBALL
(Curaçaosche Softball Bond)
19.30 uur Sparta (Nederland) vs Sint Joris Angels;
21.00 uur Sparta vs Barreta Angels - Stadion Dr Antoine Maduro.

* * * * *

ZONDAG
ATLETIEK
(Curaçaosche Atletiek Bond)
09.30-18.30 uur 'fundraising-marathon' - Suffisantstadion.

VOETBAL
11.00-18.00 uur knockout-toernooi - Kur'i Shon Fil.
(Kopa Antiano)
18.00 uur (finale) Jong Colombia vs Juventus (Bonaire) - Sentro Deportivo Kòrsou.

FIETSTOCHT
(SBC Lucas Bols)
07.30 uur start 40-km tocht vanaf parkeerplaats kantine Consales, Majoorsweg.

BASEBALL
(AA-klasse warm-up-toernooi)
10.00 uur Sta Maria Pirates vs Royal Scorpions;
13.00 uur Alpha vs Kwartier Stars;
15.30 uur Sta Rosa Indians vs Sorpresa - Tio Daou Ballpark te Santa Rosa.
(Little League)
10.00 uur Boolchands vs Fort Nassau;
12.00 uur Amalie vs Coca Cola;
14.00 uur Hertz vs Pinoccho;
16.00 uur Curoil vs Marchena Hardware - Little League Ballpark te Suffisant.

SOFTBALL
(Curaçaosche Softball Bond)
15.30 uur Sparta (Nederland) vs Pichingolo/ Nissan - Sabana Ballpark.

* * * * *

Ronde van de Amerika's

VALENCIA — De Ronde van de America's wordt momentaal na vijf etappes aangevoerd door de Nederlander Hans Daams.

De PDM-rijder heeft een voorsprong in het algemeen klassement op de Italiaan Roberto Gaggliolí van zeven seconden. Aan deze internationale wielerwedstrijd, welke zich later ook naar de Verenigde Staten verplaatst, nemen vele bekende profrijders deel. Zo zijn de gezichten van onder anderen Pedro Delgado, Greg Lemond en Gert-Jan Theunisse in het uit negentig rijders bestaande peloton te vinden. Ze spelen echter tot nu toe geen vooraanstaande rol. In het algemeen klassement staat Elliott vierde op 36 seconden en Lemond zevende op 40 seconden.

Bridgeclub Korsow

WILLEMSTAD — De uitslagen van de bridgezitting van Bridgeclub Korsow (17 februari):
1. Heren Kroeger / Beerman 66,67%; 2. Dames Gumbmann/ Winkel; 3. Echtpaar van Hellenberg 60,71; 4. Dames Valkenberg/De Jong 54,46; 5. Mw Bongers / hr Van den Ende 53,82; 6. Echtpaar Engelman 52,38; 7. Dames Van den Ende/ De Vries 52,08; 8. Echtpaar Maas 50,69.

De derde ronde wordt vrijdag 24 februari gespeeld om 20.00 u te Scherpenheuvel.

...HERMA MEIJER, MARIEKE STAM en YVONNE VAN GENNIP...

Nu al de snelste op de 500 meter

Herma Meijer is een aankomend talent à la Yvonne van Gennip

HEERENVEEN — Herma Meijer is een talent à la Yvonne van Gennip. Toch mag de 19-jarige rijdster uit de kernploeg, die na het EK en het WK-allround het komend weekeinde deelneemt aan de wereldtitelstrijd sprint in Heerenveen, zich niet te veel spiegelen aan de drie-voudig Olympisch kampioene.

Leen Pfrommer, de coach van Jong Oranje die Meijer drie seizoenen lang onder zich hoede had, vreest voor een slechte voorbeeld-functie. "Meijer mag niet gaan denken dat het normaal is, om op je 24-ste te stoppen. De schaatssport, de bond en niet op de laatste plaats zijzelf moeten langer profiteren van de mogelijkheden die ze heeft. Van Gennip zou dat ook moeten doen."

Pfrommer vergelijkt Meijer wat talent betreft met Van Gennip. Bovendien ziet hij in een samenwerking van het tweetal de enige mogelijkheid de DDR de komende twee seizoenen goed partij te bieden. "Het Nederlandse schaatsen heeft Van Gennip nog een paar jaar nodig, net zo goed als Meijer Van Gennip nodig heeft. Als Van Gennip stopt, is Meijer volgend jaar de beste van de kernploeg. Voor haar ontwikkeling is dat een slechte zaak. Ze heeft competitie nodig, die verder niemand haar voldoende kan bieden. Met alle respect voor Stam, maar Meijer heeft gewoon meer talent."

Voor de ontwikkeling van de Nederlandse recordhoudster op de 500 meter is weerstand van groot belang. Pfrommer: "Daarom vond ik dat ze dit seizoen de overstap naar de kernploeg moest maken, hoewel ze daar zelf anders over dacht. Was ze in de jeugdploeg gebleven, dan had ze wedstrijden te gemakkelijk gewonnen. Mentaal had dat tot luiheid kunnen leiden. Nu moest ze opboksen tegen Stam en Van Gennip. Bovendien kreeg ze te maken met de harde kwalificatie-eisen voor het EK en WK. In de loop van dit jaar is gebleken dat ze daaraan toe was."

ZIEN AANKOMEN

Dat Herma Meijer er in slaagde zich te plaatsen voor de grote toernooien, verbaasde Pfrommer nauwelijks. "Ik had het zien aankomen. Toen ze veertien jaar was zag ik haar voor het eerst. Het is moeilijk te voorspellen wie internationaal een grote kan worden. Bij Herma Meijer zag ik het meteen. Niet aan haar tijden, wel aan haar techniek. Ze heeft, globaal, nog zo'n twee jaar nodig. In Albertville kan ze er staan."

Jan-Wiebe Last, de trainer van de dames-kernploeg, denkt dat ook. "Het enige waar we voor moeten waken is overbelasting. Verder zie ik geen problemen. Haar sprint is nu al goed, op de lange afstanden moet ze nog rijpen. Dat is een kwestie van tijd. Ze heeft dit jaar een grote sprong gemaakt. Volgend jaar wordt dat allicht iets minder. Maar ze is nu vrij gebleven van blessures. Ze heeft de overstap naar de kernploeg goed doorstaan. We moeten dat volgend seizoen dus kunnen uitbouwen."

Meijer maakte dit seizoen vooral indruk op de korte afstanden. In Calgary verbeterde ze op de 500 meter - hoewel nog niet officieel erkend - het Nederlands record tot 40,53 seconden. Eerder had ze op de sprint de nationale afstandstitel veroverd. Op het EK-allround in West-Berlijn, waar ze als debutante overigens als negende eindigde, won ze goud op de 500 meter.

Pfrommer ziet in Meijer dan ook meer een sprintster dan een allroundster. "Maar door haar enthousiasme heeft ze de problemen met het duurwerk overwonnen."

Last ziet dat iets anders. "Meijer is een allroundster die goed kan sprinten. Dat is zeer belangrijk. Ze is open van karakter, wat de begeleiding wel zo gemakkelijk maakt. Bovendien is ze gretig en leerzaam en kent ze haar eigen mogelijkheden. Ik denk niet dat er zoveel kan misgaan."

Spaanse tv:

Geen prof-boksen wel stierengevecht

MADRID — De Spaanse televisie mag niet langer meer gevechten van beroepsboksers uitzenden.

Dat heeft Luis Solana, de nieuwe televisie- intendant van de socialistische regering, verordonneerd. Solana vindt het beroepsboksen te geweldadig.

Het gevecht tussen Mike Tyson en Frank Bruno om de wereldtitel in het zwaargewicht, dat vannacht in Las Vegas wordt gehouden, komt niet op de Spaanse buis.

De Spaanse boksbond heeft tegen de 'discriminerende maatregel' gerechtelijke stappen aangekondigd. Donderdag weigerde de Spaanse televisie al beelden te laten zien van het Europese titelgevecht van de Spanjaard Diaz. Solana gaf de verzekering dat het verbod uitsluitend het professionele boksen betreft. Amateurgevechten mogen uitgezonden worden. De registratie van het Olympisch bokstoernooi in Barcelona 1992 komt niet in gevaar.

Solana heeft wel zijn fiat gegeven aan het uitzenden van stierengevechten.

Bruno met 28 cm langere reikwijdte

Wordt vanavond het 91-secondenrecord gebroken?

LAS VEGAS — Als beschaafd gedrag en een goed uiterlijk meetelden, zou de schitterend gespierde Frank Bruno vanavond een goede kans hebben Mike Tyson de onbetwiste wereldtitel in het zwaargewicht te ontfutselen.

In het nadeel van de Brit spreekt echter, dat zijn ringvaardigheden in geen vergelijk staan met zijn fysiek. Tyson is dan ook zwaar favoriet: 7-1. De meeste weddenschappen gaan nauwelijks over wie er wint, maar in welke van de twaalf ronden de bruut-ogende titelhouder definitief (letterlijk en figuurlijk) zal toeslaan.

Tyson, wiens lijstje inmiddels 35 overwinningen beslaat en geen onbeslist of verlies, heeft zeventien tegenstanders in de eerste ronde neergehaald en vijf in de tweede. Slechts vier opponenten hebben tegen de 22-jarige Amerikaan 'de volle afstand' gebokst: James Tillis, Mitch Green, Tony Tucker en James 'Bonecrusher' Smith.

Laatstgenoemde hield zich overigens alleen via veelvuldig hangen en afklemmen op de been. Sommigen noemen hem sinds die ontmoeting niet meer 'beenhakker' maar 'beenhanger'.

'GELEERD'

Dezelfde Smith sloeg overigens Bruno drie jaar eerder in de tiende ronde KO. Bruno zegt van die nederlaag en de KO in de elfde ronde tegen Tim Witherspoon in 1986 veel te hebben geleerd.

Dat mag zo zijn, de 27-jarige Brit ontbeert nog altijd beweeglijkheid. Zelfs voor een zo grote vent is hij uitgesproken traag. Alleen door zijn 28 centimeter grotere reikwijdte heeft hij een kans de hardslaande Tyson van zich af te houden.

De titelhouder heeft echter gewoonlijk weinig moeite met tegenstanders, die een halve of hele kop groter zijn. Maar - en daar hoopt Groot-Brittannië een beetje op - mogelijk hebben de met veel rumoer gepaard gaande scheiding en de stevige ruzie met zijn manager Tysons gedachten wat afgeleid. In Tysons vorige gevecht tegen Michael Spinks bleek daarvan overigens weinig. Dat was vorig jaar juni al na 91 seconden afgelopen.

Twee clubs per land

Strijd om Copa Libertadores gestart

WILLEMSTAD — De strijd om de Zuidamerikaanse voetbalbeker, de Copa Libertadores, is in vier van de vijf groepen gestart. Van elk land zijn twee clubs geplaatst. In totaal nemen twintig verenigingen deel aan het toernooi, dat is te vergelijken met de Europa Cup-strijd.

In elke groep zijn twee teams uit hetzelfde land geplaatst. Deze twee ploegen komen eerst tegen elkaar uit, alsvorens de strijd met de overige twee clubs aan te binden.

In groep 1 spelen uit Paraguay Olimpia en Sol de America met de Chileense verenigingen Colo Colo en Cobreloa.

In groep 2 hebben de vier clubs alle één wedstrijd gespeeld. De Venezolaanse club Tachira versloeg Maritimo. Zij zijn ingedeeld met de twee Braziliaanse teams Bahia, landskampioen, en Internacional. Bahia won van Internacional met 2-1.

In groep 3 spelen de Colombiaanse ploegen Atletico Nacional en Millonarios en Emelec en Deportivo Quito uit Ecuador tegen elkaar. Emelec leidt in deze poule met drie punten uit twee duels.

In groep vier strijden Racing Club en Boca Juniors uit Argentinië met Sporting Christal en Universitario uit Peru tegen elkaar. Sporting leidt met 2 uit 1.

In groep 5 spelen Danubio en Peñarol uit Uruguay en Bolivar en The Strongest uit Bolivia. Danubio heeft een wedstrijd gewonnen. Penarol heeft er een gewonnen en een verloren.

FC Porto ook uit bekerstrijd

Nu al verloren seizoen voor Portugese kampioen

LISSABON — Landskampioen en bekerhouder FC Porto is in de vijfde ronde van de strijd om de Portugese voetbalbeker uitgeschakeld bij Belenenses.

Het enige doelpunt van de wedstrijd werd na twaalf minuten in de verlenging gemaakt door de Bulgaarse aanvaller Mladenov, die de bal vanaf de cornervlag ineens achter de Porto-goalie liet vallen.

Porto, in 1987 winnaar van de belangrijkste Europese Cup (EC I), mag onderhand gaan spreken van een mislukt seizoen. In de tweede ronde van het huidige toernooi voor landskampioenen werd de club uitgeschakeld door PSV.

Het behalen van de nationale titel is vrijwel onmogelijk. Twaalf wedstrijden voor het einde heeft Porto een vijftal punten achterstand op leider Benfica, dat zich ten koste van Luso wel voor de kwartfinales plaatste.

Bovendien heeft Porto interne problemen. Doelman Ze Beto en spits Gomes zijn geschorst vanwege onbehoorlijk gedrag. Zij schopten zaterdag een rel in een hotel, waar de club in trainingskamp was.

De uitslagen van de gespeelde wedstrijden om de Portugese voetbalbeker:

Belenenses - FC Porto: 1-0; Espinho - Amadora: 1-0; Joane - Chaves: 1-3; Luso - Benfica: 0-1; Sines - Marco: 1-8.

PARIJS — Bordeaux - Parijs gaat dit jaar niet door.

De wielerklassieker, die dit jaar op 14 mei op de kalender stond, is volgens de organisatoren voor een jaar geschrapt. Ze hebben dit gedaan om een 'nieuwe formule uit te werken'.

Bordeaux - Parijs is de oudste en langste (600 km) eendaagse klassieker van het profcircuit. De wedstrijd kreeg, nadat in 1986 de formule werd gewijzigd, geen echte toppers meer aan de start.

Bridgeclub Asiento-Dames

WILLEMSTAD — Afgelopen dinsdag werd de laatste ronde in de bridge- competitie van Asiento Dames gespeeld. De uitslagen waren als volgt:
1. Echtpaar van Meijeren 64,29%; 2. Geenen / De Vries 59,52; 3. Schouten / Sheeser 56,53; 4. Schnitger / Winkel 54,76; 5. Gumbman / Vlug en Nebbeling/Van Vliet 53,97; 7. Mous / Mesker 53,70; 8. Van Beek / Blankenvoort 52,65; 9. Henriquez / Henriquez 51,06; 10. Kruisheer / Boudewijns 50,79.

Door deze resultaten is de eindstand in het toernooi als volgt:
1. Echtpaar Van Meijeren 253,22; 2. Geenen / De Vries 249,12; 3. Schouten / Sheeser 245,38; 4. Nebbeling / Van Vliet 234,97; 5. Schnitger / Winkel 225,36; 6. G. Henriquez 224,42; 7. Van der Plank 221,60; 8. Vlug 217,01; 9. Bongers / Engelman 216,15; 10. Van Beek / Blankevoort 211,88; 11. Horsthuis / Eikelboom 211,27; 12. Kruisheer / Boudewijns 210,58; 13. Gumbman 204,58; 14. Darianani/Darianani 203,42.

Schaakclub Curaçao

WILLEMSTAD — De resultaten van de schaakwedstrijden, gespeeld op 21 februari in het kader van de competitie van Schaakclub Curaçao waren als volgt:
Thomas - De Waal: afgebroken; Smith - Rosaria: 1-0; Van Loon - Klok: 0,5-0,5; Barkmeyer - Wagenaar: 0-1; Zonenschain - Richardson; 0,5-0,5; Daou - Mirza: 0-1; Moron - Cardoze: 0,5-0,5.

De competitie wordt maandag 27 februari voortgezet.

Voor de schaakliefhebbers volgt een probleem dat door Schaakvereniging Curaçao werd voorgelegd:
Wit: Kf5, Tg7, Pe1, g2 en h2.
Zwart: Kh5, Lf2, g3 en h6.
Wit begint en geeft mat in 3 zetten.

AGRIGENTO — De Italiaan Bruno Leali heeft de Siciliaanse Wielerweek gewonnen.

Hij gaf zijn leidende positie in de zesde en laatste etappe niet meer uit handen. De Nederlander Steven Rooks eindigde in de eindrangschikking als derde. In de laatste etappe eindigde de Nederlander Marc van Orsouw als derde achter winnaar Moro en de Deen Pedersen.

Op het al meer dan zes dagen warme Sicilië wonnen de Nederlanders trouwens geen enkele etappe, wel slepen ze hun vorm aan. Drie eindigden bij de eerste zes in het eindklassement: Rooks werd derde, Van Osouw vierde en Teun van Vliet zesde.

De laatste maakte de sprong naar de zesde plaats met twee seconden tijdvergoeding bij een tussensprint. 'Teuntje' won ook de sprint van het eerste pelotonnetje achter de vluchters. "Ik voel de macht in mijn benen terugkomen", stelde hij tevreden vast.

Het eindklassement:
1. Leali (Ita): 27.23,07; 2. Gavazzi (Ita): op 9 seconden; 3. Rooks (Ned): 0,10; 4. Van Orsouw (Ned): z.t.; 5. Argentin (Ita): 0,14; 6. Van Vliet (Ned): 0,15; 7. Gusmeroli (Ita): 0,16; 8. Sorensen (Den), Vitali (Ita), Della Santa (Ita): 0,17.

Paris SG en Auxerre gedeeld tweede

Olympique Marseille nieuwe koploper in Frankrijk

PARIJS — In de Franse voetbalcompetitie is Olympique Marseille de nieuwe koploper geworden. Zelf wonnen de Zuidfransen uit bij Lens met 1-0. Paris St. Germain verdween van de eerste plaats na thuis tegen Lille met 1-1 gelijk te hebben gespeeld.

Auxerre, dat bij Toulon met 2-1 won, staat derde. De uitslagen van de midweekse wedstrijden in de hoogste Franse voetbal-afdeling zijn:

Monaco - Racing Club de Paris: 1-0; Caen - Toulouse: 3-0; Paris SG - Lille: 1-1; Lens - Marseille: 1-2; Nantes - Sochaux: 0-0; Bordeaux - Nice: 2-0; Toulon - Auxerre: 1-2; Cannes - Strassbourg: 4-1; Laval - Montpellier: 0-1; Metz - St. Etienne: 1-2.

De stand na 28 speeldagen is nu:

1. Marseille	28	55
2. Paris St. Germain	28	53
3. Auxerre	28	53
4. Sochaux	28	49
5. Nantes	28	47
6. Monaco	28	46
7. Nice	28	43
8. Montpellier	28	42
9. Lille	28	41
10. Cannes	28	41
11. Toulouse	28	38
12. Metz	28	37
13. Toulon	28	37
14. Bordeaux	28	34
15. St. Etienne	28	32
16. Caen	28	28
17. Racing Club de P.	27	25
18. Strassbourg	28	25
19. Laval	28	23
20. Lens	27	11

HANOI — Vietnam en Laos achten het noodzakelijk dat het in Jakarte gevoerde informele overleg wordt voortgezet over een beëindiging van de Vietnamese bezetting van Kampuchea. Aldus BZ- minister Nguyen van Vietnam.

MENSEN

Twee agenten van de Haagse politie hebben woensdagavond een 20-jarige vrouw geholpen bij de GEBOORTE van een baby. Volgens een politiewoordvoerder had de vrouw, toen de weeën waren begonnen, de politiemeldkamer gebeld in plaats van de vroedvrouw. Toen de agenten arriveerden stond zij op het punt te bevallen. De vrouw was in het gezelschap van haar schoonmoeder en en heerste lichte paniek". Omdat de ambulance nog onderweg was legden de agenten wapen, gummiknuppel en politiepet ter zijde en lieten handdoeken en warm water aanrukken. De vrouw bracht vervolgens een gezonde baby ter wereld. Moeder en zoon zijn ter observatie naar het ziekhuis gebracht, maar maken het beiden goed. De agenten hadden min of meer per ongeluk zelfs de navelstreng afgebonden.

*****

Vrijdag 24 februari bracht professor mr Ernest M.H. Hirsch Ballin een beleefdheidsbezoek aan de minister-president van de Nederlandse Antillen mevrouw Maria Liberia-Peters. De heer Ballin is hoogleraar Staats- en administratierecht aan de Katholieke Universiteit van Brabant. Onderwerp van gesprek was onder andere de staatkundige struktuur van de Nederlandse Antillen. De foto laat zien de kennismaking tussen de minister-president en de professor.

De PITBULLTERRIER Dutch die vorig jaar door de rechtbank in Haarlem verbeurd werd verklaard, is op last van Justitie afgemaakt. Een woordvoerder van de Haarlemse politie heeft dat bevestigd. De rechtbank had de pitbull verbeurd verklaard omdat het dier in de zomer van 1987 een klein hondje uit de buurt had doodgebeten. Slechts enkele uren na het vonnis werd Dutch gestolen uit een dierenasiel in Amsterdam. De hond heeft geruime tijd ondergedoken gezeten. Volgens de zegsman was de politie ervan op de hoogte dat de pitbull sinds kort bij zijn basin in Haarlem was teruggekeerd. De hond werd in beslag genomen om nog dezelfde middag een spuitje te krijgen. Volgens de politiewoordvoerder heeft de eigenaresse van Dutch op het politiebureau een afstandsverklaring getekend. Zij zou haar verzet tegen het afmaken van de hond hebben opgegeven.

*****

Drie DURFALS in de lucht hebben vorig jaar geprobeerd het staaltje te imiteren van Mathias Rust. Deze jeugdige Westduitser zette in mei 1987 zijn Cessna zonder een schrammetje op het Rode plein in Moskou nadat hij zich aan alle luchtcontrole van de Sovjetunie had weten te onttrekken. dit schrijft de Literoernaja Gazeta deze week. De drie pogingen hadden alle plaats op 28 mei 1988, precies een jaar na het geslaagde avontuur van Rust, aldus het blad van de schrijversbond onder verwijzing naar 'betrouwbare bronnen'. "Niemand van de drie slaagde er in diep in het luchtruim van de Sovjetunie door te dringen", schrijft de Gazeta die de nationaliteit van de piloten in het midden laat. Ook wordt niet duidelijk waar zij vandaan kwamen. Aan haar lezers belooft de literaire krant dat ze 'haar best zal doen' om later bijzonderheden te verschaffen over de mislukte pogingen Rust te imiteren.

*****

De Britse actrice ANGELA LANSBURY (63) wil na dit seizoen stoppen met haar rol van de moorden-oplossende detectieveschrijfster in de Amerikaanse televisieserie 'Murder she wrote'. Volgens de NCRV wil zij zich meer aan haar gezin wijden. Ook door haar gezondheid zou zij het iets rustiger aan moeten doen. Als opvolgster voor Angela wordt gedacht aan Jean Stapleton (65), die jarenlang bij de VPRO was te zien als de vrouw van Archie Bunker in 'All in the family".

*****

Het SPERMA van een dode is de inzet van een kort geding dat dinsdag dient voor de president van de rechtbank in Den Haag. De ouders en het meisje van de overleden jongeman willen niet dat zijn sperma wordt vernietigd door het Academisch Ziekenhuis in Leiden (AZL). Het AZL bevestigde vrijdagmiddag dat wel te willen doen, maar weigerde verder ieder commentaar.

*****

De Juridische faculteit van de rijksuniversiteit in Utrecht overweegt WINNIE MANDELA om opheldering te vragen over de berichten rond haar lijfwacht die haar in opspraak hebben gebracht. De decaan van de faculteit, prof dr A. Koers, heeft dit meegedeeld. De vrouw van de ANC-leider Nelson Mandela is sinds 1986 eredoctor van de faculteit. Intrekking van het eredoctoraat is nog niet aan de orde. "Zover zijn we nog niet", aldus Prof. Koers. Als dat wel gebeurt zou dat, voor zover bekend, voor het eerst zijn. Overigens valt volgens de decaan de stelling te verdedigen dat de eretitel is toegekend voor de verdiensten van Winnie Mandela voor de anti apartheidsstrijd in Zuidafrika tot 1986. In de afgelopen acht jaar zijn in Turkije zeker 32 politieke gevangenen overleden als gevolg van marteling. Dit heeft de regering in Ankara volgens een Turkse krant toegegeven. Het Engelstalige dagblad "Turkish Daily News", dat dit meldt, baseert zich op een niet gepubliceerd document dat volgens de krant naar ambassades in het buitenland gestuurd is. Met dit document in de hand zouden de ambassades kunnen reageren op een recent verschenen rapport van mensenrechtenorganisatie Amnesty International. Daarin stond dat in Turkije 144 politieke gevangenen gemarteld zijn tot de dood er op volgde.

*****

Wega di Number Kòrsou

4 2

2220

3532

9685

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 uur *Death Wish 4* (action, *f*.5,- p.p.); 24.00 uur *Die Hard* (action, *f*.5,- p.p.).
zondag
21.00 uur *Death Wish 4* (action, *f*.5,- p.p.).

*****

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 Telefiesta met Tante Irma en Tante Shirley; 18.30 Fraggle Rock; 19.00 Asina tabata; 19.30 My two Dads; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Wiseguy; 21.30 Estreno: «The Power»; 22.00 Wega di Number Kòrsou; 22.10 vervolg Estreno; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.10 Sena di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number Kòrsou; 18.00 Telepatria met Chin Behilia; 19.00 Cover story; 19.30 Moda ku Mylène; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Shete dia; 21.00 Miniserie: «A gift to last» (deel 21); 22.00 Santo Domingo invita; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

*****

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
25 februari 1989 vanaf 08.00 uur t/m 27 februari 1989 om 07.00 uur.
Dokter Olie, Spreekkamer Marie Pampoen, tel.: 615044; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 613121 b.g.g. tel.: 89337/89266.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
24 februari 1989 vanaf 17.00 uur t/m 27 februari 1989 om 07.00 uur
Dokter Nivillac, Spreekkamer Brievengat, tel.: 76280/76281; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 615828 b.g.g. 89337/89266.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession, mevr. Pablo en Elhage)

DERDE DISTRICT BANDABAO
24 februari 1989 vanaf 17.00 uur t/m 27 februari 1989 om 07.00 uur.
Dokter Schellens, Spreekkamer Barber, tel.: 641605/641658; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641784 b.g.g. 89337/89266.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Lucacius en Spong).

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

THORAX CENTER (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

*****

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/82344; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Joe, tel.: 87550, pageboy 027-360.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

*****

NEUTRALE WIJKVERPLEGING (voorheen Wijkverpleging Curaçao): Kantoor Rio Canario-/Gosieweg, tel.: 44231/44232; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Concencion, tel.: 84761 b.g.g. 43838.

*****

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU: voor meer informatie kunt u de volgende nummers bellen: 75628, 672289 en 55504.

*****

LUCHTPOSTSLUITING (Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 11.30 uur; woensdag 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag 17.30 uur en zaterdag 10.45 en 17.00 uur.

DIERENARTS (Veterinaire Dienst, Parera): bij spoedgevallen na 17.00 uur of in het weekeinde gelieve tel.: 614000 op te bellen voor de dienstdoende arts.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

BOTICA'S (nachtdienst)
zaterdag
Otrobanda
del Pueblo, Breedestraat 82, tel.: 625333/625444.
Punda
Cerrito, Winkelcentrum Promenade, tel.: 76689/76155.
zondag
Otrobanda
Otrabanda, Winkelcentrum Colon, tel.: 625633/625634.
Punda
Plasa, De Ruyterkade 16, tel.: 615519/615545.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
25 februari: H.R. Andrade, Vesuviusstraat 19.
26 februari: R.A. de Windt, Uteweg 53.

*****

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- en woensdagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

FUNDASHON PA KONSUMIDO: 20.00 uur fundraising-diner - Princess Beach Hotel.

PROT. VER. CHRISTELIJK ONDERWIJS: 20.00 uur viering 30-jarig bestaan - Dr Albert Schweitzerschool.

TONEEL: 20.30 uur uitvoering van 'Tinchi kita as' o.l.v. Eligio Melfor - Centro Pro Arte.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
'DE VOGELVRIEND': 09.00-18.00 uur 31ste vogeltentoonstelling in Landhuis Habaai (entree: kind. *f*.1,50, volw. *f*.3,-).

TOERISTENSCHIP: 08.00-22.00 uur 'Rotterdam'.

CENTRO PRO ARTE: 15.00 uur uitreiking 'Galardon Rosa di Sharon'.

LANDHUIS BRIEVENGAT: 10.00-15.00 uur 'open house' (optreden van Grupo Folkloriko Antiano en een kah'i orgel).

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM (Van Leeuwenhoekstraat z/n): openingstijden dinsdag t/m zaterdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; zondag van 10.00-16.00 uur; maandag gesloten.
t/m 26 februari expositie olieverfschilderijen van Gus Amman.

GALLERY EIGHTY-SIX (Bloksteeg, Punda): dagelijks geopend van 09.00-12.00/14.30-17.30 uur.
t/m 28 februari expositie werken van Dineke v/d Geest.

DE S-GALERIE (Dr Albert Schweitzerschool): **t/m 28 februari** gelegenheid tot bezichtiging tentoonstelling van John Baselmans.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 09.00-18.00 uur 'Carla Costa'.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM (Van Leeuwenhoekstraat z/n): openingstijden dinsdag t/m zaterdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; zondag van 10.00-16.00 uur; maandag gesloten.
t/m 26 februari expositie olieverfschilderijen van Gus Amman.

GALLERY EIGHTY-SIX (Bloksteeg, Punda): dagelijks geopend van 09.00-12.00/14.30-17.30 uur.
t/m 28 februari expositie werken van Dineke v/d Geest.

DE S-GALERIE (Dr Albert Schweitzerschool): **t/m 28 februari** gelegenheid tot bezichtiging tentoonstelling van John Baselmans.

*****

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

*****

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE
MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

*****

DEN HAAG — Voormalig ABP- topman Masson is vrijdagmiddag gegijzeld tijdens een kort geding voor de Haagse rechtbank, dat was aangespannen door mr Tripels. Deze krijgt nog 6 ton van Masson, maar deze zegt dit bedrag niet te kunnen opbrengen. Hij zou echter niet de bescheiden laten zien aan Tripels welke deze van het gelijk van Masson zouden kunnen overtuigen. Gijzeling kan maximaal 1 jaar duren.

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
Hanneke van Kouwen (wnd. hoofdredactrice)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Yvonne van Es, Sheila Rhodes (secretaresse), Izaan Moeniralam (sportredacteur), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).
ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór tien uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard van Veen, Postbox 118, tel.: 24427.
Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.

SABA:
Correspondente:
Esther Mommers, tel.: 2265.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, **tel.: 370503, 370504 en 370304.**
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand.**

Buiten Antillen (Nederland):
NA*f*.80,15 per maand (luchtpost) of NA*f*.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

HENRY ® By Dick Hodgins

NO LOITERING
NO BALL PLAYING
NO GRAFFITI
NO POSTING OF BILLS
AND, THANKS TO THIS FENCE, NO VIEW!

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

GOOD NEWS, PRISCILLA!
WHAT DUMB PART DID YOU BOOK FOR ME NOW?
IT'S A DRAMA ABOUT THIS ARK! YOU PLAY YOURSELF!
ANOTHER DUMB PART!

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

YOU MADE A MISTAKE HERE, MISS BUXLEY
I'M SORRY, SIR (SNIFF) I'LL RETYPE IT (SNIFF)
DON'T CRY! I'LL RETYPE IT, SEE?
I HAVE A LITTLE (SNIFF) COLD. (SNIFF) (SNIFF)

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

THIS MISSION CALLS FOR A MAN WITH NERVES OF FLINT!
BRING ME A MAN WHO DOESN'T KNOW THE MEANING OF FEAR!
ANYBODY HERE EVER RIDE IN A TAXI?

Tom Poes en de Wraakgier

door Marten Toonder

2916 — De oude Kriegel zat ingespannen in zijn notitieboekje te schrijven en Tom Poes maakte daar gebruik van om heer Ollie apart te nemen.

"U moet die oude niet vertrouwen!" fluisterde hij dringend. "Hij is een wraakgier!"

"Een wraakgier?" herhaalde heer Bommel verbluft. "Wat bedoel je daar mee? Ik houd er niet van, wanneer men mijn gasten bekladt, jonge vriend. Dat moet je weten".

"Sst, niet zo hard praten!" zei Tom Poes. "Als hij ons verstaat, schrijft hij ons op in zijn boekje en dan gaat hij wraak nemen".

De oude Kriegel volgde het gesprek echter niet. Hij had het te druk met de aantekeningen die hij al mompelend op het papier wierp.

"Een groot gemak", prevelde hij. "Nu kan ik systematisch werken zonder dat ik bang hoef te zijn, dat ik een bewrakingsgeval vergeet. Nu weet ik tenminste zeker, dat ik loon naar werken kan geven. Hèhèhè!"

Tom Poes haastte zich om van de bedrijvigheid van de grijsaard gebruik te maken. Op gedempte toon vertelde hij heer Ollie alles over het leven en werken van de wraakgieren en dat schokte zijn vriend toch wel.

"Daar sta ik van te kijken!" riep hij uit. "Ik wist niet, dat er zulke toestanden bestaan. Als heer ben ik gewend om met een milde glimlach de fouten van anderen door de vingers te zien. 'Ollie, jongen', zei mijn goede vader altijd, 'het is beter om slecht behandeld te worden dan om zelf slecht te handelen'. Nu daar houd ik mij aan en ik kan niet dulden dat mijn gasten er anders over denken".

Met deze woorden trok hij zijn jas recht en schreed op de oude toe...

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR (gezaghebber): elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

DIERENARTS DR J.A. JANSEN (Dokterskliniek Noord Saliña, tel.: 4255): spreekuren: dinsdag en vrijdag van 14.00-15.00 uur en voorts volgens afspraak.

LVV: **openingstijden slachthuis** maandag t/m woensdag van 07.00-12.00/13.00-16.00 uur en donderdag en vrijdag van 06.00-11.00/11.30-14.30 uur.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

TOKYO — In de relaties tussen de VS en Bonn en binnen de NAVO zijn "geen overhaaste beslissingen van ondergeschikt belang nodig". Zo menen de presidenten Bush (VS) en Weizsacker (Duitsland). Volgens deskundigen wordt met deze formulering de modernisering van de raketten bedoeld voor de korte afstand. Bonn en Londen staan daarin lijnrecht tegenover elkaar.

BEZETTING MINISTERIE TEN EINDE
Bij bevrijding gijzelaar vi ftien doden gevallen

President Barco van Colombia: samenzwering van links èn rechts

BOGOTA — Volgens de Colombiaanse president Virgilio Barco is er sprake van een samenzwering tegen de democratie in zijn land. Dit gebeurt door extreem rechts en door extreem links. Bij een reddings- operatie van de zakenman Victor Alvarado in Cali zijn vijftien doden gevallen. Volgens de politie allemaal misdadigers. Een bezettings- actie van het ministerie van Arbeid in Bogota kwam zonder bloed- vergieten ten einde.

Volgens president Barco zijn de honderden doden als gevolg van het politieke geweld in Colombia terug te voeren tot het geweld waarvan de beide uitersten der maatschappij- rechts en links -zich bedienen. Hij zei dat hij evenals de meeste Colombianen het geweld als de factor beschouwt welke het nationale leven van het land het meeste aantast.

UITDAGING

Het is een aanslag op de democratie. Dit is des te erger omdat uiterst links een bondgenoot heeft in de drugsmaffia. Dit zei de president in een tv-interview dat dezer dagen werd uitgezonden. We staan voor grote uitdagingen. Maar deze zullen veel gemakkelijker overwonnen kunnen worden als allen die naar vrede en rust verlangen in onze maatschappij zich verenigen. Zij vormen volgens president Barco de overgrote meerderheid der bevolking.

STAAT BEDREIGD

Hij gaf toe dat de staat wordt bedreigd door de "subversie en het terrorisme van verschillende oorsprong en van uiteenlopende tendenzen". Hij waarschuwde er voor dat de guerrilla- strijders en de groeperingen welke men aanduidt als paramilitairen samen een dergelijke invloed hebben dat de noodzakelijk geachte veranderingen minder snel gaan dan de regering zich had voorgesteld.

Hij doelde daarbij op het feit dat het congres zijn plannen had goedgekeurd om veranderingen door te voeren op uiteen- lopend gebied in de Colombiaanse samenleving. Daarmee moet de basis van het geweld- de sociale en maatschappelijke onvrede - worden weggenomen.

2600 DODEN

Volgens de cijfers welke van officiele zijde werden geproduceerd zijn er alleen in januari van dit jaar 2600 mensen door geweld omgekomen. In de maand februari zouden dat er zo'n dertienhonderd zijn geweest.

Duidelijk werd uit het gesprek met de president dat deze van procureur generaal Horacio Serpa heeft geëist dat deze een onderzoek instelt naar eventuele betrokkenheid van militairen bij het geweld op het platteland bijvoorbeeld. Van linkse zijde is dit verwijt vaak gehoord. Daarbij zouden militairen en politie- mannen deel uit maken van de doods- eskaders die dood en verderf zaaien onder allen die maar de indruk wekken dat zij sociaal bewogen zijn en dan als communistisch worden aangeduid.

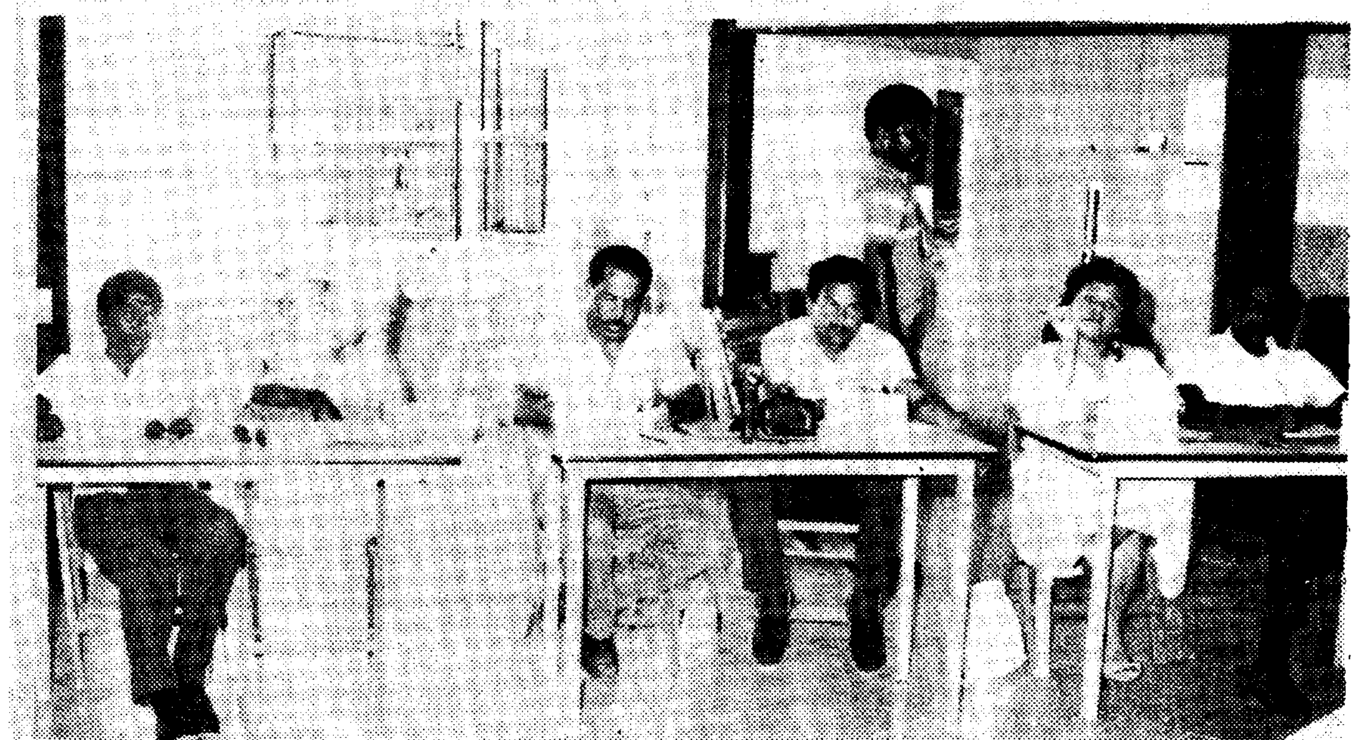
AGENTEN BIJ BENDE

De bevrijding van de ontvoerde zakenman Alvarado in de stad Cali heeft niet minder dan vijftien doden gekost. Volgens de secretaris van de onderzoek- rechter Antonio Vasquez in deze zaak viel de politie eerst in de nachtelijke uren een woning binnen in een wijk van Cali. Daarbij vielen tien doden. Daarna werd een actie uitgevoerd in Roze dat op 280 km ten zuidwesten van Bogota ligt waarbij men te maken kreeg met kennelijk dezelfde bende.

Daarbij kwamen vijf bendeleden om. Maar ook degene die men moest bevrijden heeft het er niet levend af gebracht. Volgens de politie is hij door zijn ontvoerders vermoord. Twee van de ontvoerders zouden echter mannen zijn die in actieve politie- dienst waren. Een ander bende- lid zou een douane- ambtenaar zijn geweest.

GARANTIES

De vakbonds- leiders die het ministerie van Arbeid in de hoofdstad bezet hielden verlieten het gebouw vrijwillig nadat de regering de garantie had gegeven dat voor hun veiligheid zorg gedragen wordt. De vakbonds-leiders voerden de actie in verband met het feit dat er recentelijk verschillende vakbonds- leiders zijn vermoord. Dit overkomt vooral het kader van het grootste vakverbond CUT. De regering heeft aangeboden ook financieel te zullen bijspringen voor de achtergelaten betrekkingen van de vermoorde vakbonds- leiders.

KRALENDIJK — Afgelopen week heeft Ivan Abdul als vertegenwoordiger van Akkermans Auto Supplies (AAS) een watercooler aangeboden aan de Stichting Scholengemeenschap (SGB). Daarbij waren onder andere aanwezig de leerlingen C. Woodley, A. Thielman, D. Wijman, J. Viceisza, F. Trinidad en I. Bernabela van de leerlingenraad van de school. De watercooler werd in ontvangst genomen door de waarnemend directeur van de SGB de heer Bihari. Daarbij waren ook de beide docenten aanwezig die de leerlingenraad begeleiden D. Nicolaas en mej. Sterling. Ivan Abdul zei tijdens de overdracht dat A.A.S. vaker een bijdrage zou kunnen leveren voor de leerlingen van de SGB. Voorwaarde daarbij was wel, aldus Abdul dat er een goed gebruik van werd gemaakt.

Bij de foto derde van links staande Ivan Abdul en geheel rechts de wnd directeur van de SGB de heer Bihari.

Verlies vrachtdeur van Boeing bij Hawaii:

Scheur is gevolg moeheid in skelet negen jaar oud toestel

HONOLULU — Zeker negen mensen zijn gisteren boven de Stille Oceaan naar buiten gevallen door een gat dat in de romp van een Boeing 747 was ontstaan. Dat heeft onderdirecteur Lawrence Naglin van de Amerikaanse luchtvaartmaatschappij United Airlines meegedeeld. Eerder had de maatschappij meegedeeld dat zestien mensen werden vermist. Naglin zei erop te vertrouwen dat het aantal van negen passagiers juist is.

Het toestel scheurde open nadat het een vrachtdeur verloor, zei woordvoerder Mike Moroney van de Federale recherche, FBI, in Honolulu. Functionarissen van de Amerikaanse federale luchtvaartdienst, FAA, aldaar zeiden dat de scheur niet ontstond door een explosie, maar als gevolg van moeheid in het skelet van de machine die al negentien jaar oud is.

OP 8400 METER

De Boeing bevond zich op een hoogte van 8400 meter toen er een gat van 3,3 bij 13,3 meter werd geslagen in de romp aan de rechterkant van het toestel. De piloot wist veilig te landen in Honolulu. Elf mensen werden in een ziekenhuis opgenomen, van wie vijf het inmiddels weer hebben verlaten.

Het toestel met vluchtnummers 811 was op weg van Hawaiï naar Auckland in Nieuwzeeland. Ongeveer twintig minuten nadat de Jumbojet was opgestegen van het vliegveld bij Honolulu meldde de piloot om 02.18 uur plaatselijke tijd dat twee motoren waren uitgevallen en hij snel hoogte verloor.

GAVE RANDEN

De gezagvoerder zei dat er sprake was van een noodsituatie en dat hij onmiddellijk naar Honolulu zou terugkeren, waar hij een kwartier later het toestel aan de grond wist te zetten. Aan boord bevonden zich 336 passagiers en negentien bemanningsleden.

De viermotorige Boeing 747 was negentien jaar oud en was de 89e Jumbojet die in 1970 werd geleverd. Experts wezen op de gave randen van het gat, hetgeen niet zou duiden op een explosie, zoals aanvankelijk was aangenomen.

INCIDENT 1988

Het ongeluk doet denken aan het incident dat zich vorig jaar april voordeed, toen nabij Hawaiï een Boeing 737 een deel van het dak verloor en een bemanningslid naar buiten viel. Ook deze vliegmachine wist veilig te landen. Metaalmoeiheid was toen vermoedelijk de oorzaak.

Internationaal Vistoernooi

KRALENDIJK — Voor de derde maal zal dit jaar een internationaal vistoernooi worden georganiseerd door het Bonaire Fishing Tournament Committee (BFTC). Dat gebeurt op 17,18 en 19 maart. Inmiddels heeft de organisatie al uitnodigingen uit laten gaan naar verschillende clubs in het Caribisch gebied. Het afgelopen jaar werden de meeste activiteiten van het vistoernooi rond de jachthaven georganiseerd en momenteel gaat de BFTC na, in hoeverre deze mogelijkheid voor dit jaar weer bestaat. Er worden in ieder geval twintig deelnemers verwacht. Het vorig jaar waren dat er achttien. In een gesprek met de voorzitter van de BFTC Raymundo Saleh, beaamde deze, dat het niet in de bedoeling lag veel meer dan twintig inschrijvingen te accepteren. Dit zou de organisatie namelijk aanzienlijk verzwaren, terwijl nu juist is gebleken, dat het gehele toernooi vrijwel vlekkeloos is verlopen. Voor dit jaar zal gepoogd worden een simadanfeest te laten samenvallen met het toernooi. Dat zal in ieder geval door de gasten buiten Bonaire een aantrekkelijke attractie zijn. Verdere informaties over het komende vistoernooi zijn verkrijgbaar bij voorzitter Raymundo Saleh of secretaresse Marisela Croes.

KRALENDIJK — De vakbond van Overheids- werknemers ABVO heeft donderdag een begin gemaakt met een vierdaagse cursus voor de leden. De opening werd bijgewoond door de secretaris generaal van de ABVO Centraal Wim van Lamoen en vond plaats in het wijkcentrum Nikiboko. Voor deze basis vorming van de vakbondsleden hadden zestien leden ingeschreven. Deze eerste dag werd er veel aandacht besteed aan de bestaande wetten. Een lezing hierover hielden Win van Lamoen (ABVO CUR), Deis Schermer (Bonaire) Walter Conquet voorzitter van de ABVO sectie Bonaire Aubrey Sealy (Bonaire), Stanley Heerenveen (ABVO Curaçao) en W. Begina (ABVO Cur.). De lezingen hadden achtereenvolgens tot titel: Vakbonds- terminologie, L.M.A. (Landsverordening materiaal Ambtenaren recht), Regeling Ambtenaren- rechtspraak, Theorie en de techniek van Analyse en diagnose, Theorie van de organisatie en structuur. Tenslotte werd de eerste week geëvalueerd door de deelnemers en de inleiders. De organisatie was in handen van Herbert Cecilia (ABVO sectie Bonaire).

Bij de foto enkele van de cursisten met hun inleiders (staande) Walter Conquet.

WASHINGTON — De koerier Owen van North verklaarde vrijdag als getuige in de Iran- contra- rechts- zaak tegen North dat hij regelmatig land- kaarten en travellers cheques naar de contras overbracht hoewel het VS- congres alle militaire hulp aan de contras had verboden. Owen beschreef 4 reizen uit 84 en 85 naar Nicaragua over welke reizen hij met North overlegde, die toen Witte Huis- medewerker was en waarover hij na terugkeer aan North verslag uitbracht. We leverden een paar jaar lang laarzen, dekens, verband en kogels, aldus Owen. Deze werkte toen voor het kantoor van Dan Quayle die nu vice- president is maar toen nog senator. Daar ontmoette hij North voor het eerst.

Ook voorbeeldige agent in actie

Grote vordering Spaans-sprekende FBI-agenten

MIAMI — De indertijd door de FBI ten voorbeeld gestelde Edmundo Mireles was een der getuigen in een zaak welke door Spaans- sprekende politie- mannen is aangespannen tegen hun overheid. Zij menen dat hun werkgever zijn verplichtingen heeft verwaarloosd.

Edmundo Mireles werd door de FBI-leiding in 1985 geprezen wegens de manier waarop hij kans had gezien twee bank- rovers buiten gevecht te stellen. Hij is een der FBI- agenten die bij elkaar een miljoenen vordering hebben ingediend. Zij treden hierbij op voor de ongeveer vierhonderd Spaans- sprekende agenten die bij de FBI werken. Hun klacht is niet alleen financieel. Volgens hen worden zij ook gediscrimineerd.

Een van hun klachten is dat zij voor hun extra werk buiten het gewone dienstverband ondanks toezeggingen niets betaald hebben gekregen. Vaak wordt hun medewerking ingeroepen in gevallen waarbij Spaanssprekende Amerikanen betrokken zijn. Overigens worden deze Spaans- sprekende agenten overal ingezet, ook voor bepaalde zaken in bijvoorbeeld San Juan op Puerto Rico.

Ook worden zij vaak naar hun eigen zeggen opgeroepen voor gevaarlijke geheime opdrachten waarbij zij zich in de onderwereld moeten begeven. Omdat er zoveel beroep op hen gedaan wordt komen zij vaak niet toe aan hun eigenlijke werk met als gevolg dat zij bij promoties gepasseerd worden.

Mexicaanse wetenschapper:

Drugsgebruik kost Latijns Amerika vijfhonderd miljard

MEXICOSTAD — Jaarlijks wordt in Latijns Amerika vijfhonderd miljard dollar besteed aan geest- verruimende middelen.

Deze verdovende middelen worden dan gekocht voor eigen gebruik. Dit wil zeggen dat daar meer geld aan wordt besteed dan de hele buitenlandse schuld van het continent bedraagt: vierhonderd miljard dollar. Het cijfer werd genoemd door Guido de Calsso die als coordinator optreedt van de afdeling welke zich bezig houdt met het wetenschappelijk onderzoek inzake verdovende middelen van het Instituut van de Amerika's en van de universiteit van San Diego.

MEDIA INSCHAKELEN

Volgens hem gaat het om een ernstig probleem dat zich van sociaal vlak en gezondheidsgebied heeft verplaatst naar het gebied der wetenschappen. Op een conferentie over deze materie in de grens- stad Tijuana stelde men vast dat als men dit ontzaglijke cijfer wil terugdringen men grootscheepse campagnes moet gaan organiseren ten aanzien van de geestelijke volks- gezondheid. Daarbij moet men tv, radio en de andere media uitgebreid betrekken. Daarnaast zal men de wetgeving strikter moeten gaan toepassen tegen hen die de gezondheids- wetgeving overtreden.

TOKYO — VS- president Bush heeft van de begrafenis van keizer Hirohito gebruik gemaakt voor ontmoetingen met een aantal regerings-leiders. Hij ontving de Westduitse president Von Weizsacker, premier Bhutto van Pakistan, koning Boudewijn van Belgie en hoge vertegenwoordigers van Turkije, Singapore en Zaire.

DEPARTEMENT VAN HANDEL, INDUSTRIE EN WERKGELGENHEID

Maximum prijzen voor het **eilandgebied BONÀIRE**, ingaande **24 februari 1989;**

	verpakking	kleinhandel	consument
Melkpoeder			
FRIESCHE VLAG	24/454 gr.	f. 67.95	f. 3.05 −f.0.23
	12/1134 gr.	f. 76.85	f. 6.90 −f.0.51
	6/2268 gr.	f. 72.75	f. 13.10 −f.0.93
instant	24/400 gr.	f. 64.55	f. 2.90 −f.0.21
instant	12/900 gr.	f. 72.05	f. 6.50 −f.0.67
instant	6/1800 gr.	f. 67.95	f. 12.25 −f.1.29
Melk in blik			
FRIESCHE VLAG			
ongesuikerd	24/410 gr.	f. 23.05	f. 1.05 −f.0.09
ongesuikerd	48/170 gr.	f. 23.05	f. 0.55 −f.0.02
gesuikerd	120/78 gr.	f. 34.80	f. 0.30 −f.0.04
gesuikerd	48/397 gr.	f. 50.40	f. 1.15 −f.0.14
COAST			
ongesuikerd	48/410 gr.	f. 44.00	f. 1.00 +f.0.04
Roomboter			
FALCON	24/12 oz.	f. 48.60	f. 2.25 +f.0.08
	24/16 oz.	f. 62.75	f. 2.90 +f.0.12
FRICO	40/250 gr. (1/2 lb.)	f. 51.70	f. 1.45 +f.0.16
Margarine			
ALBERT HEIN			
halvarine	40/250 gr.	f. 25.45	f. 0.70 +f.0.06
dieet	24/500 gr.	f. 61.00	f. 2.80 +f.0.12
Suiker			
DOMINO	30/2 lbs.	f. 36.95	f. 1.35 −f.0.02
	12/5 lbs.	f. 33.80	f. 3.05 −f.0.15
COUNTRY CANE	12/2 kg.	f. 32.90	f. 2.95 −f.0.30
	12/5 lbs.	f. 36.15	f. 3.25 +f.0.10
Gezouten vlees			
GEZOUTEN VARKENSRIBBEN	35 lbs.	f. 65.25	f. 2.55 +f.0.16
GEZOUTEN VARKENSOREN	35 lbs.	f. 53.20	f. 2.05 +f.0.12
GEZOUTEN VARKENSSTAART	35 lbs.	f. 62.00	f. 2.40 +f.0.15
GEZOUTEN VARKENSSNUIT	35 lbs.	f. 63.75	f. 2.45 +f.0.49

Voor informatie betreffende hoogst toelaatbare prijzen gelieve tel.8960 op te bellen.
De eerstvolgende publikatie geschiedt op 10 maart 1989.

De Minister van Handel, Industrie en Werkgelegenheid.